

**VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTERAAD VAN
GEMEENTE DORDRECHT D.D. 14 OKTOBER 2025**

Raadzaal

Voorzitter: De heer Nanning
Raadsgriffier: Mevrouw Wepster
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Mevr. Boom-Vos (VVD)
Dhr. Burakçin (GroenLinks)
Dhr. Damen (Partij van de Arbeid)
Mevr. Van Engelen (GroenLinks)
Dhr. Groenewege (Partij voor de Dieren)
Dhr. Gündogdu (Op Ons Eiland)
Dhr. Hartmeijer (SP)
Dhr. Den Heijer (VVD)
Dhr. Katif (Beter Voor Dordt)
Mevr. Koene (Gewoon Dordt)
Mevr. Kruger (GroenLinks)
Dhr. Kuhlmann (VVD)
Dhr. Van Leeuwen (Fractie van Leeuwen)
Dhr. Van der Meer (GroenLinks)
Mevr. Nieuwland-van den Bosse (CU/SGP)
Dhr. Noldus (VVD)
Dhr. Oostenrijk (CDA)
Mevr. Pichel (Forum voor Democratie)
Dhr. Safranti (DENK)
Dhr. Schalken-den Hartog (Beter voor Dordt)
Mevr. Schnabel (Partij van de Arbeid)
Dhr. Van der Spoel (Fractie van der Spoel)
Dhr. Stolk (VSP)
Mevr. Stolk (VSP)
Dhr. Struijk (ChristenUnie/SGP)
Mevr. Van den Tol (VVD)
Dhr. Uysal (GroenLinks)
Dhr. Venderbos-Lambinon (Partij voor de Dieren)
Mevr. Van Vugt-Roose (CDA)
Dhr. Wringer (Beter Voor Dordt)

Portefeuillehouders: de heer Burggraaf, mevrouw Van Benschop, de heer Van der Kruijff,
de heer Van der Linden, mevrouw De Jonge, de heer Merx

Commissielid: mevrouw Van den Bergh

Overige aanwezigen: Jurre Nipius, Isabeth van Heusden

1. Opening en vaststellen agenda, mededelingen

De voorzitter: Ik open hierbij de vergadering van de gemeenteraad van Dordrecht. Het is vandaag 14 oktober en ik heet graag iedereen van harte welkom, hier in de zaal, onze raadsleden, de leden van het college van B&W, onze griffier en alle medewerkers van de griffie. En natuurlijk alle belangstellenden op de publieke tribune of die via de livestream op een andere locatie met ons meeluisteren en kijken. Wat fijn dat u er bent. En we hebben een mooie agenda voor vanmiddag, met ook een paar feestelijke momenten. Maar voordat ik daar aandacht aan besteed, wil ik toch ook uw aandacht vragen voor twee wat vervelende dingen. Allereerst zijn er meerdere raadsleden afwezig, waaronder de heer John van der Net. En dat komt omdat de heer Van der Net afgelopen vrijdag helaas slachtoffer is geworden van zinloos en excessief geweld, waarbij hij geslagen en geschopt is met flink letsel tot gevolg. En dat is echt afschuwelijk, vreselijk voor hem en voor zijn gezin. En ik wil hier aandacht aan besteden, aan uw collega. Maar net zoals hij zijn er vaker inwoners van onze stad slachtoffer van zinloos geweld. En dit is dan ook misschien weer een moment dat we er even bij moetenilstaan dat wij zinloos geweld flink moeten veroordelen, nooit normaal mogen vinden en ook niet mogen toelaten in onze stad. En geen enkel moment onbenut voor laten om ons daar krachtig tegen uit te spreken. En onze politie en andere hulpdiensten altijd de ruimte en vertrouwen moeten geven om hun werk te doen. Maar ook wij als samenleving altijd voor staan dat zinloos geweld hier in deze stad niet thuishoort. En namens u allemaal wensen wij de heer Van der Net natuurlijk heel veel sterkte, hij luistert vanavond ook met ons mee en dat geldt ook voor zijn gezin. We hopen dat hij spoedig herstelt en natuurlijk dat onze politie hier goed veel aandacht aan besteed, wat ze ook doen. En dan weet ik dat de heer Den Heijer, want de heer Van der Net is er vanavond niet, fractievoorzitter van de VVD, ook enkele woorden namens de heer Van der Net nog wil spreken.

De heer Den Heijer: Dank, voorzitter, collega's van onze raad. Dank ook, voorzitter, voor de rake woorden die u zojuist heeft uitgesproken. Ik heb aan de heer Van der Net beloofd ook namens hem en onze fractie de volgende verklaring af te leggen. En de heer Van der Net kijkt ook mee op de livestream. Zoals gezegd, afgelopen vrijdag is onze fractiegenoot John van der Net op straat aangevallen, toen hij vanuit zijn voetbalvereniging naar huis fietste. Een groep mannen blokkeerde de weg, sloeg hem van zijn fiets en heeft hem meerdere keren tegen de grond geslagen en geschopt. Hij liep daarbij letsel op aan zijn hoofd, armen en been en ook zijn neus is nu gebroken. En wij zijn als fractie niet alleen geschrokken, maar ook gewoon ongelooflijk kwaad, want dit is laf en dit is zinloos. En vandaag missen we bij het debat, een stemming, een teamlid, een Dordtse volksvertegenwoordiger en bovenal gewoon een vriend die bij ons hoort hier in deze gemeenteraad, die zomaar op straat in elkaar is geslagen. We realiseren ons vandaag is het John, maar morgen kan het iemand anders zijn. Dat is wat in onze stad helaas gebeurt. Geweld op straat tegen willekeurige inwoners, tegen hulpverleners of tegen mensen die zich inzetten voor de stad, is volstrekt, maar echt volstrekt onacceptabel. We voelen ons gesteund door de burgemeester en door de politie die dit incident hoog opnemen. We bedanken het ambulancepersoneel voor de goede zorg en we hopen dat de dader snel wordt gepakt.

En dat recht wordt gedaan, want wie op straat een ander in elkaar schopt, hoort daar niet thuis, hoort thuis achter de tralies. Namens de hele Dordtse VVD-fractie wens ik John een spoedig herstel. Zijn stoel is hier vandaag leeg en dat is diep triest, maar het maakt ons ook alleen maar strijdbaarder om op te blijven komen voor wat hij belangrijk vindt, is namelijk veilig over straat in Dordt. Dank u wel.

De voorzitter: Dan mevrouw Stolk, wat fijn dat u er ook bent vandaag. U bent aangereden door een vrachtwagen afgelopen week, terwijl u stilstond. U bent slechts geschampt, want dat had natuurlijk veel erger kunnen aflopen, maar dat maakte ook wel bij u dat bij u de schrik er goed in zat. En u heeft er ook wat fysieke klachten van overgehouden, maar wij hebben begrepen dat het gelukkig alweer een stuk beter met u gaat. En wij kennen u ook niet anders als een doorzetter, dus fijn dat u er bent vanmiddag. En namens ons allemaal heel veel sterkte met het verdere herstel.

Mevrouw Stolk: Dank u wel, voorzitter. En ook dank aan de griffie en de gemeenteraad voor de bloemen. Dat wordt zeer gewaardeerd. Dank daarvoor.

De voorzitter: Dan hebben wij vanmiddag ook heuglijk nieuws. Want mevrouw Van Engelen is in blijde verwachting. Hartelijk gefeliciteerd, mevrouw Van Engelen. En wij wensen u een hele goede zwangerschap toe en wij gaan natuurlijk alles met u meebeleven. O, o, o, die fantasie van u. Dan kijk ik even naar de aanwezigen, want ik heb naast de heer Van der Net nog een afmelding ontvangen van de heer Stam van Fractie Stam en mevrouw Van Waardhuizen van Op Ons Eiland. En dat maakt dat we vandaag met 36 raadsleden aanwezig zijn. De heer Hartmeijer is iets later.

De heer Den Heijer: Ik heb zelf nog mevrouw Van den Tol, die zal later deze middag aansluiten in de vergadering.

De voorzitter: Waarvan akte.

De heer Uysal: Voorzitter, dat geldt ook voor ons raadslid de heer Burakçin, die is onderweg vanuit zijn werk.

De voorzitter: Dat is allemaal heel ... Dank. En als ze dat van tevoren ook even aan de griffie doorgeven, is dat voor de volgende keer nog beter voor de vergadering. Dan stellen we dat zeer op prijs. Dan ga ik over naar de agenda zoals deze voorligt. Er zijn een paar bijzonderheden. Ik loop ze even een voor een met u af. Er is een amendement van de ChristenUnie/SGP bij agendapunt 11 ingediend. Dat gaat over de bestuurlijke boete afvalstoffenheffing. En ik kijk eventjes naar de betreffende fractie, dat klopt hè? En dan wordt dit hamerstuk een bespreekstuk en stel ik voor dat we deze behandelen na agendapunt 34. Maar het zou wel mooi zijn als we het een beetje kort kunnen doen. En dan zijn er twee moties bij agendapunt 32 ingediend, de raadsinformatiebrief die over de werkzaamheden aan het stadhuis gaan. De hoofdindieners zijn Beter Voor Dordt en ChristenUnie/SGP, klopt het dat u die wil indienen? Ja, dat klopt. Dan is dat het geval. Dan stel ik voor dat we deze aan het einde behandelen na agendapunten 34 en 11. En er is een motie vreemd van de Partij voor de Dieren, getiteld noem het beestje bij de naam. Ik kijk even naar de Partij voor de Dieren en klopt het dat u deze wil indienen?

Ja, dat is het geval. Dan stel ik voor dat we die dan aan het einde toevoegen aan de agenda en dan wordt het agendapunt 35. En dan is er ten slotte een motie vreemd over de realisatie van de Filomena-vestiging in de Drechtsteden binnengekomen. Ik zag dat er heel veel fracties deze mede indienen. Ik zag vooral mevrouw Kruger heel druk daarmee. Klopt het dat u hem wil indienen? Ja, dat is het geval. Formeel is de motie wel wat laat verspreid, maar er is zoveel brede steun, dat ik voorstel deze gewoon toe te voegen aan de agenda. Dat wordt dan agendapunt 36. Dan kan ik me voorstellen dat het u nu even duizelt met al deze voorstellen. Het voorstel is dat de agenda er op het einde als volgt uitziet. We behandelen dan achtereenvolgens agendapunt 33 Wieldrechtse Zeedijk, agendapunt 34 nul-emissiezone, agendapunt 11 amendement bij de afvalstoffenverordening, agendapunt 32 moties bij raadsinformatiebrief over het stadhuis, agendapunt 35 motie vreemd aan de orde over naamgeving en agendapunt 36 motie vreemd aan de orde over vestiging van Filomena. We nemen elkaar daar gewoon ook zorgvuldig in mee, er zal u niks ontgaan. Kunt u instemmen met deze wijzigingen? Dat is het geval. Dan verzoek ik de indieners van de moties vreemd deze vast in te leveren bij de griffier. Dan kan de griffie deze uploaden bij het agendapunt en ik heb begrepen dat de motie die de Partij van de Arbeid mede indient, dan wordt ingeleverd, nadat de heer Damen is geïnstalleerd. En los van dit alles, met betrekking tot de agenda, hebben we ook nog het afscheid van de huidige kinderburgemeester in de installatie van de nieuwe kinderburgemeester om 17.30 uur. En als we nog niet klaar zijn, zullen we het onderwerp wat we dan behandelen, onderbreken en onze aandacht richten op de kinderburgemeesters.

2. Vaststellen van de notulen van de Gemeenteraad van 23 september 2025 en de Dordtse Dinsdag van 9 en 16 september 2025

De voorzitter: Dan kom ik bij agendapunt 2, het vaststellen van de notulen van de gemeenteraad van 23 september 2025 en de Dordtse Dinsdag van 9 en 16 september 2025. Kunt u de genoemde notulen vaststellen? Dat is het geval.

Benoemingen

3. Afscheid mevrouw A.M. Schnabel

De voorzitter: En dan komen we bij agendapunt 3 en dat is het afscheid van mevrouw Schnabel. En dat is natuurlijk wel heel erg jammer, dat afscheid, maar dat gaan we wel even heel goed doen en daarvoor ga ik staan achter het kathedr. Geachte mevrouw Schnabel, beste Marije, u bent nu drieënhalve jaar raadslid. De Partij van de Arbeid kwam in maart 2022 met twee zetels in de gemeenteraad. En één van deze zetels was voor jou. Je kwam met voorkeurszetels in de raad. En wat was dat een nieuw en vooral spannend avontuur. Je was nog niet goed bekend met het raadswerk en hoe dat allemaal werkt. Gelukkig had je voldoende mensen om je heen die je hielpen om het werk een beetje eigen te maken, binnen de partij, maar ook in deze gemeenteraad en daarbuiten. En je leerde veel en je maakte het werk van raadslid ook steeds meer eigen.

De eerste periode was niet rustig voor jou, je zocht naar wat je naast het raadswerk nog wilde doen, zoals een opleiding theologie volgen, bij het Partij van de Arbeid partijbureau werken, toneelstukken schrijven en regisseren en al met al was dat best wel veel aan bezigheden. Ook binnen de partij rommelde het. Dit leidde ertoe dat de fractievoorzitter zich in oktober 2023 afsplitste van de Partij van de Arbeid. Hierdoor bleef jij als enige voor de Partij van de Arbeid in de gemeenteraad over. Dat heb je wel als lastig ervaren zonder een partijgenoot in de raad, woordvoering doen op alle onderwerpen, deelname aan het presidium en later ook deelname aan de vertrouwenscommissie. Het was niet altijd makkelijk, maar je hebt het met volle inzet en met verve gedaan. Complimenten. En het was zoals jezelf al zei, niet altijd eenvoudig, maar gelukkig ook wel heel vaak leuk. Je was een heel sociaal raadslid en hebt echt verbinding weten te maken met je collega's. Dat maakt het inhoudelijk samenwerken makkelijker. Maar ook buiten het raadswerk om waren er warme contacten. Je bent als persoon sociaal en betrokken bij Dordrecht. Raadslid ben je geworden vanuit je verantwoordelijkheidsgevoel, iets doen voor de stad en de mensen in de stad, dat is wat jou drijft. En je hart lag niet alleen bij het politieke spel. Dat vond je wel eens lastig, kostte je veel energie en je kreeg er ook wel stress van, al dat politieke gehakketak. En dan is het mooi dat er ook weer nieuwe dingen op je pad komen. Een nieuwe fase breekt nu voor je aan. Je blijft je inzetten voor onze mooie stad, alleen dan vanuit een andere rol. Want vanaf 1 november treed je bij de gemeente in dienst als senior adviseur kansengelijkheid en basisvaardigheden. Een rol die bij je past en ook wel heel erg mooi dat je je zo blijft inzetten voor de stad en voor de Dordtenaren. En dan ga ik weer keurig u zeggen. Geachte mevrouw Schnabel, namens de stad en al haar inwoners en het voltallige gemeentebestuur, dank ik u hartelijk voor uw niet-aflatende inzet en de plezierige samenwerking de afgelopen drieënhalf jaar. Natuurlijk wensen wij u ook heel veel plezier en succes met alles wat nog komen gaat. Met de nieuwe baan, maar ook met alles wat er zich privé afspeelt. U gaat immers daar ook een nieuwe fase in door te gaan samenwonen. En we wensen u samen heel erg veel geluk en ook wij prijzen ons gelukkig met de vrijgekomen woonruimte. Als dank voor uw inzet krijgt u natuurlijk de handgemaakte foto ets van Wim van Broekhoven. En we hebben al even geen afscheid genomen van raadsleden, dus dit is ook voor mij de eerste keer dat ik dat mag doen en voor wie dat niet weet, het is een uniek cadeau dat alleen raadsleden ontvangen bij hun afscheid. En deze overhandig ik graag dan ook hier aan u en dan vraag ik even iedereen te gaan staan. Komt u even naar voren. Ik moet bij de microfoon een beetje staan. Geachte mevrouw Schnabel, heel erg veel dank namens het stadsbestuur voor een niet-aflatende inzet voor onze stad en alle inwoners de afgelopen drieënhalf jaar. Namens iedereen, het ga u goed. Bloemen. Mag ik je zoenen? Blinde paniek. En dan schors ik even een paar minuten zodat u afscheid kan nemen van mevrouw Schnabel.

4. Onderzoek geloofsbrieven de heer L.A.J.M. Damen

De voorzitter: Willen de leden van de gemeenteraad hun plekken weer innemen? Even een voorbeeld nemen aan het college. Beste mensen, ik ga door naar agendapunt 4. Want met het vertrek van mevrouw Schnabel is er een lege raadszetel ontstaan voor de Partij van de Arbeid. En de heer Damen is bereid deze zetel te aanvaarden.

En de voorzitter van het centraal stembureau heeft de heer Damen benoemd. De geloofsbrieven commissie onderzoekt vervolgens of de heer Damen voldoet aan de vereisten voor het raadslid-lidmaatschap en zij hebben hun werk reeds uitgevoerd. De geloofsbrieven commissie bestaat uit de heren Schalken en Den Heijer en mevrouw Stolk, waarbij mevrouw Stolk ook de voorzitter is. Mevrouw Stolk, wilt u uw bevindingen van de geloofsbrieven commissie aan ons terugkoppelen?

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dank. De geloofsbrieven commissie heeft alles gecontroleerd en we hebben geconstateerd dat er geen beletselen zijn om de heer Damen toe te laten tot de gemeenteraad. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank aan u en de overige leden van de geloofsbrieven commissie.

5. Toelating van de heer L.A.J.M. Damen tot lid van de gemeenteraad - Raadsvoorstel

De voorzitter: Waardoor wij meteen door kunnen naar het volgende agendapunt, dat is 5. Agendapunt 5, de toelating van de heer L.A.J.M. Damen tot lid van de gemeenteraad. De vraag die voorligt, is of u, leden van de gemeenteraad, gehoord hebbende de geloofsbrieven commissie, de heer Damen kunt toelaten tot lid? En dat is het geval. Dan verzoek ik de heer Damen naar voren te komen voor het afleggen van de belofte en verzoek ik eenieder, indien mogelijk, te gaan staan. Als u nog een stapje naar achteren doet, dan bent u voor iedereen goed zichtbaar. Goed zo. We zijn er klaar voor. Mijnheer Damen, het is niet de eerste keer dat u hier staat, heb ik begrepen, dus u bent zeer geoefend in het afleggen van de belofte. Want u bent al eerder raadslid geweest in deze periode en ook een zeer gewaardeerd commissielid. Dus wat fijn dat u weer terug bent. Ik ga nu de tekst van de verklaring en de belofte voorlezen en u weet wat u moet doen, dat verklaar en belof ik. Ik verklaar dat ik om tot raadslid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en belof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. En ik belof dat ik getrouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als raadslid naar eer en geweten zal vervullen.

De heer Damen: Dat verklaar en belof ik.

De voorzitter: Van harte gefeliciteerd. En ik heb begrepen dat u geen prijs stelt op bloemen en dat we niet hoeven te schorsen. Maar ik feliciteer u toch graag namens iedereen hier aanwezig en heet u van harte welkom terug. En u gaat nu ook zitten op de plek waar zojuist nog mevrouw Schnabel zat.

6. Benoeming van mevrouw J. van den Bergh tot commissielid namens fractie PvdA - Raadsvoorstel

De voorzitter: En wij gaan verder met nog een benoeming.

Want met de benoeming van de heer Damen heeft de Partij van de Arbeid nu ook een vacature voor een commissielid. Mevrouw Van den Bergh, ook een oude bekende hier in de gemeenteraad heb ik begrepen, is bereid gevonden deze rol in te vullen. En als het nog even stil blijft. Dan kijk ik even rond of iedereen akkoord is met de benoeming. Dat is het geval. En u staat er al. In mijn tekst staat dat ik u vraag naar voren te komen, maar u bent er. En ik ga weer bij u de tekst van de eed voorlezen, waarna u die opvolgt met de woorden, zo waarlijk helpe mij God almachtig. Ik zweer dat ik om tot raadslid of tot commissielid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk en onder welke naam of welk voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. En ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als commissielid naar eer en geweten zal vervullen.

Mevrouw Van den Bergh: Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De voorzitter: Van harte gefeliciteerd.

Hamerstukken

8. Beschikbaar stellen van Voorbereidingsbudget programma Stadsas Dordt 2026-2027 – Raadsvoorstel

De voorzitter: Dan zijn we aangekomen bij de hamerstukken. Ik loop ze een voor een langs en uiteraard kunt u, als u dat heel graag wil, een korte stemverklaring afleggen. Ik kom bij agendapunt 8, het beschikbaar stellen van het voorbereidingsbudget voor het programma Stadsas Dordt 2026-2027. Wenst iemand er over ... Kunnen die voor stemming? Nee, dat is niet het geval. Dan is die daarbij aangenomen.

9. Vaststellen van de achtste wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid en Jeugd – Raadsvoorstel

De voorzitter: Het vaststellen van de achtste wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling dienst gezondheid en jeugd, agendapunt 9. Wenst iemand erover stemming? Dat is niet het geval, dan is die hierbij aangenomen.

10. Verstrekken Leenovereenkomst met gemeente Alblasserdam inzake aankoop Nedstaal-terrein - Raadsvoorstel

De voorzitter: Het verstrekken van de leenovereenkomst met de gemeente Alblasserdam inzake de aankoop van het Nedstaal-terrein. Wenst iemand er een stemverklaring over of daarover te stemmen? Dat is ook niet het geval, dan is die hierbij aangenomen.

11. Instemmen met Invoeren bestuurlijke boete Afvalstoffenverordening - Raadsvoorstel

De voorzitter: 11, het instemmen met het invoeren bestuurlijke boete afvalstoffenheffing, dat wordt een bespreekpunt na agendapunt 34.

12. Beschikbaar stellen van uitvoeringskredieten voor herontwikkeling Paviljoen Achterom - Raadsvoorstel

De voorzitter: Dan kom ik bij agendapunt 12, het beschikbaar stellen van uitvoeringskredieten voor herontwikkeling van het Paviljoen Achterom. Wenst er iemand erover stemming, een stemverklaring? Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dank, voorzitter. Voorzitter, ik hoop dat dit tot een mooie ontwikkeling leidt, maar ik hoop ook wel dat er ander vastgoed net zo goed verzorgd gaat worden.

De voorzitter: Dat is een mooie oproep. Dank u wel. En dan kom ik bij agendapunt ... O nee, ik moet nog stemmen, natuurlijk. Wenst iemand hier nog een stemming over? Dat is niet het geval. Dan is het voorstel hierbij aangenomen.

13. Investeringsbesluit voor renovatie hoogbouw aan het Achterom 103-121 te Dordrecht – Raadsvoorstel

De voorzitter: Dan kom ik bij het investeringsbesluit, agendapunt 13, voor renovatie van de hoogbouw aan het Achterom 103-121 te Dordrecht. Wenst iemand daar stemming over? Dat is niet het geval, die is hierbij aangenomen.

14. Vaststellen bedragen fractievergoeding 2024 - Raadsvoorstel

De voorzitter: Dan bij agendapunt 14, het vaststellen van de bedragen voor de fractievergoedingen 2024. Wenst iemand daar nog stemming over? Dat is niet het geval. Die hebben we aangenomen.

15. Vaststellen gewijzigd Reglement van Orde gemeenteraad en commissies Dordrecht - Raadsvoorstel

De voorzitter: En het vaststellen van het gewijzigd Reglement van Orde voor de gemeenteraad en de commissies van Dordrecht. Wenst iemand daar nog een stemming over? Ook dat is niet het geval en die zijn dan hierbij aangenomen.

Stukken ter kennisname

De voorzitter: Dan komen we bij de stukken ter kennisname. Agendapunt 32 behandelen we na de agendapunten 34 en 11 aan het einde van de vergadering. Kunt u kennis nemen van alle overige stukken bij de agendapunten ter kennisname?

De heer Katif: Voorzitter. Sorry. Hier ben ik.

De voorzitter: Gaat uw gang, mijnheer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, Beter Voor Dordt betreurt dat dit stuk ter kennisgeving ... Agendapunt nummer 29 overigens, voorzitter. En vreest dat we straks een kant-en-klare verordening aangeleverd krijgen zonder de raad betrokken is geweest en alleen maar kan tekenen bij het kruisje. Beter Voor Dordt roept de wethouder om de raad actief te betrekken bij het opstellen van de op te stellen verordening.

De voorzitter: Dank u wel. Daar neem het college kennis van. Mijnheer Groenewege, Partij voor de Dieren.

De heer Groenewege: Dank u wel, voorzitter. Het gaat over brief 27, over het onderhoud beeldbepalende kastanjabomen Wolwevershaven. Die brief is een gevolg van een aangenomen motie van ons. Dus daar zijn we blij mee. Maar in deze brief wordt ook gedreigd met de kap van de platanen aan de Crayesteynstraat. Het onvermijdelijke gevolg van het grijze boomonderhoudsbeleid van deze grijze raad. De Partij voor de Dieren is daar natuurlijk fel op tegen.

De voorzitter: Duidelijk, daar nemen we kennis van. Voor mij is dit geen grijze raad, een hele kleurrijke raad. Kunnen we alle stukken daarmee ter kennisname vaststellen verder? Dat is het geval.

- 16. Raadsinformatiebrief over Werkzaamheden Subsidie Instandhouding Monumenten Stadhuisplein 1 – Raadsinformatiebrief**
- 17. Raadsinformatiebrief over Afhandeling uitspraak inzake procedure 'Niet tijdig beslissen ontwerpbesluit bestemmingsplan Maasterras fase 1' bij Raad van State – Raadsinformatiebrief**
- 18. Raadsinformatiebrief over 6^e voortgangsbericht Stadsas Dordt – Raadsinformatiebrief**
- 19. Raadsinformatiebrief over Bekendmaking kunstenaars Dordthuis – Raadsinformatiebrief**
- 20. Raadsinformatiebrief over Lopende planschadezaken buitengebied – Raadsinformatiebrief**
- 21. Raadsinformatiebrief over Verhuisketenonderzoek Overkampweg & Patersweg – Raadsinformatiebrief**
- 22. Raadsinformatiebrief over Overeenkomst Provincie Zuid-Holland en gemeente Dordrecht over sociale huurwoning en busremise – Raadsinformatiebrief**
- 23. Raadsinformatiebrief over Afhandeling motie M1 Pak de kans om veiligheid voetgangersgebied te verbeteren – Raadsinformatiebrief**

24. Raadsinformatiebrief over Uitvoering Motie M14A "Meer doorstroom leidt tot passend wonen." – Raadsinformatiebrief

25. Raadsinformatiebrief over Beantwoorden motie M16 Groenonderhoud – Raadsinformatiebrief

26. Raadsinformatiebrief over Stand van zaken rond projectbesluit Sliedrechtse Biesbosch (Hel- en Zuilespolder) – Raadsinformatiebrief

27. Raadsinformatiebrief over Onderhoud beeldbepalende kastanjabomen Wolwevershaven – Raadsinformatiebrief

28. Raadsinformatiebrief over Voortgangsrapportage Regionale Energiestrategie 1.0 – Raadsinformatiebrief

29. Raadsinformatiebrief over Stand van Zaken Participatiewet in balans – Raadsinformatiebrief

30. Raadsinformatiebrief over Verkenning bijdrage GR DG&J aan verminderen financiële problematiek gemeenten, Verbeterprogramma beschikbare en betaalbare jeugdhulp en Evaluatie en contractverlenging Dordrecht Sociaal – Raadsinformatiebrief

31. Raadsinformatiebrief over Evaluatie Fixi 2024 – Raadsinformatiebrief

Stukken ter bespreking

33. Afgeven Verklaring van geen bedenkingen voor Wieldrechtse Zeedijk 2a - Raadsvoorstel

De voorzitter: Dan komen we bij de stukken ter bespreking. En kom ik bij het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen voor de Wieldrechtse Zeedijk. Dit onderwerp heeft u beeldvormende in de commissie besproken op 9 en 16 september en oordeelsvormende op 30 september. De commissie heeft toen afgesproken het onderwerp als bespreekpunt door te geleiden naar de gemeenteraad, waarbij het debat zich beperkt tot in te dienen moties en amendementen en een spreektijd van twee minuten te hanteren. Ik heb één amendement gezien van de Partij voor de Dieren, VSP en Beter Voor Dordt, klopt het inderdaad dat er maar één amendement is? Ja, dat is het geval. Dan stel ik voor dat de indieners deze eerst kort toelichten en indienen en dat een ieder daarna in de gebruikelijke volgorde de gelegenheid krijgt hierop te reageren, als hij of zij dat wil. Wie mag ik dan het woord geven voor het toelichtend indienen van het amendement? Dat is mijnheer Groenewege, gaat uw gang.

De heer Groenewege: Dank u wel, voorzitter. Toen het college twee jaar geleden voorstelde om een hoveniersbedrijf toe te staan in ons poldergebied, was de Partij voor de Dieren daar al op tegen, want als wij zeggen tegen bouwen in de polder te zijn, als wij zeggen de polder te willen beschermen, dan doen we dat ook.

En in de twee jaar sinds de vergunning door de rechter is vernietigd, is er aan ons standpunt niets veranderd. Op allerlei manieren past dit bedrijf niet in de plannen die de gemeente heeft voor deze stad. Dordrecht wil binnen de stadsgrenzen bouwen, niet in de polder. Voor bedrijven betekent dat dat ze zich op bestaande bedrijventerreinen dienen te vestigen. Dit nieuwe hoveniersbedrijf in de polder past niet bij dat beleid. Daarnaast gaan we in het buitengebied voor agrarische bedrijven, niet agrarische bedrijven zorgen voor verrommeling rond de dijken, omdat ze hun terrein vaak grotendeels verharderen. Dat wil de gemeente tegengaan. Maar dit nieuwe hoveniersbedrijf in de polder past niet bij dat beleid. En ten slotte geldt er in ons buitengebied ten zuiden van de Wieldrechtse Zeedijk een provinciaal stiltegebied. U kunt zich voorstellen dat het in elkaar timmeren van pallets en het rommelen met tuintegels niet past in een stiltegebied. Daarom dient de Partij voor de Dieren, samen met de VSP en Beter Voor Dordt een amendement in om geen verklaring van geen bedenkingen af te geven voor dit nieuwe bedrijf in het poldergebied. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. En dan starten we met de eerste termijn. We hebben een spreektijd van twee minuten en iedere fractie krijgt in de gebruikelijke volgorde de gelegenheid. Wie mag ik het woord geven namens de VVD-fractie? Mijnheer Noldus, gaat uw gang.

De heer Noldus: Zeker voorzitter, dank u wel. Wat ons betreft hebben we in de commissie eigenlijk over de inhoud van deze ontwikkeling alles al besproken. Onze bijdrage gaat dan vandaag ook vooral over de betrouwbaarheid, die we als overheid ook hoog in het vaandel hebben staan. En voorzitter, wat ons betreft zou het onbehoorlijk zijn als we nu een ander besluit zouden nemen dan dat we op eerdere voorstellen hebben gedaan twee jaar geleden. We hebben er dan ook zeer veel ongemak bij, zeg ik dan maar even licht, dat er partijen zijn die in de commissie roepen te hebben zitten slapen. Eigenlijk gênant, want welk signaal, voorzitter, geven we af naar initiatiefnemers die al zes jaar bezig zijn met een plan voor deze locatie? Als we zeggen dat we hebben zitten slapen in de eerdere behandeling. En voorzitter, zeker dan ook als er niet één keer, maar meerdere keren hierover besloten is, heb je dan ook meerdere keren zitten slapen. En voorzitter, bij één van die partijen is dat zelfs dan minimaal drie keer geweest, want het is nota bene zelfs gestart onder een wethouder van die partij. Wat mij betreft, voorzitter, vanaf vandaag ...

De heer Groenewege: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Noldus heeft een interruptie van de heer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u wel. De Partij voor de Dieren heeft nooit zitten slapen. Wij waren tegen, we zijn tegen. Maar we vinden er wel wat voor te zeggen om gewoon toe te geven, we hebben destijds niet goed gekeken. En met het voortschrijdende inzicht hebben we nieuwe inzichten opgedaan en zien we toch dat het niet past bij het beleid. Maar de VVD is eigenlijk voortschrijdend inzicht hier aan het shamen en probeert te doen alsof dat gênant zou zijn, maar dat is toch juist te prijzen?

De voorzitter: Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, in mijn volgende passage van woordvoering wilde ik de Partij voor de Dieren een groot compliment geven. Want ik zei toen, indertijd waren ze tegen, dat zijn ze nu weer met een heel eenduidig en toegespitst verhaal. Dat vind ik heel goed. Daar zijn we het inhoudelijk niet mee eens, maar daar hebben we twee weken geleden in de commissie over gehad. Wij hebben daar echt een andere wegging op. Maar het is wel als je ... We hebben onze mond vol als het gaat over participatie, als het gaat over hoe herstel je vertrouwen? We vragen ambtelijke capaciteit en geld om op basis van initiatieven dit voor elkaar te krijgen. En op de basishygiëne dingen zou dat wat ons betreft optimaal tiptop in orde moeten zijn. En dan kan het niet zo zijn, voorzitter, dat we daar zeggen te hebben zitten slapen. Wat een aantal partijen en terecht de Partij voor de Dieren heeft dat niet gedaan, nogmaals die hebben hier eerder dit punt gemaakt, niet één van de partijen die ik daar daarbij noem. Maar dat vinden wij toch wel gênant als je dat op deze manier op eenzelfde vraagstuk een hele andere wegging binnen dezelfde raad gaat hebben, voorzitter. En voorzitter, ik zou één van de partijen die daar meerdere keren überhaupt de wethouder heeft geleverd die het proces is gestart, staan voor mij de letters BVD vooral voor beloven, vergeten en draaien. En voorzitter, dat gezegd hebbende, zou ik eigenlijk willen oproepen aan deze raad dat we dit voorstel niet opnieuw op deze manier betwisten. We hebben de inhoud lang bediscussieerd. Wat ons betreft staat nu de betrouwbaarheid van onze raad als belangrijkste vraag boven water en wat mij betreft gaan we hier dit stuk vaststellen. Wij zullen dat amendement in ieder geval niet steunen. Waarbij nogmaals de vastberadenheid en hetzelfde standpunt van de Partij voor de Dieren wat ons betreft een heel verdedigbaar standpunt is, wat wij inhoudelijk anders wegen, maar wat ze wel heel eenduidig vasthouden, voorzitter en daar wilde ik het bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. En gelukkig staan de woorden BVD voor Beter Voor Dordt, wat mij betreft. Dan ga ik naar de volgende fractie. Dat is GroenLinks, mijnheer Van der Meer, gaat uw gang.

De heer Van der Meer: Dank u wel, voorzitter. In 2023 heeft deze raad een verklaring van geen bedenkingen tegen de plannen aangenomen met toen alleen de stemmen van de Partij voor de Dieren tegen. Het plan is in essentie nog steeds hetzelfde. De situatie is niet wezenlijk veranderd. Dus uit het oogpunt van een betrouwbare overheid ligt het voor de hand de gevraagde vergunning te verlenen. En kijkend naar de concrete situatie ter plekke, zien wij niet dat het vestigen van een hoveniersbedrijf met kwekerij daar heel veel extra verstoring brengt. Terwijl het verrommeling kan helpen voorkomen juist in onze ogen, omdat pogingen om het perceel een andere bestemming te geven vooralsnog op niets zijn uitgelopen. Daarom alles afwegende, voor ons op dit moment geen bedenkingen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik naar fractie Beter voor Dordt, mijnheer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, dank u wel. Allereerst soms kun je als je geschoren wordt, beter even stilzitten en dat heb ik nu gedaan. Met betrekking tot het mogelijk maken van de ontwikkeling hier, is het inderdaad onder andere ook Beter Voor Dordt geweest, die heeft gezegd van, we hebben hier inderdaad eerder niet goed en niet nadrukkelijk naar gekeken.

Maar dan is het ook nog eens zo, beter, wat was het ook alweer, ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. En zoals de heer Groenewege ook aangaf, voortschrijdend inzicht. En als we het dan hebben over betrouwbare overheid, dan is het ook diezelfde overheid en zijn wij dat met elkaar geweest die het bestemmingsplan hebben vastgelegd, in de provincie is het gebied tot stiltegebied genoemd. En dat zou toch ook iets zijn waar onze inwoners en mensen houvast aan zouden mogen kunnen ontlenen. En dat is hier niet. Vandaar dat wij toch ook mede dit amendement hebben ingediend en al is het alleen maar om daarmee aan te geven dat wij niet willen dat daar wordt gebouwd. Daar wil ik het bij laten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik naar de VSP.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dank. Voorzitter, de VSP heeft wel bedenkingen tegen het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen, met betrekking tot de aanvraag omgevingsvergunning en zal daarom niet instemmen met het voorstel om een verklaring van geen bedenkingen af te geven. Het vestigen van een hoveniersbedrijf met kwekerij, bedrijfsgebouw, bedrijfswoning en nog een bedrijfswoning ligt niet in de lijn met het uitgangspunt dat in het buitengebied geen nieuwe niet-agrarische bedrijven worden gevestigd. Gelet op de omgevingsvisie is het ook strijdig met de uitgangspunten van deze visie. Het behoud van open polderlandschappen, rust en recreatieve waarde staat hierbij voorop. Ook zal sprake zijn van een toename van verkeer op een smalle rustige dijk met alle risico's van dien. Een bedrijf uit milieucategorie 3.1 hoort niet thuis in een stiltegebied. Het is in strijd met het vooropstellen van open polderlandschappen, rust en recreatieve waarde. Voor de VSP speelt ook een rol dat op 23 september jongstleden de omgevingsvisie 2.0 is vastgesteld. En dat daarin, net als in de omgevingsvisie 1.0, ook is vermeld dat het vestigen van een bedrijf, zoals een hoveniersbedrijf op de Wieldrechtse Zeedijk 2a, niet past binnen deze visie. Dus ik zeg ook richting mijnheer Noldus, u heeft ook zitten slapen toen. En de VSP staat voor politieke betrouwbaarheid.

De voorzitter: Mevrouw Stolk, u heeft een interruptie van de heer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, er wordt hier een verwijt gemaakt dat ik heb zitten slapen. Ik heb volgens mij duidelijk gezegd, wij wegen dit voorstel nu op dezelfde manier als twee jaar geleden. En ook de relatie met de omgevingsvisies is ook twee weken geleden in het commissiedebat veelvuldig aan de orde geweest. Er zijn natuurlijk heel veel manieren om ook naar deze specifieke invulling te kijken. En ik hoor mevrouw Stolk een aantal connecties maken ook met de omgevingsvisie zelf. En ik ben toch benieuwd, er wordt verwezen ook naar veel meer druk op die dijk. Terwijl juist als je kijkt naar heel veel logistiek bijvoorbeeld, bereikbaarheid, wat er zou kunnen komen in een recreatieve functie, dat zou veel meer zijn dan wat er nu voorspeld wordt. Dus ik denk als de argumenten van de seniorenpartij zijn, dat dat belangrijk is, dan zou dit juist iets zijn om mee aan slag te gaan. Ik ben benieuwd hoe de VSP daarnaar kijkt.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik wil me gewoon even beperken tot het amendement. Maar de heer Noldus zit Beter Voor Dordt te shamen op iets wat ze in het verleden hebben gedaan. Dat snap ik, maar tegelijkertijd en dat zou de VVD wel eens wat meer sieren, dat als je voortschrijdend inzicht hebt en dat je een beslissing hebt genomen op verkeerde argumenten, dat je dan ook eens een keer zegt van, laten we het anders doen dan dat we het in het verleden zo hebben gedaan. En door te zeggen van, we hebben het toen gewogen, we wegen het nu weer. Er staat gewoon in de omgevingsvisie 2.0 en 1.0, dat het gewoon niet mag.

De heer Noldus: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: En dan ben ik toch benieuwd, want het blijft in algemeenheden van dingen, die veranderd zouden zijn. En welke argumenten heeft de seniorenpartij dan die anders zijn dan in het vraagstuk wat eerder op tafel lag?

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Dat het niet mag en dat het niet kan. Het past niet in de omgevingsvisie en dat blijf ik herhalen.

De heer Noldus: Voorzitter, dan heb ik toch een heel ander beeld en invulling van dat aspect, maar dan verschillen we daarin van mening, ben ik bang.

De voorzitter: Mevrouw Stolk, gaat u gewoon door.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, de VSP staat voor politieke betrouwbaarheid en gaat er niet in mee om een maand na vaststelling van de omgevingsvisie 2.0 en op dit punt een herbevestiging van de omgevingsvisie 1.0 een besluit te nemen dat hiermee in strijd is. Het amendement van Partij voor de Dieren dienen we dan ook mede in. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank, mevrouw Stolk. Dan ga ik naar de ChristenUnie/SGP. De fractievoorzitter is aan het woord.

De heer Struijk: Dank u wel. Voorzitter, over de omgevingsvisie is net zojuist voldoende gewisseld, denk ik, dat laat ik eventjes zitten. Ik wil kort op een paar punten, die in het amendement genoemd werden als bedenkingen, ingaan. Er wordt gesproken over niet-agrarische bedrijfsfuncties. De omschrijving agrarisch aanverwant bedrijf past echter beter, die kwam ik in eerdere stukken tegen van de gemeente, onder andere ook over een ander bedrijf, A-Garden. Ons is inziens is er ook geen sprake van verrommeling van linten van dijken. Het bedrijf komt op behoorlijke afstand van de dijk en ligt min of meer ingeklemd tussen twee zeer forse stalgebouwen en bomenrijen. Vrijwel onzichtbaar vanaf de dijk, helemaal onzichtbaar vanuit de polder, over verrommeling gesproken. Het bedrijf valt weliswaar in milieucategorie 3.1, maar die categorie is heel breed. Veel bedrijven uit die categorie moet je hier niet willen hebben.

Ik noem vleeswaren en vleesconserven fabrieken en slachterijen. Ik denk dat de Partij voor de Dieren die overigens nergens wil hebben, maar dat terzijde. Maar en nou komt die, ook paardenfokkerijen, andere graasdieren en bouwbedrijven vallen onder deze categorie. Me dunkt dat een hoveniersbedrijf keurig past in dat rijtje. Voor een precedentwerking, voorzitter, hoeven we ook niet bang te zijn. Nieuwe aanvragen vallen immers onder omgevingsvisie 2.0 en kunnen heel eenvoudig geweigerd worden. Voorzitter, ten slotte, als we het hebben over aantasting van rust en stilte, dan kunnen we ons beter zorgen gaan maken over de geluidsoverlast veroorzaakt door motorrijders, die veelvuldig over de Landbouwweg, Oude Veerweg en Zeedijk rijden dan over wat auto's, enkele tientallen misschien, die daar rijden van een hoveniersbedrijf. En mogelijk breng ik nu de Partij voor de Dieren op een idee, maar dat zij dan maar zo. U begrijpt, wij gaan in ieder geval tegen het amendement stemmen. Dank u.

De voorzitter: Dank, mijnheer Struijk. Dan kijk ik naar de fractie van het CDA. Mijnheer Oostenrijk, gaat uw gang.

De heer Oostenrijk: Dank u, voorzitter. De vraag is aan de orde, is dit nu voorliggende raadsvoorstel verklaring van geen bedenkingen, qua onderbouwing overtuigend als het gaat over de vraag of in deze specifieke situatie mag worden afgeweken van wat hierover wordt vermeld in de omgevingsvisie? We zijn als CDA na drie aan dit onderwerp gewijde commissievergaderingen tot de conclusie gekomen dat dit het geval is. En wel om het volgende. In 2023 heeft het CDA met deze verklaring ingestemd. De locatie is omgeven door hoge en dichte begroeiing en bedrijfsgebouwen van naastgelegen paardenmanege, dus van buiten in feite onzichtbaar. En dan ook niet als zodanig te kenschetsen als zijnde onderdeel van het polderlandschap. Qua geluid en de te verwachten verkeersbewegingen heeft het college ons afdoende toegelicht dat er geen sprake is van een onacceptabele situatie. Wij zien geen vruchtbaar perspectief voor dit terrein, voor bestemmingen in samenhang met het open landschap, ook al omdat het qua toegankelijkheid daarmee niet is verbonden. Daarom zullen wij het ingediende amendement dat haaks staat op het raadsvoorstel dan ook niet steunen. Dank u.

De voorzitter: Dank, mijnheer Oostenrijk. Dat is duidelijk. Ik ga naar de mijnheer Damen, Partij van de Arbeid.

De heer Damen: Dank u, voorzitter. Voorzitter, als wij nu opnieuw tot een weging zouden moeten komen over de vestiging van een hoveniersbedrijf op deze plek, zouden wij waarschijnlijk tegenstemmen. Zeker gezien de toename die de vestiging van dat bedrijf betekent voor het autoverkeer op de dijk, een dijk waar je eigenlijk alleen zou moeten wandelen en fietsen. En voor het autoverkeer hebben we een dure landbouwweg aangelegd. Echter, we hebben al eerder als raad een standpunt ingenomen. We hebben richting dat bedrijf laten weten dat we als raad met die vestiging kunnen instemmen. En dan vind ik dat je betrouwbaar moet zijn naar zo'n bedrijf. En met enige tegenzin stemmen we niet in met het amendement.

De voorzitter: Dank, mijnheer Damen. Ik ga naar mijn heer Safranti. De heer Groenewege is al aan het woord geweest.

De heer Groenewege: Is dat relevant?

De voorzitter: Oké, duidelijk. Mijnheer Groenewege van de Partij voor de Dieren.

De heer Groenewege: Dank u. Fijn dat u zo snel overtuigd bent. Wat fijn voor u is, is dat ik niet zo heel veel toe te voegen heb aan het verhaal wat ik net gehouden heb. Behalve de opmerking dat het mij verbaast hoe lichtvoetig sommige partijen omgaan met hun belofte om niet te bouwen in de polder. Want er zitten nogal wat partijen in deze gemeenteraad die de campagne ingaan met de boodschap, wij bouwen niet in de polder. En daar staan dan vijftien asterisken achter, met allemaal onderaan de pagina kleine lettertjes, tenzij dit, tenzij dat, tenzij er al schuren omheen staan, tenzij het niet zichtbaar is van de dijk, tenzij ... Ik maak me ernstig zorgen over de polder, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Safranti van DENK.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. En nog een tenzij en dat was volgens mij een kasteel wat de heer Struijk nog had benoemd tijdens de commissie. Voorzitter, de situatie rondom de Wieldrechtse Zeedijk raakt ons allen. Bewoners hebben al jarenlang signalen afgegeven over de overbelasting, geluidsoverlast, verkeersveiligheid en gevoelens van onzekerheid over hun leefomgeving. Als DENK Dordrecht willen we benadrukken dat wij zorgen van deze bewoners volledig erkennen. Echter, in 2022 heeft onze raad, buiten Partij voor de Dieren, ingestemd met het plan. Nu worden de criteria voor de vergunning herzien. Tijdens de commissies hebben wij hiervoor de nodige aandacht gegeven en inhoudelijke discussies gevoerd. Wij blijven daarom ook bij ons besluit van twee jaar terug. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u, mijnheer Safranti. Dan ga ik naar mevrouw Koene van Gewoon Dordt.

Mevrouw Koene: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik heb twee van de vergaderingen die hierover gingen, voorgezeten. Dus dat is altijd heel fijn, want dan kan je van alles en nog wat horen aan argumenten en dergelijke. En ik ben niet overtuigd geraakt om mijn oordeel te veranderen. Dus ik sluit eigenlijk volledig aan bij de woorden van de heer Struijk. Met nog wel een extra opmerking erbij richting mijn buurman dat wij ook geen probleem hebben dat er gebouwd wordt in de polder. Dus zeker ook hier niet tussen al die gebouwen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank, mevrouw Koene. Ik ga naar mijnheer Gündogdu, van Op Ons Eiland.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, Op Ons Eiland heeft eerder ingestemd met het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen voor het hoveniersbedrijf aan de Wieldrechtse Zeedijk. Dat was op basis van een zorgvuldig proces, beoordeling, ruimtelijke inpassing, milieueffecten, et cetera, et cetera. Echter, wat de afgelopen weken zich heeft voorgedaan, geeft ons ook wat nieuwe stof om na te denken. Onder andere precedentwerking, de bescherming van stiltegebieden en de consistentie van de omgevingsvisie.

Voorzitter, wat ons betreft en daar kiest Op Ons Eiland voor een balans, beleidsbescherming wat waardevol is. Daarom roepen wij het college op, is het echt niet mogelijk om met behoud van rust en respect voor het landschap in het buitengebied te kiezen voor wat meer kleinschalige passende bedrijvigheid met minimale impact? Waarbij we de vraag willen voorleggen aan het college om met de initiatiefnemers in gesprek te gaan over alternatieve locaties of een aanpassing van de plannen.

De heer Struijk: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Struijk, een interruptie.

De heer Struijk: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik heb even een vraagje aan de heer Gündogdu. Want hij noemde dat beter inpassen in het landschap. Dan wil ik hem gewoon in alle eerlijkheid vragen, is hij er geweest? Want vanuit het landschap is namelijk helemaal niets te zien.

De voorzitter: Mijnheer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, ik wil niet zeggen dat ik er bijna iedere zondag ben, maar ik ben zeer regelmatig in de omgeving te vinden te fietsen met mijn dochttertje, dus ik ken de situatie vrij goed. Maar het is wederom, als ik mag, voorzitter ... Ook een aantal jaar geleden, dat zei ik dat zojuist ook, hebben wij ook geen verklaring van geen bedenking afgeven. Maar bij nader inzien en daarvoor zitten we ook in de raad, met de nodige argumenten van de afgelopen tijd die we met elkaar hebben gewisseld, zijn we tot een ander standpunt gekomen. En we vragen het college van, we willen geen bedrijf wegpesten, absoluut niet, maar kijken of we op een andere locatie op het eiland die faciliteit wel mogelijk kunnen maken. Dat is onze oproep.

De voorzitter: Dank, mijnheer Gündogdu. Ik ga naar de SP, mijnheer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. Zoals de toelichting in het amendement zegt, hebben we bedrijventerreinen voor dit soort bedrijven. En de SP hecht er grote waarde aan dat de omgeving op logische wijze wordt ingericht en dan past dit bedrijf eigenlijk niet in die specifieke omgeving naar onze mening. Wij vonden het erg opvallend dat in de technische commissie met heel veel mitsen en maren en met heel wat bochten uiteindelijk er een bedrijf in deze categorie mocht komen, in een gebied waar recreatie als bestemming op ligt en ook nog valt onder het stiltegebied. Aan de andere kant hebben we ook het bedrijf bezocht en hun plan zag er helemaal niet slecht uit. Het was een lastige keuze voor ons, maar wij steunen uiteindelijk wel het amendement.

De voorzitter: Dank, mijnheer Hartmeijer. Ik ga naar mevrouw Pichel, Forum voor Democratie.

Mevrouw Pichel: Dank, voorzitter. Ik zou me graag willen aansluiten bij de woordvoering van de heer Struijk van ChristenUnie/SGP.

De voorzitter: Dank. Dan ga ik naar de Fractie van Leeuwen, mijnheer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Dank u wel, voorzitter. Ik hou het kort. Ik zal voor het amendement stemmen van de VSP, Beter Voor Dorst en de Partij voor de Dieren. De argumenten staan in het amendement. Ik ben kort gezegd tegen een industriële uitstraling van deze dijk. En bovendien is het een onderdeel van een stiltegebied dat we moeten respecteren. Toekenning van de vergunning kan mogelijk, ik zeg mogelijk, een precedent scheppen, waardoor toekomstige aanvragen moeilijk te weigeren zijn. Dat was het.

De voorzitter: Dank u, dan ten slotte mijnheer Van der Spoel van de Fractie van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. Dan houd ik het nog korter. Ik sluit me aan bij de woordvoering van de heer Damen, PvdA.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik naar de zijde van het college. De portefeuillehouder, mijnheer Merx.

De heer Merx: Hij doet het, dank u wel, voorzitter. Dank u wel, leden van de raad. Dank voor het amendement. Complimenten ook voor het amendement en ook de mooie foto die overigens geen recht doet, geef ik maar even aan, aan de situatie daar. Want u had eigenlijk een foto moeten maken van twee percelen grond ingeklemd tussen twee maneges en twee straten. Dat had meer recht gedaan aan de situatie. Maar dat neemt niet weg dat u consistent en consequent bent. Want de Partij voor de Dieren, voorzitter, heeft ook in 2022 tegen dit voorstel gestemd of in ieder geval gezegd, wij willen geen verklaring van geen bezwaar afgeven. Ik haal toch even kort de geschiedenis ... Tien minuten heb ik niet nodig, zie ik. 2019 heeft destijds het college gezegd, ga maar eens door met het plan en eigenlijk ook toestemming gegeven. Ga dit uitwerken en wij vinden het een goed plan voor de invulling van dat perceel. Daar is al een heel hoop over gewisseld in de commissie, dat ga ik verder niet herhalen. 2022, heeft uw raad tot twee keer toe, eerst voorlopig en daarna definitief, ingestemd met het plan. Daarna heeft de rechter gezegd of in ieder geval heeft u gezegd, wij geven een verklaring van geen bezwaar. De rechter heeft dat op juridisch-technische gronden onderuitgehaald. En die heeft gezegd, wacht even, u had een omgevingsvergunning aan moeten vragen voor de op- en de afrit en u moet een nieuw onderzoek doen naar het geluid. Dat is gebeurd, dat is gerepareerd en nu ligt hetzelfde voorstel weer voor. Want het plan is inhoudelijk niet gewijzigd. De initiatiefnemer gaat hetzelfde doen als die al in 2019 van plan was. Dus in die zin is het technisch gerepareerd. En zou je kunnen zeggen van, we kunnen door. Dus ook aan u is de vraag en het is al een paar keer gewisseld en dat is ook wel waar wij heel veel aan tafel hebben gezeten ... Want als je naar de nieuwe omgevingsvisie kijkt, dan zou je zeggen, we gaan het niet doen. En als deze partij vandaag dezelfde vergunningaanvraag had ingediend zonder welke toezegging of eerdere besluiten dan ook, hadden we waarschijnlijk gezegd, gaan we niet doen.

De heer Groenewege: Voorzitter.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u wel. De wethouder gooit het op de nieuwe omgevingsvergunning. Maar de argumenten die in het amendement zijn genoemd en die ik ook in mijn bijdrage heb genoemd, die waren in de oude of omgevingsvisie bedoel ik, in de oude omgevingsvisie 1.0 waren die exact hetzelfde. Dus ook twee jaar geleden had het college op basis van die omgevingsvisie moeten besluiten, nee, hier werken wij niet aan mee, want bebouwing past niet in de polder. In de omgevingsvisie staan niet vijftien asterisken achter, we bouwen niet in de polder, maar als het tussen gebouwen staat, dan kan het wel en als je niets ziet van de dijk, dan kan het wel, blablabla. Dat staat er allemaal niet in. Dit is de kans om die fout te repareren. Adviseert het college dan ook voor ons amendement?

De voorzitter: Mijnheer de wethouder.

De heer Merx: Nee, voorzitter, nee. Want we hechten heel veel waarde aan processen die al zo lang lopen, waar we toezeggingen hebben gedaan, waar de raad tot twee keer toe heeft gezegd, wij vinden het een goed plan, wij geven een verklaring van geen bezwaar om u daaraan vast te houden. Dat is de situatie waar we op dit moment mee te dealen hebben. En ik voorspel u dat deze aanvrager als u in meerderheid beslist geen verklaring van bedenkingen af te geven, dat deze naar de rechter gaat. En we dan een zwaar gevecht gaan krijgen of deze partij al dan niet zijn vergunning krijgt en ik denk dat hij het op vertrouwensbeginsel gaat gooien. Maar goed, verder, even kijken. Dan ga ik even kort op het amendement. Zoals gezegd, wij ontraden dit amendement. Er wordt gezegd op bedrijventerreinen, maar bedrijventerreinen, daar zijn dit soort activiteiten op uitgesloten in bestemmingsplannen. En het lint argument klopt, maar ze kunnen eigenlijk verder nergens meer terecht. En wil je dit soort bedrijven nog voor Dordrecht houden? Wij denken met het vorige college dat dit precies wel een activiteit is die daar zou kunnen passen, gelet op het feit dat ze daar ook plantjes en bloemetjes en boompjes gaan kweken. En het eigenlijk niet meer is dan 's morgens een verzameling van mensen die naar de plekken vertrekt en 's avonds weer terugkomen om hun busjes in te leveren en met hun eigen vervoer weer naar huis te gaan. Er is geen sprake, wij hebben dat in ieder geval nergens kunnen ontdekken, van het timmeren van pallets, het timmeren van schuttingen en dat soort activiteiten, daar is ook het geluidsonderzoek niet op ingericht. Dus daar is ook niet naar gekeken, dus die activiteiten zouden daar ook niet mogen plaatsvinden. Dat laat onverlet dat als er een keer je hekje kapot is, dat je best met een hamer en een spijker, zoals ook de buurman mag of de manege mag, met een hamer en spijker je schutting mag repareren. Maar dan gaat het over onderhoud, geen bedrijfsmatige activiteiten. Dan gaat het over de milieucategorie wat u noemt. We hebben hier het zekere voor onzekere genomen. Als er twijfel is over in welke milieucategorie valt dit en dat heeft vooral met techniek te maken met het aantal vierkante meter dat zo'n bedrijf in zou kunnen nemen, is dat meer of minder dan vijfhonderd meter? Als daar twijfel over is, gaan we hoog zitten. Maar de activiteiten zijn begrensd door dat wat er in de vergunning staat. Het kan niet zo zijn dat er een of ander, het is al een paar keer genoemd, industrieel bedrijf wordt gevestigd als deze vergunning wordt verleend, dat kan niet. Dus ze zijn ook gewoon gebonden aan de vergunning. En dan denk ik bijna, voorzitter ... Er is nog een vraag van Op Ons Eiland of we weer in overleg willen met de initiatiefnemer.

Eerlijk gezegd, voorzitter, nee, ik kan het ook die mensen niet meer aandoen. Ik kan niet zes jaar na dato zeggen van, we gaan nog eens een keer opnieuw op zoek naar een plekje, waarvan ik eigenlijk al gezegd heb, die gaan we ook niet meer vinden. En dat wil ik die mensen niet aandoen. Tegelijkertijd en dan sluit ik af, voorzitter, weten we allemaal degene die bij de commissievergadering zijn geweest, dat we hier een hele vervelende situatie hebben. Twee misschien toekomstige bureaus, die op dit moment elkaar althans ... De buurman die hier bezwaar tegen heeft, vecht vooral met de gemeente. Maar we zien allemaal wel wat dit gaat doen in de toekomst. Dus dat baart mij wel zorgen en daar wil ik ook wel wat energie op gaan steken om te kijken of dat kunnen verminderen. Maar dat is alleen noodzakelijk als die verklaring van geen bezwaar nu, maar ook straks als de zienswijzen zijn behandeld, wordt verleend en daarmee de vergunning. Daar wil ik het bij laten, voorzitter.

De voorzitter: Dank, wethouder Merx. De bespreking spitste zich met name toe op een amendement. Het aantal overwegingen, wat er is gewisseld, is veel, maar in diversiteit zeer overzichtelijk. Dus ik kijk even of er ... En de meeste fracties hebben eigenlijk in de eerste termijn al gezegd wat ze vinden van het amendement en ook van het voorstel. Ik vraag me af of er behoefte is aan een tweede ronde of dat we meteen kunnen gaan stemmen? Meteen stemmen? Mooi, gaan we dat doen. Dan breng ik in stemming het amendement van de Partij voor de Dieren, VSP en Beter Voor Dordt met de titel wel bedenkingen bij een hoveniersbedrijf in de polder, met een kleurige achtergrondfoto. Wenst iemand hier nog een stemverklaring voor af te geven? Dat is niet het geval. Dan gaan we over tot stemming. Vraag ik u uw stem uit te brengen. Het aantal uitgebrachte stemmen is 36, voor zijn 13 leden, tegen zijn 23 leden. Tegen ... Voor hebben gestemd Beter Voor Dordt, DENK, Op Ons Eiland, Partij voor de Dieren, de SP, Fractie van Leeuwen en de VSP en daarmee is het amendement verworpen. Dan kom ik bij het hoofdvoorstel, dat is een afgeven van een verklaring van geen bedenkingen voor de Wioldrechtse Zeedijk 2a, dan moet die even terug naar de stemmodule. U kunt uw stem uitbrengen. Voor hebben gestemd 25 leden, tegen hebben gestemd 11 leden. Tegen hebben gestemd Beter Voor Dordt, Partij voor de Dieren, de SP, Fractie van Leeuwen en de VSP daarmee is het voorstel aangenomen.

34. Invoeren nul-emissiezone stadslogistiek binnenstad Dordrecht per 1-7-2026 - Raadsvoorstel

De voorzitter: Dan kom ik bij agendapunt 34. Dat is het invoeren van een nul-emissiezone stadslogistiek binnenstad Dordrecht per 1-7-2026 en ik zie, denk ik, ook wat vertegenwoordigers van onze markt op de publieke tribune als ik mij niet vergis.

De heer Gündogdu: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Gündogdu, Op Ons Eiland.

De heer Gündogdu: Voorzitter, ik weet dat het niet gebruikelijk is. Mag ik voorafgaand aan de beraadslagingen een korte vraag stellen aan het college, zodat er wat meer duidelijkheid komt op een vraag, die wij hebben en waar wij geen antwoord op hebben gekregen.

De voorzitter: Nee, dat gaan we niet doen. Daar heeft u gewoon uw termijn voor. Dit voorstel is beeldvormend in de commissie besproken op 6, 10 en 30 september en vorige week op 7 oktober oordeelvormend. De commissie heeft toen besloten het stuk ter bespreking door te sturen naar de gemeenteraad, waarbij je alleen nog over moties en amendementen wordt gesproken. En hiervoor is vanavond een spreektijd van twee minuten afgesproken. Er zijn meerdere amendementen ontvangen en er is ook een motie, totaal zes. Hoofdindieners zijn Gewoon Dordt, Beter Voor Dordt, CDA, VSP, Partij voor de Dieren, VVD. Klopt het dat dit het is? Ja. Er zijn geen nieuwe ingediend. En dan geef ik de indieners graag eerst weer de gelegenheid om een amendement of motie kort toe te lichten en in te dienen en daarna krijgt iedere fractie in de gebruikelijke volgorde de gelegenheid om erop te reageren. En ik start bij Gewoon Dordt, mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dank, voorzitter. Voorzitter, wij hebben een amendement voorbereid. Ik heb het vorige week al rondgestuurd trouwens. En dat zou ervoor moeten zorgen dat de marktondernemers een ontheffing krijgen tot 2035 om de zone in te mogen, zodat er eerst een tweedehandsmarkt en dergelijke en speciale voertuigen, dat die voorhanden zijn. En ik zal dadelijk in mijn eigen termijn nog iets meer over zeggen.

De voorzitter: Mevrouw Koene, we ontvangen hem graag. En dan geef ik het woord aan Beter Voor Dordt. Die dient samen in met Forum voor Democratie, begrijp ik? Mijnheer Wringer.

De heer Wringer: Dank, voorzitter, dat klopt. Samen met Forum voor Democratie dient Beter Voor Dordt een amendement in om de zero-emissiezone niet in te voeren. Er staan talrijke redenen in ons amendement waarom het niet verstandig is om een zero-emissiezone in te voeren. Van geld weggooien, administratieve rompslomp, ondernemers op kosten jagen tot de elektrificatie die zo snel gaat, dat eigenlijk het hele idee van een zero-emissiezone al achterhaald en oud is.

De voorzitter: Dank. Dan kijk ik naar het CDA.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Voorzitter, het CDA is natuurlijk voor het bevorderen van schone lucht, maar dat moet tegelijkertijd wel realistisch en haalbaar blijven voor de marktondernemers. En uit het raadsvoorstel blijkt eigenlijk al dat dat nog niet helemaal is, want dat stelt zelf ook al voor om het nog even een half jaar op te schorten. Het is voor een deel van de marktondernemers, ook in andere steden, gewoon technisch nog niet mogelijk om nu al vervoersmiddelen op orde te hebben en daarom stellen wij voor om een hapje uit het gebied te nemen. Dat heeft op de totale emissie niet zo heel veel invloed. En daarmee blijft het gewoon werkbaar en daarmee volkomen we allerlei onnodige bureaucratie van zowel ambtenaren als voor de marktondernemers.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter.

De voorzitter: Nee, dat gaan we niet doen bij het indienen van amendementen.

Mevrouw Van Vugt-Roose: En ik moest nog even toevoegen dat Gewoon Dordt mee indient.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de VSP, mevrouw Stolk, denk ik, toch? Ja.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, namens de VSP dien ik hierbij een amendement in om de ingangsdatum van de zero-emissiezone voor stadslogistiek in de binnenstad van Dordrecht te verplaatsen van 1 juli 2026 naar 1 januari 2035. Dit amendement is ingegeven door de noodzaak om onze lokale ondernemers en met name onze marktondernemers te beschermen tegen onnodige lasten en logistieke problemen. Het biedt ruimte voor een zorgvuldige, realistische en duurzame transitie, waarbij de economische vitaliteit en het unieke karakter van onze historische binnenstad te waarborgen. Graag licht ik dadelijk in mijn termijn de motieven en voordelen van dit amendement nog in mijn woordvoering toe. Ik ga het nu indienen, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. En dat is mede namens DENK, heb ik begrepen? Ja, mooi. Dan mijnheer Venderbos-Lambinon voor de Partij voor de Dieren.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter, de marktkeoplui zien zich voor vele uitdagingen geplaatst. Niet alleen de verhuizing naar een andere locatie, maar ook de transitie naar elektrificeren van hun voertuigen. Hiervoor worden meerdere ontheffingen aangeboden. Echter, er wordt tot nu toe met geen woord gesproken over de beëindiging van de huidige opstelplaats bij het stadskantoor en het laden op een nieuwe opstelplaats van elektrische voertuigen. Met onze motie, die we samen met de fractie Op Ons Eiland indienen, verzoeken wij het college onderzoek te doen naar een nieuwe opstelplaatsen en daarbij noodzakelijke laadpalen. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ontvangen we graag het amendement en geef ik ten slotte het woord aan de VVD.

De heer Kuhlmann: Dank u, voorzitter. Er zijn heel wat Dordtse ondernemers die sinds 2022 met het oog op de aankomende emissievrije zone bewust hebben geïnvesteerd in elektrische bestelbussen, maar er zijn ook ondernemers die nog geen nieuwe bestelwagen of vrachtauto hebben gekocht. Bijvoorbeeld omdat hun investeringsruimte door concurrentie met grote landelijke ketens beperkt is of omdat hun wagen het gewoonweg simpelweg nog prima doet. Wij vinden het onzinnig en bovendien ook verkwisting van materiaal om ondernemers te dwingen om bestelbussen weg te doen die ze al hadden, voordat het besluit in 2021 werd genomen om de emissievrije zone in te gaan voeren en waarover vanaf 2022 gericht werd gecommuniceerd naar ondernemers. Daarom willen we het raadsbesluit aanpassen, zodat eigenaren van voertuigen op aanvraag een acht jaar geldige gemeente specifieke ontheffing krijgen voor voertuigen aangeschaft in 2022 of alle jaren daarvoor, via de gemeentelijke afwijkingsbevoegdheid. Met ons amendement creëren we op deze manier een ontheffingsmogelijkheid die veel betekent voor de groep lokale ondernemers. En dan niet alleen de markt, maar zeker ook de ondernemers die gewoon in Dordt gevestigd zijn en die ertegenaan hikken om hun bestaande wagen acuut te gaan vervangen. En dit komt dan bovenop alle overige ontheffingen en vrijstellingen. Daarnaast regelt het amendement dat er geen ondergrens van de emissieklasse van voertuigen wordt gehanteerd voor de ontheffingen voor particulier bezit en de dag ontheffingen.

Daarmee kiezen we niet voor de doorgeschoten invulling van Amsterdam, maar sluiten we aan bij de regels zoals die bij onze buurman Rotterdam gelden.

De voorzitter: Dank, mijnheer Kuhlmann. We ontvangen graag het amendement. Dan mijnheer Kuhlmann, uw toelichting was ook meteen een gloedvol betoog. Mogen we die dan ook beschouwen als uw eerste termijn?

De heer Kuhlmann: Nee hoor, dit is het voorproefje.

De voorzitter: Dan krijgt u nu het woord voor de eerste termijn.

De heer Kuhlmann: Voorzitter, de Dordtse VVD neemt op dit onderwerp een middenpositie in. We hangen niet in het verleden, zoals de seniorenpartij, die doet alsof we nog in de jaren '50 leven toen uitstootgassen alleen een teken van vooruitgang waren. We hebben oog voor bewoners.

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann, ik merk dat het vanavond vaker gebeurt. De seniorenpartij heet hier de VSP en ik hecht eraan dat u de correcte afkorting gebruikt. Dank u wel.

De heer Kuhlmann: Goed, excuus. We leven inderdaad niet in het verleden, zoals de Verenigde Senioren Partij. We hebben oog voor de bewoners van de binnenstad die niet blij worden van tien stinkende diesel vrachtwagens onder hun slaapkamerraam. En willen een betrouwbare overheid zijn voor ondernemers die sinds het raadsbesluit uit 2021 bewust hebben geïnvesteerd in elektrische wagens. Het verbaast ons dan ook dat BVD nu het Besluit wat ze zelf hebben genomen in 2021, willen intrekken. In 2021 had BVD nog oren voor binnenstadsbewoners die minder stank wilden, maar dat kan ze nu kennelijk niets meer schelen. En ze hebben ook geen boodschap aan de ondernemers die hebben geïnvesteerd in elektrische wagens, vanwege het besluit waar BVD nota bene zelf voor heeft gestemd. Kortom, het heeft opnieuw alle schijn van dat BVD staat voor beloven, vergeten, draaien. Voorzitter, bij de Dordtse VVD zijn we geen ...

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

Mevrouw Koene: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Koene, gaat uw gang.

Mevrouw Koene: Voorzitter, dit is de tweede woordvoerder al van de VVD, die dingen zegt, die niet bij de mores van de raad passen. Dus ik zou vriendelijk willen verzoeken aan mijn collega's om dat niet meer te doen.

De voorzitter: Duidelijk. Iemand anders nog een interruptie?

Mevrouw Stolk: Ja, voorzitter, ik sluit me volledig aan bij de woorden van mevrouw Koene. Want het is niet chic, wat u nu doet.

De voorzitter: Nee en ik sluit me daarbij aan. We hebben daarin gewoon omgangsvormen met elkaar. Mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Bij de Dordtse VVD zijn we ook geen milieu fanatici. Wij slaan niet door, zoals GroenLinks, PvdA en de dierenpartij, die het liefst een verbod op benzineauto's willen in alle wijken van Dordrecht en elke Dordtenaar met een gewone auto op gigantische kosten willen jagen.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, nou gaat de VVD toch door. En nou laat ik me dan toch verleiden om daarop te reageren. De seniorenpartij zoals u dat dan zo mooi noemt. En ik geloof echt dat de VVD hier vandaag op oorlogspad is. De messen zijn geslepen. Maar u bent de partij en dan kunt u ons verwijten dat we voor diesel uitstoot zijn en weet ik veel allemaal wat. Ik weet niet hoe u daarbij komt, maar dat zuigt u ter plekke uit uw duim. Wij zijn heel consistent in ons beleid. In 2021 hebben wij tegen de zero-emissiezone gestemd en dat doen wij nu opnieuw weer. Het tegenhouden, dat kunnen we niet, dat realiseren we ons ook. Maar ik mag toch wel verwachten van de VVD, die ook de auto hoog in het vaandel heeft staan en daar komt u nu met één of ander, ik zou het woord bijna niet willen noemen, met een flut amendement, waarin u zegt van, we gaan iedereen vrijstellen of ontheffen. U gaat een heel ding optuigen, wat heel veel geld gaat kosten en u komt alleen maar met ontheffingen. Heeft de VVD dan niet de ballen om nu te zeggen van, we willen het eigenlijk niet, maar we zitten vast in een coalitie? Dan toont de VVD ballen vandaag.

De voorzitter: Er zijn nog een andere interrupties? Partij voor de Dieren, gaat uw gang.

De heer Groenewege: Ik maak ernstig bezwaren van de opmerking dat we een dierenpartij zijn. We zijn nog steeds Partij voor de Dieren.

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Van Engelen, gaat uw gang.

Mevrouw Van Engelen: Dank u wel. Richting onze partij wordt natuurlijk ook nu een karikatuur geslingerd en dat is in de commissievergadering ook al gebeurd. Daar is de VVD toen ook al teruggeroepen. Ik moet zeggen dat ik het erg jammer vind, want wij zijn benieuwd naar het standpunt van de VVD over zero-emissiezone. En de eerste paar minuten van het betoog zijn alleen maar klappen uitdelen naar andere partijen waar heel makkelijk doorheen gezien wordt. Dus ik zou de VVD het advies willen geven om het hier netjes te houden en dat te doen ook in de richting van de campagne.

De voorzitter: Mevrouw Nieuwland nog.

Mevrouw Nieuwland-van den Bosse: Ik wil graag nog een vraag stellen aan de VVD of zij niet te pot zijn die de ketel verwijt dat die zwart ziet. Wat is de heer Kuhlmann het met me eens dat bij de toelichting op het amendement net wordt gesuggereerd alsof het bedoeld is voor de zielige ondernemer, waar we ook sympathie voor hebben die in 2021 een nieuwe bus heeft gekocht, die nog lang niet afgeschreven is? Maar dat het in werkelijkheid een heel ongericht amendement is, wat ook een derdehandse stink diesel, die toevallig in 2021 verkocht is, uitzondert?

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Laat ik ze een beetje bij elkaar vatten, voorzitter. Wat het belangrijkste voor de Dordtse VVD is dat wij staan voor een betrouwbare overheid. En ik weet goed inderdaad, de Verenigde Senioren Partij, laat ik het correct zeggen, heeft natuurlijk in 2021 tegengestemd. Maar uiteindelijk was er natuurlijk een raadsmeerderheid en is dat het besluit wat er genomen is. Het was niet ons idee, zou ik er meteen ook eerlijk bij zeggen. Maar het is wel besluit wat genomen is en het ook betekent dat daar ...

Mevrouw Nieuwland-van den Bosse: Voorzitter, ik geloof dat ik een andere vraag stelde.

De heer Kuhlmann: Mag ik met antwoord vervolgen?

De voorzitter: Ja, als u belooft dat u alle interrupties op reageert, dan gaat u nog even verder. Dan komen we daarna nog terug op het feit of er geen antwoord is gegeven. Gaat uw gang.

De heer Kuhlmann: Want ik heb een hele rits gehad, dus dat kost even tijd om natuurlijk dan alles te kunnen adresseren. Om terug te gaan op die betrouwbare overheid. Het besluit is genomen en mensen hebben daar vervolgens op gehandeld. Ondernemers hebben elektrische bussen gekocht. Het is ook heel duidelijk dat die zone wordt ingevoerd in 2026. Daar is op geanticipeerd. Nogmaals, het was misschien niet ons idee, maar dat is wel het besluit wat is genomen waar mensen rekening mee hebben gehouden. En dan ben je een betrouwbare overheid, als je dan niet opeens 180 graden gaat gaan draaien. En diezelfde betrouwbare overheid en dan in antwoord op mevrouw Nieuwland daarop verder te gaan, mensen in 2021 die konden niet weten, toen ze toen een bus aanschafte, wat er aan regelingen zouden komen. Dus die hebben een investering gedaan en zo'n bus is misschien nog lang niet afgeschreven, bovendien hij kan ook nog prima mee. Dus het is wat ons betreft heel logisch dat je zegt van, de bestaande bussen van voordat een besluit, voor het moment dat daarover is gecommuniceerd, daar kun je gewoon mee blijven rijden.

De voorzitter: Het CDA, mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Nieuwland-van den Bosse: Mag ik daar een vervolgvraag op stellen?

De voorzitter: Eerst een interruptie van mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Voorzitter, ik hoor hier dat VVD ook graag een betrouwbare partij wil zijn. Dus auto's die voor '22 zijn aangeschaft, dat je daar een ontheffing voor zou willen regelen. Waarom dan voor de duur van acht jaar? Want die ontheffing wordt pas vanaf nu of later aangevraagd en die geldt dan tot 2033, als je hem nu aanvraagt. Maar als je hem pas in 2030 aanvraagt dan geldt die tot 2038. En daarmee vind ik de VVD dus niet betrouwbaar, want u heeft de bewoners voorgespiegeld voor schone lucht te gaan. Maar nu bevordert u nu juist het behoud van de oude dieselbusjes.

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Nee, daar zit niets onbetrouwbaars in. Omdat je zegt van, mensen die vanaf het moment dat dat besluit is genomen op een goed moment een nieuwe bus aanschaffen, dan is dat de bedoeling dat als hij elektrisch beschikbaar is en je valt niet onder alle andere uitzonderingsgronden, dat je hem elektrisch aanschaft. En het specifieke voorbeeld wat mevrouw Van Vugt aanhaalt, dat lijkt me maar in zeer weinig gevallen van toepassing, want wie een bestaande bus heeft en gebruikt in Dordrecht, zal er niet zo snel voor kiezen om die ontheffing pas in 2030 aan te vragen. Ik kan me hooguit in een paar bijzondere scenario's erbij voorstellen. Het zal misschien voor een paar uitzonderingen zo gelden, maar op deze manier en dat is ook waar we graag voor gaan, voer je een zero-emissiezone in, ben je een betrouwbare overheid, maar heb je tegelijkertijd oog voor alle ondernemers, niet alleen de ondernemers van de markt, maar alle ondernemers, ook de pizzeria, ook de witgoedhandel, ga zo maar door. Die lokale bedrijven die we graag in Dordt willen houden en die je op die manier helpt om die stap te maken.

De voorzitter: Mevrouw Nieuwland.

Mevrouw Nieuwland-van den Bosse: Ik wilde graag nog een vervolgvraag stellen op mijn vraag, want de heer Kuhlmann gaat er wat overheen. Maar ik stel de vraag nog maar eens en dan nu met iets andere woorden. Is de heer Kuhlmann het met me eens dat onder het mom van de betrouwbare overheid dat u gewoon die vieze diesels wel in de binnenstad laat rijden?

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Nee, een betrouwbare overheid is een overheid die een stap zet, maar mensen niet dwingt om een wagen die ze hebben aangeschaft op het moment dat er helemaal nog geen sprake van was, dat ze niet konden weten dat er een zero-emissiezone wordt ingevoerd in '26, om daar gewoon mee door te rijden als ze dat als ze dat nog willen.

De voorzitter: Interruptie van mevrouw Stolk nog.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, er staat in het amendement van de VVD aangeschaft in 2022. Maar u weet ook dat heel veel ondernemers hier nog aan het bijtrekken zijn van de coronacrisis. Die zijn nu nog alle zeilen aan het bijzetten om de dingen af te betalen waar ze allemaal tegenaan liepen.

En tegen die mensen, dus als die een busje hebben uit 2020, daar zegt de Dordtse VVD tegen, u mag er niet in, want u krijgt geen ontheffing. Dan kan je toch gewoon beter zeggen, want eigenlijk diep in je hart, ben je gewoon tegen die zero-emissiezone, diep in je hart. En het zou van lef getuigen door te zeggen van, dat klopt, dan zou je eigenlijk ons amendement kunnen steunen en zeggen van, we gaan uitstellen tot 2035. Want de VVD profileert zich altijd voor de Dordtse ondernemers en die kleine Dordtse ondernemers laat u nu gewoon in de steek.

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann, gaat uw gang.

De heer Kuhlmann: Daar kan ik op antwoorden, voorzitter, dat het me deugd doet dat mevrouw Stolk zo diep in mijn hart kijkt, dat is altijd goed natuurlijk. En dan kan ze ook zien dat we inderdaad een groot hart hebben voor ondernemers en dat ondernemers dat dat natuurlijk een diverse groep is. Er is een groep die gewoon Dordtse ondernemers, een groenteboer, de bakker, die hebben geïnvesteerd in die elektrische bus, omdat ze weten dat het eraan komt. Op het moment dat zij kozen voor een nieuwe bus, hebben ze die keus gemaakt. En het voorbeeld wat ... Daarom ben ik wel blij dat dat mevrouw Stolk het noemt, voorzitter, iemand die inderdaad in 2020 een nieuwe bus heeft gekocht, die nu misschien niet aan de juiste eisen voldoet, die kan straks en ik hoop van harte dat u ... Ik snap natuurlijk, u gaat in eerste instantie voor uw eigen amendement, maar ik hoop dat u ziet dat het ook vanuit uw positie ons amendement een verbetering is van het voorstel wat er ligt. Daarmee kunnen we het voor die ondernemer met die bus uit 2020 een stuk makkelijker maken, want dan kan hij nog een tijdje doorrijden als die bus nog niet vervangen hoeft te worden.

De voorzitter: Ik heb eerst de heer Venderbos-Lambinon en dan mevrouw Van Vugt. Mijnheer Venderbos-Lambinon.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter, dank. Ik heb een vraag aan de VVD. De VVD wil graag een uitzondering maken voor diesel aangedreven bussen tot een bepaald bouwjaar, 2022 uit mijn hoofd gezegd. Stel dat een ondernemer in 2024 besloten heeft een elektrisch voertuig aan te schaffen, een elektrische bus die vele malen duurder is dan een diesel aangedreven bus. Zijn afschrijving is daarnaar, dat betekent met dergelijke ontheffingen dat de concurrentiepositie van een ondernemer met een elektrische bus toch veel minder is, die moet toch veel hogere prijzen berekenen dan iemand met een wat afgeschreven dieselbus?

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Op zichzelf, laten we beginnen met dat we het toejuichen inderdaad mensen die op een gegeven moment die beslissing nemen. Tegelijkertijd is het ook zo, niet elke ondernemer is in de positie om zomaar een nieuwe bus te kopen. Dat zal voor elke ondernemer op een ander moment zijn dat je die nieuwe bus koopt. Er zitten verschillen tussen ondernemers, ook met welke busje je rijdt. De een, daar gaat het goed mee voor de wind en vast ook wel voorbeelden, die rijdt in een spiksplinternieuwe bus, ziet er mooi uit en de ander rijdt in een veel oudere bus.

En bedient misschien ook een ander deel van de markt en wat ons betreft moet er plek zijn voor al die verschillende ondernemers in onze stad.

De voorzitter: Eerst mevrouw Van Vugt, dan mevrouw Stolk. En let u er wel op dat niet de gehele bespreking van het hele voorstel in de eerste termijn van de VVD wordt gedaan. Want u bent flink op dreef. Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Ik zal een korte vraag stellen die ook gewoon echt een heel kort antwoord kan hebben. Bent u bereid om het amendement aan te vullen met het zinnetje dat het tot uiterlijk 2030 geldig is? Want dat is wat u aanvankelijk ook bedoelde, in '22 zijn we gaan communiceren, dus vanaf die tijd kunnen ze daarop inspelen.

De heer Kuhlmann: Ik wil daar best over nadenken, maar op zichzelf, we hebben denk ik een goed amendement geschreven, maar we kunnen er best nog even naar kijken.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik ben echt benieuwd hoe de VVD ertegenaan kijkt, wat er hier allemaal in de binnenstad gebeurt. Als je kijkt, de Burgemeester de Raadtsingel, dadelijk de Spuiboulevard, dat gaat allemaal dadelijk op de schop. Dan krijgen we nog die zero-emissiezone erbij. Wat denkt u wat dat doet met de Dordtse ondernemers en wat dat doet met de markt? Ik zou toch eens ... U bent vaak op pad met de hele fractie en met heel veel mensen, zou ik toch eens ook bij wat ondernemers naar binnen gaan, wat dat doet met de omzet. Hoe kijkt u daartegenaan?

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann. We beginnen nu wel in een cirkeltje te praten. Mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Het wordt misschien ook wat breder op deze manier. Laat ik daar gewoon zeggen dat we als Dordtse VVD natuurlijk altijd contact hebben met heel veel ondernemers, met allerlei mensen in de stad. En eigenlijk het belangrijkste wat we terugkijken, is dat mensen heel erg behoefte hebben aan een stad die werkt, waar de hijskranen staan, waar vooruit wordt gegaan en dat is wat ons betreft uit het hart gegrepen.

De voorzitter: Mijnheer Wringer, ten slotte.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Sinds 1 januari dit jaar is natuurlijk de bpm afgestraft op bedrijfsbusjes, maar eind vorig jaar is natuurlijk nog een hele grote reclamecampagne geweest van alle fabrikanten van dieselbusjes, koop nu een dieselbus, want dan kunt u nog lang in een zero-emissiezone inrijden. Maar in uw amendement moeten die dadelijk toch allemaal overstappen op een elektrische voertuig. Vindt u dat dan eerlijk naar deze ondernemers die eind '24 nog wel een bus hebben aangeschaft?

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Dat lijkt me vooral een vraag aan BVD zelf. U was immers degene die in '21 dit wilde invoeren. En als gevolg daarvan is het natuurlijk zo en dat was breed gecommuniceerd, weet iedereen dat die zero-emissiezone eraan zit te komen in onze stad. Dus wie nog afgelopen december een heel vervuilende bus heeft gekocht, heeft gelukkig te ... Je hebt natuurlijk te maken met sowieso de uitzondering en het ingroeimodel wat ook in het collegevoorstel staat en daar zijn we blij mee. Maar als dan blijkt dat je toch op de een of andere manier jezelf in de vingers hebt gesneden, dat is niet zo handig natuurlijk.

De voorzitter: Gaat u verder met uw betoog. Mijnheer Wringer nog.

De heer Wringer: Daar wil ik wel even op reageren, voorzitter. Het is jammer dat de VVD in het verleden blijft hangen en niet naar de toekomst kijkt, want de hele zero-emissiezone is natuurlijk over vijftien jaar automatisch al opgelost. Vandaar dat we ook voortschrijdend inzicht hebben. Maar een tweede vraag is, met uw ontheffingen met alle landelijke, lokale ontheffingen, vrijstellingen, uitzonderingen, heeft het dan nog wel zin, volgens u?

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann, of het allemaal nog wel zin heeft?

De heer Kuhlmann: Laat ik daarover zeggen, u noemt het voortschrijdend inzicht, ik vind het wat meer een windvaan. Maar voor wat betreft het zin hebben, jazeker, omdat je natuurlijk ook te maken hebt met allerlei grote landelijke ketens die ook veel in Dordrecht moeten zijn. En door dit op deze manier in te voeren, zet je daar een enorme stap. Dat is denk ik goed voor de binnenstadbewoners waar u nu wat minder oog voor heeft. En met ons amendement ontzien we voor een goed deel de lokale ondernemers.

De voorzitter: Was dat uw eerste termijn?

De heer Kuhlmann: Nee, nog niet. Er waren natuurlijk veel interrupties, maar als u het goed vindt, ga ik graag verder met de woordvoering. Wij zitten er anders in dan de milieufanatici. We hebben oog voor de zorgen van ondernemers en particulieren rondom de haalbaarheid, de kosten en voldoende laadcapaciteit. En we willen daarom graag dat de wethouder straks in zijn eerste termijn toezegt, dat het college de komende twee jaar keihard aan de slag gaat om één, de laadinfrastructuur voor Dordtse ondernemers te verbeteren. Twee, een grote slag te slaan met de bundeling van het logistieke verkeer in de binnenstad. En drie, toezegt dat de handhaving voor wat betreft de emissievrije zone niet ten koste gaat van de andere taken van handhavers. Want die hebben we keihard nodig op allerlei andere terreinen. En dat dat ook budgettair wordt verwerkt in de begroting. Met ons amendement willen we het raadsbesluit aanpassen, zodat eigenaren van voertuigen op aanvraag een acht jaar geldige gemeente specifieke ontheffing krijgen voor hun voertuigen, die zij hebben aangeschaft in 2022 of eerder. En we vinden het onzinnig en bovendien ook een verkwisting van materiaal om ondernemers te dwingen om hun wagens weg te doen als ze die al hadden voor het besluit in 2021, voor het moment dat daarover werd gecommuniceerd. Dank u, voorzitter.

De voorzitter: Dank, mijnheer Kuhlmann. Uw termijn is niet geheel emissieloos voorbijgegaan. Ik ga naar de fractie van GroenLinks. Mevrouw Van Engelen, gaat uw gang.

Mevrouw Van Engelen: Dank u wel, voorzitter. We hebben als raad in het politiek akkoord afgesproken dat we in 2026 een grote stap zetten naar schonere lucht, minder autoverkeer en een duurzame binnenstad. Veel ondernemers hebben hun verantwoordelijkheid al genomen en geïnvesteerd in die omslag. Zij verdienen waardering en juist voor hen moeten we consequent blijven. Veel van de voorliggende amendementen gaan over uitstel van het invoeren van de zero-emissiezone. GroenLinks is bang dat van uitstel afstel komt. En wij blijven van mening dat de geboden ontheffingen, vrijstellingen en de hardheidsclausule onze ondernemers genoeg zullen beschermen. Daarbij wel opgelet dat de aanvraag van deze ontheffingen laagdrempelig en stressvrij moet zijn. Kan de wethouder ons misschien wat inzicht geven op hoe hij van plan is het aanvragen makkelijk te maken? De invoering in 2026 is juist een prikkel om te vernieuwen en wij willen dat die prikkel werkt. Dat kan alleen als het emissievrije materieel beschikbaar en betaalbaar is, ook voor de kleinere ondernemers in onze binnenstad. GroenLinks pleit daarom niet voor uitstel, maar voor ondersteuning bij de overstap. Hulp, begeleiding en samenwerking via initiatieven zoals DrechtHub, fietslogistiek en collectieve oplossingen. Zo zorgen we dat de duurzame keuze ook de makkelijkste keuze wordt. De motie van Partij voor de Dieren staan we positief tegenover. Het is denk ik alleen maar logisch dat als we mensen gaan vragen om hier elektrisch te gaan rijden, dat we ook zorgen voor genoeg laadpunten. En we zijn heel erg benieuwd naar de geschikte locaties als het stadskantoor verdwijnt. Gezien ons commissielid Nick Bootsman onze standpunten meermaals en duidelijk heeft vertegenwoordigd in de commissievergaderingen, wil ik het voor de raadsvergadering hierbij laten.

De voorzitter: Mijnheer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor GroenLinks zeggen dat zij dit een grote stap vinden, terwijl ik collega Bootsman heb horen zeggen in de commissievergaderingen dat ten opzichte van de luchtvervuiling, als je dat vergelijkt met de scheepvaart, dat dit eigenlijk maar een klein onderdeelje is. En dat toen het argument kwam, alle kleine beetjes helpen. Is GroenLinks er echt van overtuigd dat dit een grote stap is voor de luchtkwaliteit van Dordrecht?

De voorzitter: Mevrouw Van Engelen.

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter, terechte vraag van Fractie Van der Spoel denk ik. Ik heb net gezegd dat in het politieke akkoord is er afgesproken dat we in 2026 een grote stap zetten naar schonere lucht. En een zero-emissiezone is daar onderdeel van. En voor ons als klimaatpartij, zal ik maar even netjes zeggen, is het ook heel erg lastig dat we natuurlijk heel weinig invloed hebben op die maritieme industrie, die om ons heen is. Dat we hard moeten strijden tegen DuPont Chemours en dat het vanuit de lokale politiek lastig is. Maar de zero-emissiezone is inderdaad een wat kleinere stap binnen die grote stap, die we wel kunnen zetten, dus die zetten we heel graag.

De voorzitter: Mijnheer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Voorzitter, dan nog één vervolgvraag. Is GroenLinks het dan niet met mij eens dat deze grote stap vooral gevraagd wordt van de ondernemers in plaats van dat wij als politieke partijen die grote stap zetten en als stad?

De voorzitter: Mevrouw Van Engelen.

Mevrouw Van Engelen: Dat klopt, voorzitter. Want uiteindelijk zal iedereen mee moeten helpen aan die nieuwe wereld en het is aan ons als overheid om ze daar zo goed mogelijk bij te begeleiden en hulp te bieden. En wij denken echt dat alle geboden ontheffingen die in het raadsvoorstel zitten, het zo gemakkelijk mogelijk maken.

De voorzitter: Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank, voorzitter. Een vraag aan mevrouw Van Engelen. Want ik snap het punt dat natuurlijk jaren geleden het akkoord was en uiteraard begrijpelijk dat GroenLinks daarin meegaat. Dat is ook helemaal het punt niet. Daar hoeft ik ook helemaal niet tegen te debatteren. Maar een andere vraag die ik wel heb, is dat in juli 2025 het college, waaronder een GroenLinks-wethouder natuurlijk een motie heeft ingediend bij VNG. En die ging vooral over een PFAS-vrije samenleving en dus in de hele keten dat ook te reduceren. Dus dat wil zeggen van producent tot uiteindelijk ook afnemer. Een belangrijke stap hierin is natuurlijk ook de elektrificatie en de marktondernemers en andere ondernemers overzetten tot elektrische voertuigen, wat een stimulatie is van PFAS-houdende producten. En mijn vraag daar is ook aan mevrouw Van Engelen van GroenLinks, hoe strookt u dat met de motie die is aangenomen en uiteindelijk toch deze push voor PFAS-houdende producten?

De voorzitter: Mevrouw Van Engelen.

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter, het klopt. Bijna overal zit PFAS in, zowel als in auto's die rijden op fossiele brandstof en elektrische auto's. En dat is erg jammer. En daarom voert GroenLinks gewoon twee strijden tegelijk en dat is namelijk deze, voor schonere lucht en een schonere wereld. En daar hoort ook de PFAS-strijd bij. Dat gaat gewoon langs elkaar keihard door. Gelukkig hebben we de mankracht ervoor.

Mevrouw Pichel: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Voorzitter, ik denk dat mevrouw Van Engelen mijn vraag niet zo erg goed begrijpt. Het zijn geen twee strijden naast elkaar, maar het is zo dat we met deze stap een oproep doen naar ondernemers om elektrische voertuigen aan te schaffen waar PFAS voor nodig is. Dus het is een stimulatie van PFAS-houdende producten.

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter, in mijn antwoord net zei ik ook al, in elk voertuig zit PFAS. Dus dat maakt niet heel erg veel uit. En dan kiezen wij er liever voor om in ieder geval hier een stap in deze strijd te kunnen zetten dan in beiden achter te blijven.

Mevrouw Pichel: Voorzitter. Dat is nog steeds geen antwoord op mijn vraag over hoe dat in strijd is met de motie, want daarin wordt gezegd dat van iedereen wordt verwacht om daar te reduceren, dus daar heb ik dan nog geen antwoord op.

De voorzitter: Mevrouw Van Engelen, wilt u daar nog op ingaan?

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter, daar kan ik alleen maar zeggen, dat geldt natuurlijk altijd waar mogelijk. En GroenLinks is geen autobedrijf. Als we dat zouden zijn, dan zouden wij als PFAS-vrije auto's maken. Maar we zullen toch moeten blijven lobbyen op die markt ook en dat doen we. Dat is het antwoord.

De voorzitter: Mijnheer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. Ik heb GroenLinks in de commissie niet gehoord over een voorstel wat nu wel voorligt. Dat is de collectieve ontheffing voor de weekmarkt. Marktondernemers geven aan, wij hebben gewoon onzekerheid bij het elk jaar opnieuw aanvragen van de ontheffing en sommigen schreven zelfs aan de markt wellicht te gaan verlaten, wat een verschraving betekent voor de markt. Dus is zo'n collectieve ontheffing dan niet een goed idee?

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter, ik ga een heel saai antwoord geven. Excuses naar de SP. Maar zoals ik al zei, wij denken echt dat dit raadsvoorstel en alle ontheffingen die er al in zitten en de hardheidsclausule, wij denken echt dat dat genoeg is en dat is de handreiking die wij hier in willen doen, maar we willen verder geen concessies doen.

De voorzitter: Mijnheer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ook een vraag richting de klimaatpartij van onze raad in dit geval. De vraag is, er zitten ook mensen op tribune vanuit de ondernemers, maar ook vanuit de markt, heeft GroenLinks wel ook die gesprekken met hun gevoerd, hoe zij erin zitten?

De voorzitter: Mevrouw van Engelen.

Mevrouw Van Engelen: Zeker, voorzitter. Ten eerste dank, mijnheer Safranti dat u ons netjes benoemt. Dat is dan weer leuk om te horen, de klimaatpartij. Ja, wij hebben ook inderdaad gesprekken gehad met de mensen van de markt. En dat is ook lastig, want het liefst maak je het iedereen makkelijk en dat kan niet altijd. En na de gesprekken zijn wij ook bij het standpunt gebleven. Wij denken echt dat de ontheffingen die worden voorgesteld door het college genoeg zullen zijn.

De voorzitter: Mijnheer Safranti, u heeft een antwoord gekregen op uw vraag, maar u mag een vervolgvraag stellen. Gaat uw gang.

De heer Safranti: Mijn vervolgvraag zou eigenlijk gaan over ook weer die marktlui die ... Waar we trots op zijn trouwens, want wij hebben ook wel prijzen daarvan gewonnen.

En als wij nu allerlei obstakels straks gaan neerleggen, dan ben ik bang dat wij juist deze mensen gaan verliezen of boos maken of verdrietig maken en nogmaals, de vraag aan GroenLinks, in hoeverre hebben jullie hier rekening mee gehouden?

De voorzitter: Ik hoor niet echt een nieuwe vraag. Mevrouw Van Engelen.

Mevrouw Van Engelen: Ik kan er wel op reageren, voorzitter. Ik snap dat bij de heer Safranti of bij de partij DENK het ook als angst kan binnenkomen. Wij zien het meer als verandering en verandering is altijd spannend. En daarom moet je elkaar goed begeleiden, denk ik, in dat proces. Maar onze wens is wel om over te gaan, omdat dat uiteindelijk voor een duurzame toekomst zorgt. Dus die stap gaan we dan toch nemen, zo goed mogelijk.

De voorzitter: Dan ten slotte, mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Dank u, voorzitter. Ik ben toch benieuwd wat eigenlijk de positie is van GroenLinks. Willen ze nu wel of niet een verbod op benzineauto's in alle wijken van Dordrecht? Want dat is een lijn die in de afgelopen jaren steeds door GroenLinks wordt gezet met amendementen. Laatst nog met vragen van de heer Van der Meer. Maar aan de andere kant hoor ik ook in de commissievergadering zeggen, nee, dat willen we niet. En zojuist mevrouw Van Engelen ook met soortgelijke woorden daar de handen vanaf trekken. Afgelopen zaterdag hoorde ik nog mevrouw Kruger enthousiast zeggen, nee, dat is waar we voor gaan. Dus ik ben heel benieuwd. Van de Partij voor de Dieren weten we het klip-en-klaar. Maar waar staat GroenLinks nou voor? Moet die zero-emissiezone wat betreft GroenLinks flink worden uitgebreid en ook voor personenauto's of niet?

De voorzitter: Mevrouw Van Engelen.

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter, toch altijd knap hoe de VVD ook in andermans woordvoering hun eigen campagnepunten naar voren kan trekken. Ik moet zeggen, ik dacht eerst even waar gaat de heer Kuhlmann heen, maar toen viel het kwartje. Want de heer Kuhlmann is hier eerder over begonnen, dat de heer Van der Meer heeft onderzoekende vragen inderdaad gesteld over dat onderwerp. Verder hebben wij nooit een lijn uitgezet om heel Dordrecht gelijk emissievrij te maken. En dat is echt het enige wat ik erover kan zeggen, want verder herkennen wij het gewoon niet, dus weet ik er ook niks van.

De voorzitter: Vervolgt u uw betoog?

De heer Kuhlmann: Wat jammer, voorzitter, dat ze dan hun eigen amendement vergeten.

De voorzitter: U heeft nog één interruptie. Gaat uw gang, mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Het verbaast me enigszins het antwoord van mevrouw Van Engelen.

Als ze in 2021, toen het besluit werd genomen, zelf een amendement indienen om liefst die emissievrije zone uit te breiden en voor meer soorten voertuigen te doen. Ik blijf het nogal verwarrend vinden, wat nu de positie van GroenLinks is op dit vlak.

De voorzitter: Mevrouw Van Engelen.

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter, dan zal ik onze positie nog even een keer heel erg helder maken voor de VVD. Wij gaan voor dit raadsvoorstel stemmen en dat betekent dat de Dordtse binnenstad een stukje dichterbij zero-emissiezone is.

De voorzitter: Gaat u verder met uw betoog.

Mevrouw Van Engelen: Mijn betoog was al voorbij.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga naar Beter Voor Dordt, mijnheer Wringer.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Beter Voor Dordt en Forum voor Democratie zijn voor een gezonde autoluwe binnenstad. Het college wil dit bereiken door een zero-emissiezone in te stellen die maar liefst 550.000 euro gaat kosten plus handhaving plus extra kosten die daar de komende jaren nog bij komen. En daarbij dwingt dit college een aantal Dordtse ondernemers om nu al een dure elektrische bedrijfswagen aan te schaffen. De elektrificatie van voertuigen gaat razendsnel. Wij, VVD, het college, niemand had 5 jaar kunnen geleden kunnen voorspellen dat er nu al zoveel elektrische / hybride auto's rondrijden. Ook de verkoop van elektrische bestelbusjes gaat door het dak, zeker sinds de afschaffing van het bpm. Maar voor zwaarder vervoer is er nog geen betaalbaar alternatief voor onze Dordtse ondernemers en zeker geen gebruikt alternatief. En frappant is natuurlijk ook dat zelfs de gemeente Dordrecht niet in staat is om haar eigen bedrijfswagenpark te elektrificeren. Zullen we niet gewoon de markt zijn werk laten doen? Over 15 jaar, het utopische jaar dat dit college klimaatneutraal wil zijn, zijn vrijwel alle auto's, busjes en vrachtwagens elektrisch. Daar hebben we een dure zero-emissiezone met veel administratieve rompslomp niet voor nodig. Beter Voor Dordt en Forum voor Democratie zien veel meer in een logistieke CityHub aan de rand van de stad van waaruit de hele binnenstad kan worden bevoorrad. Hier hebben ook kleinere zelfstandige middenstanders wat aan en dat levert ook veel minder voertuigbewegingen op. Even ingaan op de ingediende amendementen. We hebben een paar stemverklaringen dadelijk bij Gewoon Dordt en VSP. En ik heb een aantal vragen voor het CDA en de Partij voor de Dieren, maar die zal ik stellen als ze hun woordvoering doen. Dank u, voorzitter.

Mevrouw Pichel: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Ik heb een vraag aan de heer Wringer, want de heer Wringer geeft in zijn woordvoering aan dat de gemeente er moeite mee heeft om hun eigen voertuigen volledig op elektrisch voertuig over te zetten.

Ik ben even benieuwd naar waar deze informatie inderdaad vandaan komt. En daarnaast hoe de heer Wringer er dan over denkt dat we eigenlijk onze ondernemers tegen strenger beleid houden dan onszelf?

De voorzitter: Mijnheer Wringer.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Dat staat in de perspectiefnota 2026, dat ze daar niet toe in staat zijn, de gemeente Dordrecht voor het elektrificeren van hun zwaardere bedrijfsvoertuigen. En je kan natuurlijk niet onze Dordtse ondernemers opscheppen of dwingen eigenlijk om elektrisch te doen als je het zelf het goede voorbeeld niet geeft.

De voorzitter: Dank. Dat was uw betoog, toch, mijnheer Wringer? Dan ga ik naar mevrouw Stolk van de VSP.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dank. Vandaag vragen wij vanuit VSP steun voor ons amendement om de zero-emissiezone voor de stadslogistiek in de Dordtse binnenstad uit te stellen tot 1 januari 2035. Dit is geen uitstel uit gemakzucht, maar een bewuste keuze voor een eerlijke, realistische en duurzame transitie die onze ondernemers en het unieke karakter van Dordrecht beschermt. In 2021 heeft de VSP tegen de zero-emissiezone gestemd in de binnenstad. Echter, wij realiseren ons ook dat het helemaal tegenhouden niet lukt, want daar gaat onze voorkeur eigenlijk naar uit. De VSP vindt de invoering van een zero-emissiezone per 1 juli 2026 te abrupt. Het zadelt ondernemers, met name onze marktondernemers, op met hoge kosten en logistieke chaos. Dordrecht is er gewoon nog niet klaar voor. Kijk naar de commissievergaderingen en een aantal amendementen, die onder andere pleiten voor ruimhartige toepassing van de hardheidsclausule, inzet op ruimhartige vrijstellingen en ontheffingen en verkleinen van de omgeving. Denk aan de marktkooplui, het hart van onze lokale economie en cultuur. Zij dreigen naar andere steden te vertrekken als we hen niet voldoende tijd geven. Dat kunnen we niet laten gebeuren. Ik maakte even mijn zin af, voorzitter.

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter.

De voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Van Engelen.

Mevrouw Van Engelen: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een vraag aan mevrouw Stolk. Mevrouw Stolk pleit voor uitstel, als ik het goed begrijp, van de zero-emissiezone. En noemt vervolgens dat Dordrecht is er nog niet klaar voor, want er ligt nu een raadsvoorstel met talloze ontheffingen, ruimhartige tegemoetkomingen. Mijn vraag aan de VSP is dan, moeten we de datum opschuiven in de toekomst en dan wel een hele harde overgang maken?

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, terechte vraag. Wij zeggen juist 2035, omdat, volgens mij zei Beter Voor Dordt dat vandaag ook al, dat als je uit gaat stellen dat er al heel veel dingen in de loop van de jaren automatisch opgelost gaan worden, dat veel meer mensen elektrisch gaan rijden.

En we hebben het niet alleen over elektrisch rijden, maar de waterstof die er aankomt. We hebben inmiddels hier een station met waterstof. Ik denk dat dat heel veel kosten gaat schelen en we moeten er ook onze ogen niet voor sluiten. We kunnen dadelijk een heel iets optuigen voor de markt met laadpalen en weet ik het allemaal wat, maar dat is dadelijk misschien allemaal achterhaald. Dus het is niet zo dat we niet willen dat er schone lucht in Dordrecht komt, maar we willen wel realistisch en haalbaar zijn voor de ondernemers in de stad. En als je kijkt en dat heb ik net ook al een beetje aangegeven, wat er op het moment in Dordrecht allemaal op stapel staat. De Burgemeester de Raadsingel ligt op zijn gat. We krijgen dadelijk de Spuiboulevard. En dan heb ik het met name van, hoe gaan we dat alleen al logistiek oplossen en dan tegelijkertijd ook nog eens een keer die zero-emissiezone instellen. Ik kan je vertellen dat er heel veel ondernemers dadelijk hier in de binnenstad en niet alleen de marktkoopmensen, want die kunnen zich nog verplaatsen naar andere markten. Ik hoop toch wel dat we die kunnen behouden hier voor onze stad. Maar ook kleine ondernemers die hier zitten die misschien wel failliet gaan. Ik gaf net ook al aan richting de heer Kuhlmann, de coronatijd hebben we nog maar net achter de rug, waar de vele ondernemers nog van aan het bijkomen zijn. En in die overgang zeg je dan van, we gaan dat gewoon geleidelijk aan stapsgewijs invoeren.

De voorzitter: Een hele ronkende reactie op een interruptie.

Mevrouw Van Engelen: Mag ik een samenvattende vraag ... Tenminste, om een samenvatting vragen, voorzitter? Want wat ik eigenlijk begrijp van mevrouw Stolk is, we kunnen de datum naar de toekomst verschuiven, want eigenlijk zal de markt, de markt in de zin van elektrische voertuigen en dergelijke en de ontwikkelingen daarop, die zal de taak overnemen die ons college nu heeft voor die ontheffing en zo en die geleidelijke overgang neemt de markt van elektrische auto's wel voor ons over?

De voorzitter: Een korte reactie, mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ja, want dat neemt inderdaad de markt grotendeels zelf over. Volgens mij heb ik dat ook net duidelijk aangegeven.

De voorzitter: Gaat u verder met uw betoog.

Mevrouw Pichel: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank u wel. Een vraag aan mevrouw Stolk. Waarom mevrouw Stolk niet gewoon meedoet met het amendement van Beter Voor Dordt en Forum voor Democratie? Daar hebben we het net al heel de tijd over gehad. Er is eigenlijk al een raadsbesluit geweest in 2021 en dat we het in 2026 moeten gaan invoeren. Nou wil mevrouw Stolk het uitstellen. Zoals we net ook al hebben geconstateerd, is dat er toch al heel veel mensen en ondernemers overgaan op elektrische voertuigen geleidelijk aan. Waarom weer de stad opzadelen met zoiets wat we in de toekomst leggen om over een aantal jaar weer allemaal stress te veroorzaken bij de ondernemers?

Want dan gaan we deze exercitie weer opnieuw doen, terwijl we al geleidelijk aan over aan het gaan zijn in het kader van bewuste besluitvorming.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter. Dan kan ik mevrouw Pichel gerust stellen, want wij zullen ook het amendement van Beter Voor Dordt steunen en we gaan voor het verst strekkende amendement, want ik heb al in mijn woordvoering aangegeven, wij zijn eigenlijk tegen en wij zijn daar heel consistent in. Ook in 2021 hebben we tegen de zero-emissiezone gestemd. Maar wij sluiten ook niet onze ogen voor de realiteit en wij zijn zeker niet de ronkende ouderen, die door de stad met dieselmotoren rijden. Wij weten echt wel wat er leeft in de samenleving. Dus wij zullen alle amendementen die het voorstel verbeteren, steunen.

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Stolk: Lekker is dat. Voorzitter, volgens mij, mijn laatste woorden van, was dat laten we niet gebeuren dat zij dreigen te vertrekken naar andere steden. Dat was mijn laatste. En waarom 2035? Vijf redenen. Laadinfrastructuur, onze historische binnenstad is complex, het vraagt om betrouwbare en toegankelijke infrastructuur, betaalbare en PFAS-vrije voertuigen, elektrische voertuigen zonder schadelijke PFAS zijn nog niet breed beschikbaar of betaalbaar. Ik kort hem een beetje in. Behoud historisch centrum, een te snelle omschakeling dreigt de charme en leefbaarheid van onze binnenstad. Uitstel voorkomt logistieke verstoringen die het unieke karakter van Dordrecht kunnen aantasten. Gefaseerde omschakeling, ondernemers verdienen tijd om hun bedrijfsvoering stapsgewijs aan te passen met het uitstel tot 2035, voorkomen we de economische schade en geven we hen ruimte. Onze Dordtse ondernemers hebben al veel klappen te voortduren gekregen na corona en zijn daar nu nog niet van bijgekomen. Eentje nog, voorzitter. Minder bureaucratie en kosten, door te wachten tot 2035 vervallen veel ingewikkelde uitzonderingsregelingen, ondernemers stappen dan vanzelf over op emissievrije alternatieven, wat de gemeente en ondernemers bakken met administratieve kosten bespaart. Dus ons amendement is veel realistischer en haalbaar. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: En een punt. De fractie van de ChristenUnie/SGP. Mevrouw Nieuwland.

Mevrouw Nieuwland-van den Bosse: Dank u wel, voorzitter. In de afgelopen weken hebben we al veel over de invoering van de zero-emissiezone gesproken met elkaar. We hebben gesproken met andere steden die de zone al hebben ingevoerd of juist later in gaan voeren. We spraken met ondernemers, de marktkoopliden en ik denk dat de motie en de amendementen goed weergeven waar nog de verschillen en de pijnpunten zitten. Alle amendementen en moties met de strekking uitstel of afstel van de zero-emissiezone steunen we niet. Wij gaan voor een betere luchtkwaliteit en een gezondere en duurzamere leefomgeving. En we geloven dat de uitzonderingen, vrijstellingen en de hardheidsclausule voldoende zijn om ook de punten waar de pijn ligt, voldoende tegemoet te komen. Het amendement van de VVD heb ik al net al aardig op geïnterrupteerd.

De voorzitter: Mevrouw Nieuwland, u heeft een interruptie van de heer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik heb niet kunnen spieken, maar ik had wel een vraag aan mijn buurvrouw. U geeft aan dat u gesprekken hebt gevoerd met marktkooplui, ook in andere steden, rondom de milieuzones. Wat is daar uitgekomen? Wat maakt dat u in dit geval niet meegaat?

De voorzitter: Mevrouw Nieuwland.

Mevrouw Nieuwland-van den Bosse: Nee. In reactie op mijn buurman zou ik willen zeggen, ik zei niet dat we de marktkooplieden uit andere steden hebben gesproken. We hebben onze marktkooplieden gesproken en we hebben ook andere gemeenten gesproken. Maar daar was u ook bij met de technische sessies en de inhoudelijke sessies. En ik wil zo dadelijk nog specifiek op de marktkooplieden terugkomen, omdat ik op dat punt inderdaad nog niet overtuigd ben, dat wat hier voorligt dat dat voldoende is voor hen. Dan zal ik mijn betoog vervolgen. Het amendement van de VVD heb ik net al het een en ander op gereageerd. Alle aangeschafte auto's tot en met 2022 voor acht jaar uitzonderen, vinden we te algemeen en te ongericht. En ik vind het bovendien riskant dat er een soort van geen einddatum op zit. Dus het kan ook makkelijk zijn dat mensen eerst gebruikmaken van de vrijstellingen, daarna nog aanvragen, zodat we zo al in 2038 zitten. Het gaat niet alleen om nieuwe voertuigen, maar ook over oude, bijvoorbeeld oude stink diesels. En voor de uitvoerbaarheid heb ik ook zo mijn zorgen, maar ik hoor graag daar de wethouder ook nog op. Dan de marktondernemers waar ik net al over begon. Wij hebben als fractie ook echt sympathie voor hun bijzondere situatie, qua voertuigen en ook hoe weinig zij in deze zero-emissiezone rijden. En daarom doe ik ook graag mee met de zoektocht van de raad naar de beste oplossing voor hen. Is dat het creatieve voorstel van het CDA om het hapje te nemen? Is dat het voorstel om hen uit te zonderen? Of is dat een ruimhartige toepassing van de hardheidsclausule? Ik zou graag hun zorgen wegnemen en ik hoop ook dat we daar met elkaar, dat de wethouder dat al een stukje kan doen.

De voorzitter: Wat een mooie verbindende woorden. Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, heel mooi. En mooi ook om die samenwerking op te zoeken, want dat is juist waar we hier met elkaar voor zitten, om tot compromissen te komen. Wij voelen heel erg, want nogmaals, dat heb ik net ook al gezegd, wij gaan in ieder geval ook voor de marktkooplieden. Maar dan moet er wel in dat amendement van het CDA komen te staan dat het minstens tot 2035 is, want er staat nu in zonder beperking. Dus dat kan over twee jaar weer veranderen als er weer een andere raad zit. Dus ik zou graag daar in een schorsing even met elkaar over willen sparren.

De voorzitter: Maar dit was geen interruptie. Dit was een ordevoorstel. Mevrouw Nieuwland.

Mevrouw Nieuwland-van den Bosse: Ik omarm het, maar als een mooie aanvulling op onze wens om iets voor de marktondernemers te doen. Dan hebben we nog de motie van de Partij voor de Dieren over het laadplein.

De gemeente vraagt hier wat van ondernemers en dan mag er wat ons betreft ook wel terugverwacht worden en laadinfrastructuur is wel noodzakelijk. En daarom hoor ik graag van de wethouder hoe hij hiermee aan de slag denkt te gaan.

De voorzitter: Dank mevrouw Nieuwland. Dan gaan we naar het CDA. Ik moet overigens wel bekennen. Er zijn al veel interrupties geweest. En meerdere interrupties zijn niet zozeer een nieuwe vraag als wel eigenlijk een herformulering van een andere interruptie. Dus laten we wel een beetje tot de kern blijven en ook ons tot ons eigen termijn te beperken wat echt in de eigen termijn moet vallen. Het CDA, mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel, voorzitter. Zoals zojuist ook al even aangegeven wil het CDA graag de schone lucht bevorderen, maar het moet wel praktisch en realistisch blijven. Dat is ook echt de reden voor ons amendement. Onze collega Elco van den Berg heeft zich daarin de afgelopen weken in verdiept. En dat leidde uiteindelijk tot een vrij eenvoudige oplossing om een hapje uit het hele gebied te halen en zodoende de marktkoopluisruimte te geven.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Venderbos-Lambinon.

De heer Venderbos-Lambinon: Ik heb een vraag aan het CDA. Men is zich bewust van de schone lucht bevorderd moet worden. Ik kan me herinneren dat de heer Van Dam Timmers van het CDA op een social media post over het niet invoeren van een zero-emissiezone reageerde. En ik citeer "ga je voor gezondheid of voor auto's?", einde citaat. Ik heb een vraag aan CDA. Is de gezondheid van de bewoners bij de huidige en toekomstige marktlocaties, waar zij dus een hap uit zouden willen nemen, dan minder belangrijk, hoe klein die hap dan ook is?

De voorzitter: Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Die gezondheid wordt niet meer of minder door ons amendement, alleen het voorkomt heel veel bureaucratie. Want het komt erop neer in de praktijk, dat de marktondernemers ontheffingen zullen moeten vragen en dat elk jaar opnieuw moeten doen en dan elke keer ook daar ambtenaren weer voor aan de slag moeten. Het gaat namelijk bij de marktondernemers om mensen die hun wagenpark niet kunnen vervangen, omdat het technisch nog niet mogelijk is. In elk geval voor een deel van deze mensen. Dus het verschil met of zonder ons amendement maakt voor de schone lucht niet uit. Het scheelt alleen wel heel veel bureaucratie en het geeft marktondernemers een heel stuk rust.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Venderbos-Lambinon: Nog een vervolgvraag, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Venderbos-Lambinon.

De heer Venderbos-Lambinon: Dat hapje eruit, dat is niet alleen beperkt tot twee marktdagen. Dat betekent dat in de andere vijf dagen gewoon elke vrachtwagen daar naar binnen zou kunnen rijden.

De voorzitter: Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dat klopt, zoals we het nu hebben geschreven. Ik heb daar gisteren ook heel even over nagedacht, maar omdat het op het hele gebied zo'n klein hapje is, maakt dat in de emissie voor het geheel niet heel veel uit. Er zullen niet heel veel vrachtwagens zijn die daar op de andere dagen per se naartoe moeten naar precies die twee, drie straten die we nu vragen.

De voorzitter: Gaat u door.

Mevrouw Van Vugt-Roose: We hebben overigens ook een vraag aan de Partij voor de Dieren. Daar willen we straks graag even van horen over welke radius we het hebben als de laadpleinen in de buurt moeten zijn van de markt. De amendementen die beogen om het invoeren van de nul-emissiezone uit te stellen of mogelijk te maken, die zullen we niet steunen, omdat we echt streven naar een gezondere leefomgeving voor onze inwoners. Het amendement van de VVD vinden we deels overbodig, daar waar er gesproken wordt over particulier bezit. Want daar gaat het hele raadsvoorstel niet over. Maar ze kunnen ook geen kwaad. Toch hebben we ook echt wat zorg, want het haalt vanwege het open eind in de einddatum de kern uit het streven naar een schonere stad. Het bevordert zelfs het streven naar het behoud van vieze busjes. Ik ben daarnet hard aan de slag geweest en ik heb ook een subamendement gemaakt op het amendement van de VVD, dat zal ik zo indienen. Dat gaat eigenlijk om drie kleine wijzigingen, waarbij er één echt belangrijk is. Dat gaat om die einddatum voor de geldigheid van ontheffingen. Die willen we stellen op 2030. Verder moeten de voertuigen ook aantoonbaar aangeschaft zijn voor 2022. En de marktondernemers worden daar ook expliciet toegevoegd. Dat staat natuurlijk allemaal los van ons eigen amendement, waar we natuurlijk van harte steun voor willen ontvangen. En het voorziet op dit moment nog niet in ruimte tot 2035, maar zelfs eigenlijk tot onbepaalde ruimte, dus daar moeten we straks misschien inderdaad even goed over doorpraten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank, mevrouw Van Vugt. Dan geef ik het woord aan ...

De heer Wringer: Voorzitter, ik had nog een vraag aan het CDA.

De voorzitter: Mijnheer Wringer.

De heer Wringer: Die had ik net al aangekondigd in mijn woordvoering. De zero-emissiezone gaat volgend jaar misschien van start, maar de markt blijkt pas na 2030 verplaatst te kunnen worden van het Statenplein naar het Bagijnhof. Tot die tijd blijft de markt, waar die nu ook is, Bagijnhof (01:58:45) Statenplein. Veel marktondernemers rijden via de Vest, Korte Kolfstraat, Kolfstraat naar het Statenplein.

Als het CDA de marktondernemers wil helpen, waarom zijn deze straten dan niet opgenomen in jullie amendement? En is het CDA bereid als deze alsnog deze straten en pleinen toe te voegen aan hun amendement?

De voorzitter: Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dat is een zeer terechte vraag waar ik straks ook even met de fractie over wil overleggen. Want dat werd me eigenlijk daarnet pas duidelijk, dat die markt zich later verplaatst dan wat wij aannamen tot nu toe. Dus daar willen we zeker even over denken.

De voorzitter: Ik ga naar mijnheer Damen van de Partij van de Arbeid.

De heer Damen: Dank u, voorzitter. Met name het VVD voorstel spreekt ons erg aan, omdat wij ons erg zorgen maken over de echte kleine ondernemers, die vaak spaarzaam gebruik maken van een oude auto, daar lang mee willen doen, weinig mogelijkheden hebben om die te vervangen. Omdat ze vaak een beperkte omzet hebben en dus ook weinig middelen hebben om hun materiaal te vervangen. Dus wat dat betreft voelen wij, ondanks het onnodig provocerende betoog van de heer Kuhlmann, een sympathie voor dat amendement. Maar wij hebben ook belangstelling voor het voorstel dat net gedaan wordt door het CDA om daar een subamendement op te formuleren wat betreft de uitsteldatum. Daar wil ik het even bij laten.

De voorzitter: Dank, mijnheer Damen. Het woord is aan de heer Groenewege of aan de heer Venderbos-Lambinon, excuus, voor de Partij voor de Dieren. Gaat uw gang.

De heer Venderbos-Lambinon: Dank, voorzitter. Voorzitter, het invoeren van de nul-emissiezone in de binnenstad van Dordrecht is een speerpunt voor de Partij voor de Dieren vanaf het moment dat we zitting namen in de gemeenteraad. In plaats van de invoering op 1 juli 2026 hadden wij dan ook liever gezien dat de oorspronkelijke datum gehandhaafd zou blijven. Amendementen die oproepen tot een uitstel van de invoeringsdatum en zelfs tot het geheel stoppen met de zero-emissiezone steunen wij niet. De invoer van een zero-emissiezone is broodnodig om de luchtkwaliteit in de binnenstad te verbeteren, voor de gezondheid van de inwoners. In de nulmeting Dordrecht staat vermeld dat de landelijke ambitie is om in 2030 een totale CO₂-reductie van 55 procent te hebben bereikt ten opzichte van 1990. Het Planbureau voor de Leefomgeving laat zien dat we op landelijk niveau de 55 procent CO₂-reductie met het beleid en de maatregelen, die nu op de agenda staan, niet gaan halen. Deze cijfers gelden ook voor Dordrecht. Door een aantal fracties wordt gewezen dat scheepvaart in deze sector een grotere bijdrage zou leveren aan de totale uitstoot. Volgens het 'spel 2'(02:01:36), totale uitstoot mobiliteit uit de nulmeting van Dordrecht, is de scheepvaart voor 23 procent verantwoordelijk voor de uitstoot. Het wegverkeer op snelwegen 43 procent en het wegverkeer in de bebouwde kom en buitenwegen 28 procent. De Partij voor de Dieren vindt dan ook dat de invoering van de zero-emissiezone op basis van deze cijfers een verbetering van de luchtkwaliteit noodzakelijk maakt. Dank u wel.

De voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Pichel en de heer Wringer. Eerst mevrouw Pichel, dan mijnheer Wringer.

Mevrouw Pichel: Dank u wel. Een vraag aan Partij voor de Dieren, want ook Partij voor de Dieren staat net als GroenLinks en de SP regelmatig met een emmertje bij Chemours Dordrecht om PFAS tegen te gaan. En ook hier weer vraag ik aan de heer Venderbos-Lambinon, wanneer we PFAS-houdende producten gaan stimuleren, hoe strookt dat dan met uw wens om PFAS te reduceren?

De voorzitter: Mijnheer Venderbos-Lambinon.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter, ik denk niet dat wij PFAS-houdende producten stimuleren. De realiteit is dat er in zowel elektrische voertuigen als in diesel en benzine aangedreven voertuigen, in vliegtuigen, in treinen, overal vinden we PFAS terug. Willen we geen PFAS-houdende producten meer in onze mobiliteit hebben, dan moeten we stoppen met vliegen, trein rijden, tram rijden, alles. En dat is een onmogelijkheid, want dan worden we thuis opgesloten.

De voorzitter: Mijnheer Wringer.

Mevrouw Pichel: Mag ik nog even een aanvullende vraag stellen?

De voorzitter: Excuus.

Mevrouw Pichel: Het klopt natuurlijk helemaal wat de heer Venderbos-Lambinon zegt dat er ontzettend veel PFAS-houdende producten zijn. Alleen is het wel bekend dat vooral PFAS wordt geproduceerd voor de batterijen van elektrische voertuigen. En dat daar ook bijzonder aandacht voor is en dat dat ook voor hun de reden is dat ze gewoon niet kunnen sluiten of niet kunnen reduceren. Met name de energietransitie, vliegtuigen en de medische industrie. Dus het is dan wel degelijk dat, als wij als gemeente dat gaan aan stimuleren en subsidiëren, dat dat natuurlijk in strijd is met de wens dat we willen reduceren. Is de heer Venderbos-Lambinon dat met me eens?

De voorzitter: Mijnheer Venderbos-Lambinon.

De heer Venderbos-Lambinon: De gemeente Dordrecht subsidieert natuurlijk geen voertuigen, die pleiten voor om een emissieloze zone in te stellen. En daarbij maak je uiteraard gebruik van het liefst elektrische voertuigen of op waterstof aangedreven voertuigen. Maar een subsidie van elektrische voertuigen zie ik met het invoeren van emissieloze zone niet. Wel subsidiëren wij ... Wel zorgen ervoor dat mensen met een dieselveertuig gewoon nog de stad in kunnen, met alle uitzonderingen die we maken.

Mevrouw Pichel: Voorzitter, ik krijg geen antwoord op mijn vraag, maar ik laat het hier bij.

De voorzitter: Mijnheer Wringer.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Een vraag aan de Partij voor de Dieren. In hun amendement staat iets over de capaciteit van de laadpalen. We willen graag weten of dit de gewone laadpalen zijn die nu ook al overal in de stad staan of de zogenaamde hoge capaciteit of snelladers, die beter geschikt zijn voor het laden van vrachtwagens. En als deze snelladers worden ... Is het dan de bedoeling dat deze beschikbaar worden voor Dordtenaren op het moment dat er geen markt is, want we hebben in Dordrecht natuurlijk niet echt snelladers op dit moment.

De voorzitter: Mijnheer Venderbos-Lambinon.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter, ik denk dat er een combinatie moet zijn van snelladers voor vrachtwagens en voor gewone auto's, want er zijn ook wat kleinere bestelbusjes. Als er geen markt is, staan die laadpalen er. En het lijkt mij gewoon goed dat die palen ook gebruikt worden op het moment dat die markt er niet is. Dus inderdaad laadpalen ook beschikbaar voor vrachtauto's die op de andere dagen daar staan.

De voorzitter: Dank. Gaat u verder, mijnheer Venderbos-Lambinon. Dat was het?

De heer Venderbos-Lambinon: Dat was het, voorzitter. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de Safranti van de fractie DENK.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. DENK Dordrecht staat voor een duurzaamheid met gezond verstand. Natuurlijk willen wij een schonere stad, minder uitstoot en een gezondere leefomgeving voor onze inwoners. Maar verduurzaming mag nooit betekenen dat ondernemers, kleine zelfstandigen of marktondernemers de rekening betalen voor een beleid dat snel wordt ingevoerd. Dit raadsvoorstel legt de nul-emissiezone op per 1 juli 2026. Dat is over minder dan een jaar. Terwijl we allemaal weten dat laadinfrastructuur nog niet op orde is, de netcapaciteit beperkt is en veel ondernemers geen betaalbaar elektrisch alternatief hebben, laat staan een voertuig dat vrij is van PFAS, wat al de hele middag is genoemd, of anders andere schadelijke stoffen. Bovendien spreken wij dagelijks marktkooplui, chauffeurs en kleine ondernemers die al worstelen met de stijgende lasten, huurprijzen en energiekosten, ook door diverse andere partijen ook wel genoemd vanmiddag. Voor hen is dit beleid een extra klap. DENK Dordrecht gelooft in maatwerk. Wij willen beleid dat werkt voor de Dordtenaar, voor onze binnenstad en voor onze economie. We willen een Dordrecht dat duurzaam is, maar ook sociaal rechtvaardig, een stad die vooruitgaat, maar niemand achterlaat. Wat betreft de amendementen, het amendement van Gewoon Dordt, die steunen wij. Het amendement van VSP hebben we medeondertekend. Het amendement van Beter Voor Dordt daar gaan we ook in mee. Ik hoor gelukkig, in dit geval vanuit het CDA ook een tegemoetkoming. Dus ik ben benieuwd en ik denk dat we die ook gaan steunen. Het amendement van VVD wil ik even over nadenken en wacht ik ook even de reactie van het college af. Dat geldt ook trouwens voor een motie van Partij voor de Dieren. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank, mijnheer Safranti. Het woord is aan mijnheer Wringer, denk ik? Sorry, nee, mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Ik ben veel, voorzitter, maar ik ben niet de heer Wringer inderdaad. Dank, voorzitter. We hebben in twee ... Ik heb het even opgezocht. 12 oktober 2021 heeft Gewoon Dordt ook al tegen de zero-emissiezone gestemd en dat standpunt is nog niet veranderd. Dus van ons hoeft dat helemaal niet. Het gaat er alleen wel komen. Dat is duidelijk. Het staat alleen niet ter discussie, maar we zullen wel het amendement van onder andere Beter Voor Dordt steunen als dat in stemming wordt gebracht. We hebben zelf vorige week, heeft mevrouw Dijkstra in de commissie een amendement aangekondigd en die hebben we ook dezelfde avond rondgestuurd. En dat is om de marktondernemers tot 2035 een ontheffing te geven, zodat er voldoende alternatieve vervoersmiddelen beschikbaar zijn. Dat duurt inderdaad nog even. Maar vanochtend kregen wij daar een opmerking over via de griffie en dat is dat het niet zou kunnen juridisch. Dat is op zich verbazingwekkend, want in Nijmegen hebben ze een ontheffing verstrekt tot 2033. Ik heb inmiddels ook wel van de wethouder begrepen dat dat een belofte lijkt te zijn die ze niet waar kunnen maken. En dan hebben wij wel zoiets van, dan willen wij ook wel zo'n belofte doen, misschien die we niet waar kunnen maken. Tenminste, het gaat erom, wat wil je, wat ben je bereid om te doen? En we moeten bereid zijn om ervoor te zorgen dat die markt niet leeg gaat lopen en dat er op een moment dat de ondernemers dat schikt voor een ander vervoersmiddel kan worden gekozen. Als ik ervan uitga dat het amendement ontraden wordt en het niet gaat halen en of zou dat kunnen, dan heb ik een beetje risicospreiding toegepast. En daarom hebben wij meegedaan met het amendement van het CDA, want de enige manier om er dan voor te zorgen dat die marktondernemers gewoon in de zone kunnen komen, is door dat hapje eruit te halen en zodat ze toch gewoon hun werk kunnen doen. En daar laat ik het even bij, voorzitter.

De voorzitter: Dank, mevrouw Koene. Ik ga naar mijnheer Gündogdu van Op Ons Eiland.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Om te beginnen een vraag aan het college. Voorzitter, mocht deze raad vanmiddag besluiten om het voorstel van het college niet te willen aannemen, wat betekent dit concreet dan? Zou dat dan betekenen dat wij 1 juli opschuiven of schrappen of gaat dan deze regeling per 1 januari 2026 in? Graag een antwoord voor de helderheid. Voorzitter, vervolgens even de context. We leven gelukkig allemaal op een prachtig mooi eiland omringd door prachtig mooie rivieren, drukt bevaren rivieren van West-Europa. Vervolgens zijn we ook een A16, een N3, zitten we in Groot-Rijnmond, één van de meest vervuilde gebieden op de aarde. Daarna vervolgens hebben we Moerdijk op een steenworp afstand en nog een bedrijf Chemours. Voorzitter en nu willen wij met elkaar onder het mom van, we gaan de luchtkwaliteit in de binnenstad een zero-emissiezone invoeren. Daar waren we in 2021 tegenstander en nu nog steeds, voorzitter. Wij sluiten zo ongeveer jaarlijks een Schone Lucht Akkoord. We moeten nog maar zien in hoeverre dat zijn uitwerking krijgt. Maar in ieder geval, voorzitter, wij zijn ervan overtuigd dat een zero-emissiezone de ondernemers in dit geval tot extra kosten gaat leiden.

En juist de partijen, het is ook een beetje een verkiezingsstrijd, die denken dat zij opkomen voor het autoverkeer of de automobilist, dat hier verstek laat gaan, vinden we een zeer kwalijke zaak. Daar wil ik het even bij laten, voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Van Engelen.

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter, we horen de heer Gündogdu van Op Ons Eiland zeggen, we zitten tegen de N3 aan, we hebben nog met Moerdijk te maken, met dit te maken, dat te maken, allemaal vervuilende gebieden en industrieën inderdaad. In al die gebieden en industrieën wordt al gestreden, dat het daar ook schoner en duurzamer wordt. Maar dan zegt u eigenlijk, laten wij dan maar niks doen, want het heeft geen zin. Maar dat is toch een beetje in het verleden blijven hangen, want daar worden ook allemaal stappen gezet, dus waarom zouden wij het hier niet ook doen?

De voorzitter: Mijnheer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, bedankt voor deze vraag van mevrouw Van Engelen. Voorzitter, uiteindelijk zeggen wij ook niet dat die vervuilende auto's er straks niet mogen komen. Maar wij denken dat als je het wat in een bredere context ziet, dat er zoveel vervuiling in ons directe nabijheid is, dat het instellen van een zero-emissiezone, waarbij de gedachte op zich niet verkeerd is, maar dat is misschien minimaal, echt werkelijk minimaal, als je kijkt naar het verschil wat je daarmee maakt. Daarom pleiten wij ervoor, stel dat uit naar 2035. Waarbij je juist ook de kans geeft aan de ondernemers om minimale investeringen te doen, althans de investeringen te verspreiden. Maar in de tussentijd laten we ons wel realiseren dat de scheepvaart, de A16, de N3 en al die bedrijven in de Rijnmond die blijven maar lucht vervuilen. En wat voor effect hebben al die aantallen vrachtwagens die wel de binnenstad bereiken?

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter, om daar even antwoord op te geven en misschien een kleine vervolgvraag. In de binnenstad, directe uitstoot als je daar woont, dat is gewoon schadelijk voor je gezondheid en dit helpt tenminste een beetje als we nu beginnen. Want ja, we wonen in één van de meest vervuilde gebieden van Nederland. Dus gaan we tegen onze inwoners zeggen, blijf maar lekker op het ergste van het ergste zitten of gaan we ze alvast een beetje helpen dat wij in ieder geval doen wat wij kunnen doen als gemeentebestuur. Of wil de heer Gündogdu gewoon tot 2035 in deze ongezonde situatie zitten op het ergste punt?

De voorzitter: Korte reactie van de heer Gündogdu. En dan gaan we echt nu stoppen met deze discussies, want we zitten al een uur te praten over de proportionaliteit. Gaat uw gang.

De heer Gündogdu: Nee, uiteraard niet, voorzitter. Ik ben altijd een warm pleidooiholder geweest voor het Schone Lucht Akkoord. Alleen ik had het college ook graag zien richting de raad komen met van, luister eens, dit is de context en wij gaan nu vanuit het college een brandbrief schrijven naar het ministerie of wie dan ook, dat we juist al die vervuilende factoren of elementen in deze omgeving willen laten aanpakken. Maar dat zien we niet.

De voorzitter: Duidelijk. Mijnheer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. Wij zijn ook nooit voorstander geweest van compleet emissievrije zones. In de commissie heb ik dat al toegelicht en ook eerder door mijn voorganger. Dus dat zal ik allemaal niet herhalen. Wat dat betreft ook sympathie voor het voorstel van Beter Voor Dordt en Forum. Alleen staat er in de toelichting dat we voertuigen met PFAS subsidiëren. Maar zoals de heer Venderbos-Lambinon al zei, dit doen wij volgens mij niet. We zullen dus niet voor het amendement stemmen om die reden, maar wel tegen het voorstel zelf uiteraard. En logischerwijs steun voor alle voorstellen die het voor ondernemers en gebruikers in de zone makkelijker gaan maken, zoals van Gewoon Dordt en CDA. Die laatste is inderdaad heel creatief. En ook de motie van Partij voor de Dieren spreekt ons aan. Het amendement van de VVD klinkt erg als een goedmaak voorstel, want die fractie is nu voor nul-emissiezone, terwijl zij in 2021 nog één van de felste tegenstanders was. De VVD nam een aantal partijen bij het vorige agendapunt nog de maat, maar ook bij die partij is af en toe voortschrijdend inzicht, zo blijkt. En ik vind het eigenlijk jammer dat zij als grootste partij in hun woordvoering geen enkele seconde hebben besteed aan de voorstellen van andere fracties. Dank u wel.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Hoe kijkt de SP tegen het amendement aan van de VSP, DENK en Op Ons Eiland?

De heer Hartmeijer: Die gaan we ook steunen.

De voorzitter: Duidelijk, dank. En dan ga ik naar mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter. Als eerste zou ik willen benadrukken dat wij een groot voorstander zijn van minder voertuigen in de binnenstad en dus autovrije of autoluwe zones. In dit geval met betrekking tot de zero-emissiezone na vele beeldvormende commissievergaderingen heeft het college ons er niet van kunnen overtuigen dat de invoering van de zero-emissiezone een bijdrage levert aan de binnenstad. Sterker nog, het lijkt alleen maar meer nadelen op te leveren. En de technische vragen die we hebben gesteld tijdens de commissies, maar ook schriftelijk zijn niet volledig of vaak helemaal niet beantwoord. En voorzitter, afgelopen weekend zag ik online een advertentie, die kwam van de overheid en ik zag hem al enige tijd aankomen, het was een waarschuwing dat de inwoners van Nederland deze winter stroomuitval kunnen verwachten. Door de druk op het elektriciteitsnetwerk kan de overheid op bepaalde momenten van de dag geen stroom garanderen. En weet men nu al dat we deze winter regelmatig stroomuitval gaan ervaren en er wordt gevraagd om zich er op voor te bereiden en maatregelen te treffen. Dus we weten al dat deze energietransitie problemen geeft en nog meer zal gaan geven en we gaan stug door met een klimaatakkoord van 2015. En voorzitter, iedere wetenschapper weet dat een voorwaarde aan de wetenschap is dat we altijd in de vraag blijven.

Een onderzoek eindigt niet met een conclusie, maar altijd met een nieuwe vraag. Zeker wanneer variabelen en veronderstellingen veranderen, is nieuw onderzoek noodzakelijk. Met respect naar de wetenschap vraag ik, wanneer de experts geen antwoorden meer kunnen geven op de vragen die in 2025 worden gesteld, hebben we als bestuurders het lef om verder onderzoek te doen? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank, mevrouw Pichel. Fractie van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Dank u wel, voorzitter. Ik zal het kort houden. Wat mij betreft is er geen reden om een nul-emissiezone in te voeren in de Dordtse binnenstad. En al helemaal niet per 1 juli 2026. Marktkooplui hebben terecht geklaagd dat hun huidige voertuigen nog lang niet afgeschreven zijn per 1 juli volgend jaar. Aanschaf van elektrische wagens betekent kapitaalvernietiging die ten koste gaat van ondernemers die al zo enorm geraakt zijn door de coronamaatregelen van enkele jaren geleden. Om die reden alleen al, ben ik tegen op dit voorstel. Bovendien is het ook nog maar de vraag, het is nog maar zeer de vraag, of de elektrificering zo goed is voor het milieu. Wat doen we in Nederland met de tientallen miljoenen afgedankte accu's die er uiteindelijk komen bijvoorbeeld? En de klimaatwinst, als je daar al in gelooft, is helemaal niet meetbaar. Het is een tienduizendste graad voor alle maatregelen die Nederland neemt. Maar de schade die de marktkooplui oplopen, die is wel meetbaar. Niet invoeren dus. Ik zal voor het amendement instemmen, stop met de zero-emissiezone stadslogistiek van Beter Voor Dordt en Forum voor Democratie. Als dit amendement het onverhoopt niet haalt, ik kan het me niet voorstellen, zal ik de amendementen om ondernemers tot 2035 de tijd te geven om een wagenpark aan te passen, ondersteunen. Verder ondersteun ik de motie of het amendement, dat ben ik even kwijt, van de Partij voor de Dieren om meer laadpalen te introduceren, want als je ertoe overgaat, dan moet je ook meer laadpalen hebben. En sta ik ook positief tegenover het voorstel van het CDA. En in principe ook sta ik ook positief tegenover een motie van de VVD, maar daar wil ik even de wethouder nog over horen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank. Fractie van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. In de commissievergadering heb ik al duidelijk gemaakt dat ik tegen de invoering van een nul-emissiezone ben. Want als je alle argumenten van de voorstanders op een rij zet, dan blijft er uiteindelijk maar één echt over. Alle kleine beetjes helpen. Maar als dat echt het uitgangspunt is, alle kleine beetjes helpen, dan wacht ik met spanning op de motie om de bitterbal in deze raadzaal te verbieden. Want die 1200 bitterballen per jaar zorgen samen voor een paar honderd kilo CO2 uitstoot. Lang verhaal kort, de nul-emissiezone vind ik symboolpolitiek. We verschuiven de aandacht van de echte problemen naar kleine gebaren, terwijl de grote vervuilers buiten beeld blijven. Laten we dan net als een paar honderd jaar geleden het stapelrecht weer invoeren. Ieder schip dat onze zone in vaart, mag dan een ontheffing aanvragen en met deze opbrengsten gaan we aan de slag met walstroom voor de scheepvaart, isolatie voor oude woningen en meer groen in plaats van meer regels. Dan nu de amendementen waar ik wat over wil zeggen. Beter Voor Dordt en FvD, die ga ik steunen. Stel dat deze het niet haalt, dan gaan we die van de VSP en DENK steunen. En als die het niet zou halen, dan gaan we die van het CDA steunen. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank, mijnheer Van der Spoel. U heeft een uitgebreide eerste termijn gehad van de zijde van de raad met een hoop interrupties over vaak dezelfde onderwerpen, maar ik denk dat we wel enigszins weten waar we aan toe zijn. Daar kom ik toe, want van de zijde van het college is er ook behoefte aan een schorsing om eens even tot zich te nemen wat er in de eerste termijn is gewisseld, ook met betrekking tot de verschillende amendementen. En om u ook de kans te geven even uw handen te wassen, schors ik de vergadering met tien minuten. Het woord is aan de wethouder.

De heer Van der Linden: Voorzitter, dank u wel. En bedankt voor het ruimhartig verleende geduld. U hebt een uitgebreide wisseling gehad van argumenten, die we deels ook wel in de commissie hebben gehad. Dus ik probeer me te beperken tot de amendementen en de motie die hier nu liggen. Waarbij ik nog wel even in breng, een wethouder heeft gewoon één ding te doen, een raadsbesluit uitvoeren. Dus je kunt het college ... U kunt een opvatting hebben natuurlijk over, moeten we dit wel doen? Is dit wel iets wat je wat je wil en zo? Maar dit is natuurlijk wel de opdracht die het college in '21 heeft meegekregen. Dus die opdracht hebben uitgewerkt in een voorstel, dat past bij de bedoeling die we toen hadden. Die bedoeling had te maken met schone lucht, had te maken met binnenstad, had ook te maken met een gelijk speelveld. Ondernemers wil je op een gelijkwaardige manier stimuleren of dwingen om een maatregel die we hebben genomen of die we gaan nemen, ook in te kunnen voeren. En natuurlijk verschilt ondernemerschap per sector en ook per omvang enzovoorts, maar ons voorstel is erop geënt om dat zo goed mogelijk te regelen. We hebben de discussie gehad in de commissies, daar hebben we ook een aantal amendementen besproken. En daar ga ik gewoon eventjes bij langs op volgorde. Amendement A2, wat is haalbaar en wat is realistisch? Dat beoogt om de marktondernemers tot 2035 een algemene ontheffing te verlenen met wat er verder staat. Natuurlijk hebben we ook in de woordvoeringen veel aandacht gehad voor de markt. Ook vorige week in de commissie en de week daarvoor, ook met de inspraak die er toen was. En ik heb ook met wat marktondernemers gesproken natuurlijk. En ik snap dat het voor een aantal marktondernemers helemaal niet mogelijk is nu om een andere voertuig te kopen of te gaan gebruiken. Want die voertuigen zijn er misschien niet of ze zijn echt nog te kostbaar. In het hele landelijke systeem zit zoveel ontheffingen, zoveel uitzonderingsbepaling dat dat voor een deel opgelost wordt. En we hebben ook gezegd, we gaan ontheffingen creëren, waardoor als het bedrijfseconomisch echt niet mogelijk is of je zit vijf jaar voor je pensioen, noem maar op, dan hebben we ontheffingsmogelijkheden. En als er dan nog wat anders is, hebben we ook nog een keer de hardheidsclausule, die we altijd hebben. Dus ik denk zelf dat het in de praktijk niet nodig zal zijn om dan nog andere afspraken te maken. Ik heb natuurlijk wel gehoord wat u heeft gezegd en ik denk de facto dat 2035, ook in reactie op mevrouw Koene, inderdaad nu juridisch moeilijk is, want alle afspraken die landelijk gemaakt zijn ook over gebieden en over verkeersbesluiten, die je moet maken, gelden tot 2030. En ik weet dat Nijmegen tot 2033 gaat, maar tot 2030 kun je het afspreken, daarna nog niet. Dus mijn toezegging in dit verband zou zijn, laten we nu een besluit nemen wat we kunnen nemen. In ieder geval niet verder gaan dan 2030 en we kunnen prima in 2028 nog eens goed kijken, past alles nog?

Want die tweedehandsmarkt gaat natuurlijk werken, een deel van de marktondernemers heeft een busje en zegt nu, ik weet, er zijn ook zero-emissie busjes, maar die kan ik eerstehands echt niet financieren en de tweedehandsmarkt is er nog niet. Die komt er natuurlijk wel aan. Laten we dan '28 nemen, dat doen meer gemeentes om nog eens even goed te kijken, klopt alles nog wat we hebben afgesproken?

Mevrouw Koene: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Wij houden gewoon altijd van duidelijkheid en er zijn zoveel gronden waarop je eventueel een ontheffing kan geven, dat het niet duidelijk is voor de marktondernemers of zij dan die specifieke ontheffing kunnen krijgen. Vandaar onze vraag of gewoon iedereen een ontheffing kan krijgen tot 2035 en dat even ongeacht dat juridische stukje. Maar is de wethouder het met mij eens dat het helemaal niet duidelijk is als je niet exact in de tekst kan zien of je wel of niet voor die specifieke ontheffing in aanmerking komt?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Van der Linden: Ik kan niet voor alle 65 of daaromtrent, marktondernemers nu zeggen in welk hoekje van het universum ze moeten zijn. Ik weet wel dat het landelijke systeem, want daar ben ik heel blij mee, 4 jaar terug bestond dat niet, we dachten van, oei, komt dat wel goed? Maar alle steden die dit doen, proberen zich zo goed mogelijk te richten op landelijke afspraken, waar ook de hele sector met tientallen brancheorganisaties zich achter heeft geschaard. Met ook een heel heldere site met, hier, dit is mijn voertuig, dit is mijn categorie. Dus wat dat betreft ben ik het niet met u eens. Dit is volstrekt helder. Wat niet helder is, als je bijvoorbeeld wel weet, er is wel een voertuig voor mij, maar kan ik het wel betalen? Dan is het volgende helder. Dan ga je naar het college of naar de ambtenarij bij ons en dan ga je zeggen, kijk eens, dit zijn mijn cijfers. Ik kan het niet betalen. Ik snap dat het moet, maar ik kan het niet betalen. Bedrijfseconomische redenen, prima ontheffingsgrond. Dus wat dat betreft hebben we in alles voorzien. Ik kan niet voorspellen of dat voor 2, 5, 10 of 20 mensen gaat gelden, dat niet. En ik heb gehoord wat u zei. Ik vind dat we voor de marktondernemers best heel goed kunnen kijken, klopt dit? Want er zijn 5 andere steden, die hebben ook een soort van gesprek gehad hierover en hebben ook tot 2030 ongeveer die ontheffing gedaan. Ik weet dat Rotterdam dat ook gedaan heeft en dat die hebben gezegd, we gaan in '27 of '28 nog eens goed kijken, klopt het nog steeds? Dat kunnen wij ook gewoon doen.

Mevrouw Koene: Voorzitter. Volgens mij is de heer Van der Linden de voorzitter niet. En als het amendement, stel nou het gekke geval dat, dat amendement aangenomen wordt. Wat valt er dan om?

De heer Van der Linden: Er valt helemaal niks om. Je doet twee dingen. Eén, ga jij zeggen, je zet iemand apart, terwijl alle ondernemers in deze stad zich verder aan de regels moeten houden die we hebben afgesproken.

Je helpt wel een aantal mensen en dat heeft u ook in verschillende toonaarden gezegd, waarbij je bovengemiddeld iets meer verwacht dat er vragen zullen zijn of aandachtspunten, gaat dit wel lukken? Nogmaals '35 vind ik zelf te weinig stimulerend. En ik weet dat er ook in '30, '31, '32 en '33 ondernemers zullen zijn die zeggen, ik zou het best willen, hier is geen voertuig voor of ik kan het niet betalen. Prima, gaan we ontheffingen doen. Maar de meeste ondernemers tegen die tijd zullen zeggen, ik had een bus, ik heb een nieuwe nodig. Er zijn nu zoveel bussen op de tweedehandsmarkt, dat gaat me lukken. Los van wat ik ervan vind, dat gaat me lukken. Dus ik zou zeggen, spreek het dan af tot 2030. Kijk in '28 of het nog steeds klopt, maar '35 vind ik zelf te veel. Dat wil ik ontraden.

De voorzitter: Mevrouw Koene, sorry, mevrouw Stolk.

Mevrouw Koene: Voorzitter, ik wil nog even een hele andere vraag aan de wethouder. Stel nou het gekke geval dat je dan als marktkoopman die niet in staat is om een ander soort voertuig te kopen, bedenkt dat je dan iets van veertig jaar of ouder koopt en daar iets mee doet, dan mag het wel gewoon?

De heer Van der Linden: Dat hangt er helemaal vanaf. Als we in de categorie busjes zitten, dan over twee jaar gaan die busjes verboden worden. Als je in de categorie vrachtwagens zit, zou het nog wat langer kunnen duren, maar er is ergens in de stukken een tabel en ook een overzicht met welke voertuigcategorieën we op welk moment uit faseren. Dat hangt natuurlijk helemaal van de ondernemer af, maar nu kan dat soms nog, maar dat kan dan niet meer. Dus onderweg tussen nu en '30 gaat er al veel gebeuren natuurlijk. Dan ga ik door naar amendement 3, stop met de zero-emissie stadslogistiek, die ga ik ook ontraden en u snapt de reden waarom. En ik snap heus wel dat u een aantal overwegingen heeft om te zeggen, je kan dit gewoon ook meteen stoppen en dan doet de markt zijn werk. Ik merk dat in het gesprek natuurlijk steeds en we hebben natuurlijk in dit land een traditie om bepaalde beleidsimpulsen te geven aan ontwikkelingen die we willen stimuleren. En dan helpt het als je dat een beetje richt op een termijn en op een aantal gebieden waar het gaat werken. En dan wil ik ook kijken naar ondernemers die al hebben geïnvesteerd en die zeggen, ik verwacht een equal playing field, een gelijkwaardig speelveld. En daar hoort ook bij dat je gewoon op tijd je stappen neemt. Met daarbij ook al die uitzonderlijke bepalingen die we al hebben besproken. Dus deze wil ik ontraden.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Stel nou dit plan, voorstel wordt aangenomen. Wat gaat er concreet gebeuren? Ik heb een aantal voorbeelden gegeven. Ik heb aangegeven Burgemeester de Raadtsingel, Spuiboulevard, de hele binnenstad ligt dadelijk op zijn gat. Waarom wilt u niet uitstellen voor de marktmensen tot 2035 en waar waarom houdt u zo vast aan dat landelijke? Want dat zal me aan mijn billen roesten, zou ik maar zeggen. Ik zit hier in de Dordtse gemeenteraad om de Dordtse belangen te vertegenwoordigen. En het zou me een worst wezen wat ze landelijk afspreken, het gaat erom wat wij hier in de gemeenteraad willen met onze stad.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Van der Linden: 100 procent eens. 2 dingen. Het zal niet helpen en daarom hebben al die brancheorganisaties ook gezegd, hoera, gelukkig is er overal dezelfde soort van uitzonderingscategorieën, overgangsbepalingen enzovoorts. 15 jaar terug had je milieuzones in een aantal steden. In de ene stad mocht je niet in, in de andere stad mocht je alleen op een bepaald moment, weer een andere stad mocht je alleen in met een bepaalde ontheffing. Daar werden ondernemers helemaal gek van. En nu hebben we wel gezorgd met al die steden die het gaan doen, dat als je het afspreekt, heb je dezelfde vorm van afspraken. En wat betreft ... Mag ik even mijn punt afmaken, want dat helpt, denk ik. En wat betreft alle werkzaamheden. U vergeet misschien de Papendrechtsebrug nog en er komt nog veel meer aan. Dat gaat allemaal ons ontzettend raken. Maar dat heeft geen relatie met wel of geen zero-emissie natuurlijk. Dit is gewoon het gevolg van een heleboel werkzaamheden, die we moeten nemen.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik weet niet in wat voor wereld de heer Van der Linden dan leeft. Maar als je dit allemaal opnoemt, dan wordt er toch een grote puinhoop hier in de binnenstad? En dan heb ik het nog alleen maar over de binnenstad, de horeca, de ondernemers, de marktkooplui, waar zijn jullie bang voor als je dit uit gaat stellen? En nogmaals of ze het in Amsterdam, Rotterdam, Groningen ... Het zal me een worst wezen wat ze daar doen.

De voorzitter: Maar mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Het gaat om onze Dordtenaren.

De voorzitter: Dat snap ik, maar mevrouw Stolk, u heeft dezelfde vraag net ook al gesteld. De wethouder.

De heer Van der Linden: Dank, maar ik snap niet ... Ik snap dat we de binnenstad en alles eromheen grootschalige werkzaamheden doen. Gelukkig maar, want alles is versleten. Dat gaat veel overlast geven, daar gaan we maatregelen opnemen enzovoorts. Of we wel of geen zero-emissiezone invoeren, maakt dat niet makkelijker of moeilijker. Punt. Aan de andere kant, we hebben afgesproken zero-emissie in te voeren en u kunt van mij verwachten, van het college verwachten dat daar een voorstel voor komt, dat ligt hier, dat bespreken we. Meer tekst heb ik hier niet op, maar misschien snappen we elkaar niet goed. Ga ik door naar amendement ...

Mevrouw Stolk: Nee, voorzitter. Ik wil alleen aangeven, als u me dat nog één keer toestaat, dat ik begrijp dat van alles kapot is, maar waarvoor moet dat allemaal tegelijk? Waarom niet gefaseerd? Dat je het langzaam in faseert van, we gaan nu eerst dat doen, dan gaan we daar wat doen. Dan heeft dat wat minder consequenties voor onze inwoners en voor onze ondernemers.

De voorzitter: Maar ik vind op een gegeven moment moet u het ook gewoon doen met wat de wethouder u aangeeft. U gaat uiteindelijk over de besluitvorming. Mijnheer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Voorzitter, de wethouder heeft het over gelijk speelveld, dat de regels in elke stad gelijk zijn. Maar dat is niet zo, want we weten dat Rotterdam en Nijmegen die speciale verordening voor de markt hebben tot 2030, 2033. Bedoelt de wethouder dan als dat afloopt of als dat we dan een gelijk speelveld hebben? Want ik probeer het te begrijpen.

De heer Van der Linden: Dank. Ik bedoel gelijk speelveld voor de ondernemers in Dordt, want wij zitten hier voor Dordt. En daarbij, heel veel ondernemers hebben natuurlijk transporten die en in Dordt, maar ook op allerlei andere gebieden, in allerlei andere steden terecht komen. Dan helpt het als je weet, ik hoef niet een apart stickertje te halen of een apart papiertje te halen nog om wel of niet die stad in te mogen. Dan mag je ervan uitgaan, als jij in een categorie voertuig zit wat een uitzondering heeft of juist niet, dan mag je ervan uitgaan, ik kan ook al die andere steden in. En dat klopt, een paar steden hebben uitzonderingbepalingen aangescherpt lokaal, wat u misschien ook wil. En dat geldt dan vooral om de markt en het gaat soms ook om het uitstellen van de hele zone, dat klopt. En een heleboel andere steden hebben dat niet gedaan. Het maakt niet uit voor de ondernemers als ze naar al die steden gaan, waar het wel ingevoerd is. De steden waar dat later gebeurt, dan gaan ze het later merken. Maar ook die steden zullen dan wel aanhaken bij de landelijke afspraken. Want dat is alleen maar handig.
Amendement 4 ...

Mevrouw Pichel: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank u wel. Een vraag aan de wethouder, want hij geeft aan dat hij ons amendement ontraadt. En dat kan natuurlijk. Alleen ik hoor niet echt een goede argumentatie daarvan. Ook in de commissies, maar ook in de schriftelijke vragen hebben we ook gevraagd, een belangrijke vraag is natuurlijk altijd waarom doen we dit? En daarin werd in de stukken ook heel vaak genoemd emissie van CO2 en fijnstof. We hebben ook aangegeven, dat is later veranderd in de documentatie en we hebben ook echt gevraagd over opheldering en ook de wetenschappelijke onderbouwing. En die hebben we nooit gekregen. Dus ik zou toch aan de wethouder willen vragen, wat is dan de wetenschappelijke onderbouwing om dit wel te doen en zomaar ons amendement te ontraden? Het komt niet omhoog, het wordt niet duidelijk. Ik zou graag een iets betere duiding willen ontvangen.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Van der Linden: Die vind ik lastig, want ik wil beknopt antwoorden alleen op basis van de amendementen. Ik ga niet hier een heel betoog houden waarom we eigenlijk zero-emissie willen invoeren. Dat is een heel goed debat waard, maar dat gaan we hier denk ik niet over willen doen.

We hebben antwoord gegeven op een aantal van de door u gestelde vragen, met de kennis die we hebben, als het gaat om CO2-reductie. En ook als het gaat om hoeveel je dan niet alleen in de stad ... Want dat is natuurlijk compact, maar ook juist op al die voertuigkilometers van al die mensen die een auto hebben op het hele snelwegennet gaan terugzien. We gaan ervan uit CO2-reductie doet iets positiefs voor de leefwereld waarin we zitten. En daar hou ik het voor nu even bij.

De voorzitter: Mevrouw Pichel nog.

Mevrouw Pichel: Dank voor dit antwoord. Maar dan toch ook het niet omarmen van ons amendement. Daar hoor ik ook niet heel erg duidelijk waarom niet? Wat is dan de reden dat dat dan niet zou kunnen? Want daar gaat het natuurlijk wel om. Wij hebben ook een aantal punten aan gegeven waarom wij denken dat we hier niet mee door moeten gaan. Ik snap dat er ook redenen zijn om er wel mee door te gaan, maar dat hoor ik niet terug in de argumentatie om het amendement niet te omarmen.

De heer Van der Linden: Over welk amendement heeft u het nu? Over stoppen?

Mevrouw Pichel: Klopt.

De heer Van der Linden: Amendement 3? Dat hebben we nu al een paar keer besproken. Van een college mag je verwachten, die jongens voeren een besluit uit van de raad, dat is het enige wat we moeten doen. We voeren een besluit uit en de meiden ook, zo is het ook. Het hele college spreekt met één mond en dat doen we. En als u reden ziet om opeens te denken, dat moeten we helemaal niet doen. Dan moet je het amendement aannemen. Maar ik ga daar niet van uit, want ik sta achter het besluit van toen. Daar hebben we toen heel veel tekst over gewisseld, inclusief alle voors en tegens. Dit is het besluit. Hier hou ik het nu bij. Amendement 4, ruimte voor de markt. Het amendement markthapje, zoals dat in de informele sfeer wordt genoemd. Ik snap verschillende amendementen doen iets met de markt. Dit amendement is daartoe een hele interessante en ook iets originelere poging. We hebben in 2021 uitgebreid gesproken over de begrenzing van de zone. En dat hebben we gedaan, A omdat hij goed te bewaken is. We hebben maar een paar ingangen over het water. En B, omdat die logisch is, omdat de economie van het binnenstadstuk van onze stad zich daar afspeelt. Als je nu dat hapje neemt, heb je een aantal nadelen. Je moet veel meer camera's neerzetten, omdat je op een aantal plekken zijstraatjes hebt. Het is ook minder logisch leesbaar. Wat ook ingewikkeld is, als je dit gaat doen voor de markt, dan ga je veel ondernemers die daar vlak omheen zitten, diezelfde mogelijkheid geven. En nogmaals dat gelijke speelveld voor alle ondernemers willen we ook wel binnen die hele zone laten gelden. Wat er nog bijkomt, we zullen toestemming moeten vragen over de begrenzing aan een centraal orgaan. Dat gaat dan wel zeggen ook, kun je dit goed bewaken? Er zit ook een soort fuikje in. Dus dat wordt nog een heel gesprek. Om het geheel van die redenen zou ik het willen ontraden.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Het geheel van die redenen is best wel beperkt, hoor ik. Het gaat over het plaatsen van een paar camera's en om het wel of niet te krijgen van toestemming. Ik heb geteld, in het huidige raadsvoorstel zoals nu ligt, dan heb je het over drie camera's. Haal je dit hapje eruit, dan kom je op hooguit vijf camera's, als je goed telt. Dat kan niet de reden zijn om de marktmensen het leven moeilijk te maken. Wat vindt u daarvan?

De heer Van der Linden: Als u iets wilt doen voor de marktmensen, wat ik me heel goed kan voorstellen, waarover we allerlei redenen hebben uitgewisseld, dan zijn er manieren om het makkelijker te doen dan deze.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Die snap ik. Maar de makkelijke manieren, daar halen we wel heel veel onderuit van, wat er in het voorstel gevraagd wordt.

De heer Van der Linden: Nog een keer.

Mevrouw Van Vugt-Roose: De makkelijke manier is gewoon een totale ontheffing, maar dat is niet echt in lijn met wat we voor ogen hebben.

De heer Van der Linden: De makkelijke manier is, omdat je toch al weet, een aantal ondernemers zal ontheffingen krijgen tot '27-'28 of uitstel, is om dan een jaartal te plakken op de compacte groep van marktondernemers, dat is een compacte groep. De ondernemers die in dit stuk van de binnenstad zit, is een veel grotere groep. Dus dat is hem. Amendement 5, die zou ik ook willen ontraden, omdat 2035 niet passend is bij wat we hebben besproken in '21. Ook niet passend is bij het feit dat heel veel ondernemers nu al hebben geïnvesteerd en die zullen denken, is dit het gelijke speelveld wat je beoogt? Wij hebben twee jaar terug al geïnvesteerd, omdat we dat konden of wilden. En anderen hoeven dat pas over tien jaar te doen. Dat is een beetje gek. Dus die wil ik ontraden. Dan amendement 6, Invoering die werkt voor stad en ondernemers. Uit de discussie vind ik nog onduidelijk blijven voor hoelang zo'n ontheffing dan geldt. Ik zie 8 jaar, maar ik zie geen einddatum waarop het evenzo klaar is en dat helpt niet. En wat ik ingewikkeld vind, is dat je nu niet goed kan zien om hoeveel voertuigen het gaat. En ik snap de argumentatie, die we ook via (02:41:26) wel hadden, van, de kleine ondernemer met een oud busje die je niet wil zien omvallen, kun je ook op een andere manier helpen. Bedrijfseconomische redenen, zoals u zelfs al eerder besprak. Dus wat dat betreft vind ik hem wat diffuus en om die reden zou ik hem in de huidige vorm willen ontraden.

De heer Noldus: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Dank voor de reflectie van de wethouder. Is dan ook de reactie van het college, dat als er wel een meer specifiekere eindtijd in staat, dat het college deze als prima werkbaar acht en ook als betere invulling ziet voor een aantal onderdelen van de discussie die we zojuist gevoerd hebben?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Van der Linden: Dank. Als er een jaartal 2030 ophangt, of aanhangt, dan heb je hem wel in ieder geval begrensd. Dat vind ik een mooi begrip, dan is hij werkbaarder. En dat geldt ook voor Ontheffing voor de markt, het amendement van Gewoon Dordt. Als je daar 2030 aanhangt, is hij wel werkbaarder. Dat vind ik een mooi begrip voor mogelijk een tweede termijn. Dan heb ik nog een motie, motie Marktkooplui willen ook laden. Daar zitten eigenlijk twee discussies in één. We zoeken, en dat doet collega Burggraaf, plek voor de marktkooplieden die aan het handelen zijn en hun auto's kwijt moeten. Dat is best lastig in onze binnenstad en ook in alle ruimten daaromheen. Die zoektocht duurt voort, maar daar gaan we, ik meen volgend jaar, op terugrapporteren. Die zoektocht wordt niet vergemakkelijkt als u tegelijk wil dat je ook nog eens op die plek, die we nog niet kennen, kan laden. We onderkennen natuurlijk wel dat ook marktkooplieden en ook andere ondernemers en iedereen met een elektrisch voertuig, moet kunnen laden. We voeren een laadagenda uit waar heel veel personenauto's al op aan kunnen haken. We hebben ook net buiten de stad, langs de A16, laadcapaciteit voor zwaardere vrachtwagens en we willen ook binnen de stadsgrenzen wel toe naar een laadplein. Dat is wel hartstikke ingewikkeld. Dat zeg ik er wel bij. Ook nu is het niet zo dat ondernemers kunnen zeggen, ik heb ook een benzinepomp voor het stadskantoor. Dat is niet zo, dus dat hoeft ook niet per se zo te zijn bij de laadpaaldiscussie. Tot zover.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Venderbos.

De heer Venderbos-Lambinon: De wethouder geeft aan dat er ook geen benzinepompen zijn. Dat klopt, maar een diesel aangedreven vrachtwagen heeft een tank van een 1.000 liter, die komt makkelijk thuis. Zijn marktkooplui met een vrachtwagen, die van een behoorlijke afstand komen, 150, 200 kilometer ... Die capaciteit voor die vrachtwagen om hem daar op een opstelplek te zetten en volgens naar huis te gaan, dat lukt hen niet. Je zou dus verplicht worden om hem buiten de stad te parkeren, en dan moeten ze maar naar de markt komen, of ze moeten onderweg naar huis een uur aan een laadpaal gaan hangen. Ik denk niet dat dat zo fijn is voor de marktkooplui.

De heer Van der Linden: Een uur aan een laadpaal hangen, daar wordt niemand blij van als je vroeg opstaat, laat naar bed gaat. Er zijn binnen de stad wel andere mogelijkheden om te laden. Ik onderken, nogmaals, de thematiek. En ik vind ook dat het van belang is dat we alle ondernemers, niet alleen marktkooplieden, gelegenheid gaan geven, beter gaan geven dan nu, om ook hun zwaardere voertuigen te laden. Maar als je die discussie gaat mengen met de ruimtelijke discussie, dan gaat dat geen enkele van de discussies helpen. Dat wil ik maar zeggen. Dit waren de amendementen en de moties. Ik heb nog een vraag, een heel concrete vraag. Er waren een paar kleinere vragen, maar dit is een heel concrete. Wat gebeurt er als alle amendementen eventueel een gewijzigd voorstel opleveren en het voorstel wordt afgestemd, weggestemd? Dan is er een beetje een gekke situatie. Wij hebben de opdracht, in '21 hebben we die gekregen, om zero-emissie in te voeren in '26.

In principe zou het college een verkeersbesluit kunnen nemen dat erop toeziet dat we in '26 een vorm van zero-emissiezone invoeren. Maar als u dit voorstel afstemt, denk ik wel dat we even gaan nadenken of en hoe we dat moeten doen, want wij zijn ook niet helemaal raar. Ik hoop niet dat het zover komt, want hier is gewoon goed aan gewerkt met alle deskundigheid die we hebben en ook rekening houdend met alle gevoelens van de raad. Dank u wel.

De voorzitter: En intussen nog van mijnheer Damen?

De heer Damen: Voor mij is onduidelijk, voorzitter, of de wethouder het VVD-amendement, inclusief het subamendement van het CDA, ontraadt of dat hij dat omarmt.

De heer Van der Linden: Dank u wel. Er is nog even geen subamendement, maar er komt een subamendement. Dat is er al wel? Sorry, dat heb ik dan niet gezien. Misschien kan mevrouw Van Vugt dan even in een zin omschrijven hoe dat eruitziet.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Mag ik dat doen, voorzitter? Het eerste bulletpoint van het amendement van de VVD wordt dan gewijzigd in ondernemers, onder wie ook de marktondernemers, particulieren en andere eigenaren van voertuigen, krijgen op aanvraag een ontheffing voor voertuigen aangeschaft in 2022 of eerder via de gemeentelijke afwijkingsbevoegdheid. Dezelfde aanvrager krijgt voor maximaal twee van zijn of haar voertuigen per bedrijf deze ontheffing, die op uiterlijk 1 juli 2030 afloopt. Het geldt alleen voor voertuigen die aantoonbaar voor 2022 zijn aangeschaft.

De heer Van der Linden: Wat we net met de heer Noldus hadden aan wisseling, het maakt in ieder geval werkbaarder en ook heel concreet en af te toppen. Ik vind het beter passen bij de fairheid, eerlijkheid, die we naar andere ondernemers willen uitstralen. Ik blijf het een beetje ingewikkeld vinden, maar ik kan mij voorstellen dat, gezien alle geluiden van de raad, dit een route is die u met zijn allen verder wil bediscussiëren in termijn twee.

De voorzitter: Duidelijk. Dank aan de wethouder die zijn eigen termijn heeft voorgezeten. We zijn inderdaad toe aan een tweede termijn. Maar ik kijk ook even naar de klok en het is 17.20 uur bijna en om 17.30 uur gaan we schorsen, of niet schorsen, dan gaan we over naar het afscheid en benoemen van de nieuwe kinderburgemeester. Er komt sowieso een dinerschorsing aan, want we zijn nog lang niet klaar. Zegt u, we willen een tweede termijn of we gaan met stemverklaringen door de stemming heen? Een tweede termijn? Wie wenst er een tweede termijn te voeren?

Mevrouw Stolk: Ja, voorzitter. En daarbij ook nog graag een schorsing.

De heer Kuhlmann: Ja graag, voorzitter. Ik sluit mij aan bij de wijze woorden van mevrouw Stolk. Graag een tweede termijn, maar voorafgaand aan de tweede termijn ook een schorsing.

De voorzitter: Dan wordt het als volgt, we gaan schorsen. Om 17.30 uur is dan de schorsing afgelopen. Gaan we afscheid nemen van de kinderburgemeester, de nieuwe benoemen. Dan kachelen we zo naar 18.00 uur en gaan we een dinerpauze hebben. Dan gaan we tot 20.00 uur niet meer tot een inhoudelijke beraadslaging hier komen. Of we hebben nog een paar minuten over. Ik schors dan nu in ieder geval voor tien minuten.

7. Afscheid huidige in installatie nieuwe kinderburgemeester

De voorzitter: Goedemiddag. Het is toch mooi dat de zon naar binnen schijnt in onze mooie raadzaal. En ik heropen de vergadering van de gemeenteraad van Dordrecht na de schorsing. Maar wij gaan niet door op het onderwerp waarvoor wij geschorst zijn. We gaan namelijk iets heel leuks en iets heel feestelijks doen. Wij gaan stilstaan bij het afscheid van onze huidige kinderburgemeester en een nieuwe kinderburgemeester verwelkomen. En beiden zitten al op de publieke tribune met hun ouders en met familie. En er zijn veel mensen binnengekomen. Die vragen zich natuurlijk af waarom de raadstafel vol met lege flesjes en schaaltes en dingetjes staat. Dat komt omdat we al een aantal uren hier aan het vergaderen zijn en wij zijn dus ook heel erg toe aan dit moment om met jullie dit leuks te doen, dwars door alle ingewikkelde onderwerpen heen. En dan wil ik vragen of Jurre Nipius en Isabeth van Heusden alvast naar voren willen komen. En u mag best even voor ze applaudisseren. Want Isabeth, jij wordt onze nieuwe kinderburgemeester. Maar voordat we jou gaan installeren, gaan we afscheid nemen van onze huidige kinderburgemeester Jurre. En vorig jaar op 19 september stond jij hier ook en toen werd je geïnstalleerd als kinderburgemeester. En je solliciteerde door ons een filmpje te sturen waarin je aangaf waarom juist jij kinderburgemeester wilde worden. En op dat moment was je nog pas tien jaar oud en net begonnen op het Johan de Witt-gymnasium. En je had gezien in de voorbereiding wat de kinderburgemeester allemaal doet en je liet ons weten, dat wil ik ook wel doen. En jouw aandachtspunten, die je ook meenam in je sollicitatie, waren het verbeteren en veiliger maken van speeltuinen in Dordrecht, omdat je deze nogal saai en wat verouderd vond en zelfs af en toe gevaarlijk. En je wilde ook graag aandacht voor gepast onderwijs voor iedereen en aandacht voor gevaarlijke verkeerssituaties. Al die punten, die zijn het afgelopen jaar op wisselende momenten ook bij het gemeentebestuur en bij het college gepasseerd. En ik moet ook wel toegeven, dat was echt een agenda van jou die past bij een burgemeester. Maar je bent ook heel zichtbaar geweest, Jurre. Je was op veel momenten zichtbaar in de stad. Bij mooie evenementen of aan momenten dat je bekendheid gaf aan dingen die heel erg horen bij de stad. Je hebt ook een prachtig filmpje voor het Dordrechts Museum gemaakt en inwoners van Dordrecht, van alle generaties, hebben je kunnen zien. Je was ook aanwezig bij de sleuteloverdracht aan Prins Krabbejanus tijdens carnaval. Je opende een nieuwe speel- en ontmoetingsplek en je nam deel aan de Landelijke Dag voor Kinderburgemeesters, met al je andere collega's. En samen met wethouder Marc Merx gaf je ook nog het startsein voor de koningsspelen. En bij de Dodenherdenking op 4 mei legde je ook een krans op het Sumatraplein. Dat waren echt hele mooie en gedenkwaardige hoogtepunten. En dan was er ook het moment dat wij samen voor het eerst optraden. Want op mijn eerste dag als burgemeester van Dordrecht, en in mijn eerste week, hebben wij samen heel veel kinderen bij de avondvierdaagse toegezwaaid. Weet je dat nog, hier op het bordes?

En toen wilden alle kinderen vooral met jou op de foto en heb je mij een beetje geleerd hoe je dat doet, zwaaien en netjes staan met de keten om. Dat was wel echt een hele goede eerste cursus voor mij. Ben ik nog steeds heel erg dankbaar voor. Jurre, jij was onze zesde kinderburgemeester. Maar jij bent wel de enige kinderburgemeester, en ik denk ook de enige kinderburgemeester ooit, die kan zeggen dat jij met drie verschillende burgemeesters hebt gewerkt. En dat is echt uniek. Want je mocht met burgemeester Wouter Kolff optreden. Je bent met hem begonnen en toen heb je nog een aantal maanden samengewerkt met burgemeester Peter van der Velden, die je weer veel dingen over Dordrecht kon vertellen. En toen met mij. En dat je mij ook een beetje een inleiding gaf in Dordrecht. En ik weet dat je het ontzettend leuk vond om kinderburgemeester zijn, maar je vindt het ook wel weer leuk om het stokje over te dragen, toch?

Jurre Nipius: Beetje.

De voorzitter: Beetje. Echte bestuurder. Loslaten, dat is toch wat anders. Maar stiekem was het ook best een druk jaar. En we hebben vorige week echt een klapper gehad op het jaar, namelijk dat we het burgemeestersontbijt met alle wethouders en de gemeentesecretaris met jouw klas mochten doen. En dat was echt wel heel erg leuk met heel veel actuele thema's. Wij vinden, Jurre, dat je echt een geweldige kinderburgemeester was voor Dordrecht, maar ga toch even vragen aan jou met de microfoon ... Even een laatste vraag stellen, dat je misschien nog even gedag kan zeggen tegen de gemeenteraad, wat jij het leukste van het afgelopen jaar vond. Jurre, wat was echt jouw hoogtepunt van dit jaar?

Jurre Nipius: Koningsdag vond ik het allerleukste.

De voorzitter: En waarom vond je dat het allerleukste?

Jurre Nipius: Omdat je heel veel verschillende dingen had op die dag. In de ochtend gingen we door de stad en toen in de avond gingen we ook nog op een boot vuurwerk kijken en meerdere dingen. Dat vond ik wel leuk.

De voorzitter: Dat was echt een prachtige dag. Ik moet hem hier nog voor het eerst gaan meemaken. Wat heb je geleerd dit jaar?

Jurre Nipius: Om ook een beetje wat langere antwoorden te geven en niet alleen maar ja en nee te zeggen.

De voorzitter: En ik vind, eerlijk gezegd, dat de gemeenteraad soms weleens gewoon maar ja of nee hoeft te zeggen. Je gaat nu stoppen, maar je blijft natuurlijk echt een trotse Dordtenaar en Schapenkop. Heb je nog een laatste advies voor ons als gemeentebestuur?

Jurre Nipius: Nee.

De voorzitter: Dan houden we het zo. En kom dan bij mij zitten op de stoel van de burgemeester en dan ga ik Isabeth naar voren vragen. Want dat brengt ons bij een heel bijzonder volgend moment, want in Dordrecht hebben we al sinds 2019 een kinderburgemeester om kinderen actief te betrekken bij het lokale bestuur. En we vinden het belangrijk dat jonge Dordtenaren mee kunnen denken en praten over hun leefomgeving. En een kinderburgemeester, dat heb je net al een beetje gehoord bij Jurre, helpt daarbij ook om ideeën van kinderen te verzamelen en te bespreken met ons als gemeentebestuur. En Isabeth, jij bent komend jaar, Isabeth van Heusden, de nieuwe kinderburgemeester. Onze kinderburgemeester, die ons ook mag leren en vertellen wat er leeft onder de kinderen van Dordrecht. Wij hebben jou uitgekozen. En dat weet jij al een tijdje, maar het is nu eindelijk zover dat we jou gaan installeren. Isabeth, jij solliciteerde door ons een heel leuk filmpje te sturen waarin je aangaf supergraag kinderburgemeester te worden. Je vindt het heel leuk om toespraken te geven en voor grote groepen mensen te staan. Dat gaat wel goedkomen het komend jaar, al die momenten. En ik heb je ook zien optreden en we hebben ook een heel leuk gesprek samen gehad. Jij gaat Jurre heel goed opvolgen. Jouw aandachtspunt voor de kinderen van Dordrecht, maar vooral voor de mensen hier in deze zaal, is dat je wil dat kinderen meer gaan bewegen en ook meer gaan buitenspelen. En in je filmpje gaf je ook aan dat je merkt dat kinderen tegenwoordig best wel veel binnen zitten achter een scherm en dat het toch wel een heel goed idee is als ze achter dat scherm vandaan komen en wat vaker met elkaar buitenspelen. En daar wil je werk van gaan maken. En ik weet zeker dat wij dat ook een heel erg goed idee vinden. Ik weet zeker dat wij ook iets met jouw plannen kunnen doen. Je zit zelf op scouting en je bent ook graag buiten met andere kinderen. En zoals je in jouw filmpje al aangaf, gun je dat ook alle kinderen van Dordrecht. We zijn heel erg benieuwd naar jouw ideeën en we gaan snel daarover met elkaar in gesprek. We hebben een jury gehad die jou heeft uitgekozen. Die bestond uit Jurre, uit onze griffier Anneloes en ik mocht ook een beetje meedoen. En hoewel de kinderen concurrentie was van andere kinderen, en eigenlijk waren alle kandidaten heel geschikt, hebben we toch voor jou gekozen. Want je bent heel enthousiast, je zit vol energie en je hebt een mooi doel voor ogen. We hopen je ook het komend jaar heel veel in Dordrecht te zien. Je hebt er een tijdje op moeten wachten, maar vandaag is het zover. En dan ga ik nu over tot het officiële gedeelte en ik kijk nog even naar de gemeenteraad. Jullie kunnen allemaal instemmen met de benoeming van Isabeth van Heusden? Even leuk om, om je heen te kijken. Dat zijn ze, hoor. En dan ga ik vragen aan iedereen om even te gaan staan. En dan vraag ik Jurre Nipius, onze kinderburgemeester, naar voren te komen en voor Isabeth te gaan staan. En dan is dit een heel mooi officieel moment. Jurre, mag ik jou vragen de ambtsketen van de kinderburgemeester op te hangen bij Isabeth? En een groot applaus voor onze nieuwe kinderburgemeester. Beste Isabeth, van harte gefeliciteerd. Je bent het nu echt. En de keten die nu omhangt bij jou staat symbool voor jouw rol als vertegenwoordiger van alle kinderen in Dordrecht. Maar nu gaan we nog even heel officieel een mooi afscheid nemen van jou, Jurre. Want we hebben een prachtig cadeau voor je. Nu weten we dat je ook houdt van koken, dus we hebben een prachtig boek ook voor je gekocht. Je mag het even aanpakken. Met heel veel mooie recepten. Er zit ook nog een bon bij.

Maar wat echt ook het hoogtepunt is, dan pak ik hem weer eventjes van je aan, is deze prachtige oorkonde waarop staat Jurre Nipius, kinderburgemeester van Dordrecht 2024-2025. Alsjeblieft.

Jurre Nipius: Dank u wel. Ik heb ook nog iets voor u meegenomen.

De voorzitter: Dat stel ik helemaal op prijs. Kijk eens. Dank je wel. Mag ik het meteen uitpakken?

Jurre Nipius: Ja.

De voorzitter: En Jurre, het gezicht komt mij bekend voor, maar kun je vertellen wat je aan mij hebt gegeven?

Jurre Nipius: Een schilderij van u.

De voorzitter: En wie heeft dat gemaakt?

Jurre Nipius: Ik.

De voorzitter: Dat ziet er fantastisch uit. En er staat een prachtige afscheidstekst achterop. En deze krijgt echt een ereplek bij mij op mijn kamer. Dank je wel. En dan gaan we nog even een ereronde langs de gemeenteraad doen waarin iedereen afscheid van jou kan nemen, maar ook, Isabeth, jou kan feliciteren. Beginnen we hier. En met dit moment, want er is ook familie op de tribune en er mag goed gefeliciteerd worden, schors ik de vergadering voor de dinerpauze tot 20.00 uur. Ik zie u om 20.00 uur weer.

34. Invoeren nul-emissiezone stadslogistiek binnenstad Dordrecht per 1-7-2026

De voorzitter: Het is 20.00 uur geweest. Ik vraag de leden van de raad te gaan zitten. We hebben een dinerschorsing gehad. U heeft kunnen nadenken over moties en amendementen en wat daarmee te doen. Ik weet dat er in ieder geval nog wat geklust werd aan amendementen van de CDA-fractie. Of was daar alles rond? Ik kijk even wie ik als eerste het woord kan geven. Ik zie in ieder geval de ... Ik ga gewoon op volgorde voor de tweede termijn. Mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Dank u, voorzitter. Laat ik beginnen om te zeggen dat ik in de eerste termijn misschien wat fel was. Ook naar alle partijen in de raad waar we op allerlei andere onderwerpen heel prettig mee samenwerken. Ik denk aan het thuisladen en allerlei andere onderwerpen. Wat dat betreft, het is een onderwerp wat ons wel na aan het hart gaat. De ondernemers, de stad. Het is een prettige omgeving voor bewoners. Vandaar wat fel, maar bij nader inzien was dat misschien een beetje te. En ik heb ook de wijze woorden, ik durf het bijna niet te zeggen, maar van toch wel een senior in onze raad, mevrouw Stolk, ter harte genomen om toch wat meer samen te werken en te kijken hoe we er ook met het CDA, en andere partijen, uit kunnen komen. Dat heeft ertoe geleid dat ik ons amendement iets wil wijzigen en die versies wil ik zo bij u indienen. Ik heb hem nog niet op papier, helaas.

En dat gaat dan om de volgende punten, dat waar er voorheen in het amendement stond dat het ging, de ontheffingen voor die ondernemers die al eerder een bus hadden, dat, dat een geldigheidsduur heeft van acht jaar. Dat we daarvan maken dat die geldig is tot 1 juli 2030. Dat die termijn korter wordt, maar dat we daar wel voorwaarden aan verbinden. Namelijk de voorwaarden verbonden aan de toezegging die de wethouder ook in zijn eerste termijn heeft gedaan, en die voor ons erg belangrijk zijn, dat de laadinfrastructuur wordt georganiseerd. Dat die bundeling van logistiek verkeer en dat de handhaving ook niet ten koste gaat van andere taken van handhavers. Als daaraan wordt voldaan, dan houden we vast aan die duur tot 1 juli 2030. Als dat niet zo is, dat betekent dan dat we opnieuw gaan kijken naar de geldigheidsduur in een raadsvergadering op dat moment. En die evaluatie zit dan in kwartaal 4 van 2029. Voor het overige is het amendement hetzelfde. En ik zal dat nu ook sturen naar het fantastische team van de griffie.

De voorzitter: Even, mijnheer Kuhlmann. Dat betekent dat u een gewijzigd amendement indient en het eerste beslispunt wordt dan gewijzigd in het amendement. Wat betekent dat voor het subamendement?

De heer Kuhlmann: Daar zal de fractie van het CDA vast iets over zeggen.

De voorzitter: En wij krijgen van u nu een nieuwe versie, neem ik aan? Dank u wel. Dan ga ik maar meteen naar mevrouw Van Vugt. Dit was meteen uw tweede termijn, mijnheer Kuhlmann? Dank u.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel, voorzitter. Mijn apparaat loopt vast, dus ik doe het even lekker uit mijn hoofd. Wij maken ook weer een net iets aangepast subamendement op het gewijzigde amendement, zodat we niet over twee verschillende amendementen zitten te stemmen. We houden hem namelijk wel in ere, want het is wel echt ons idee en die zullen we zo ook indienen. Dus is weinig gewijzigd, alleen zodat hij weer op de andere past. Dat was wel de bedoeling. Dan ... Dit is tegelijk mijn tweede woordvoering of moest ik het alleen over subamendement ...?

De voorzitter: Nee, hoor. Dit was goed, even een toelichting op het subamendement. Maar ik ga nu de rest van iedereen af.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dan laat ik het even hierbij.

De voorzitter: Ik kijk naar nog de fractie van GroenLinks voor de tweede termijn.

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter, dank u wel. We hebben natuurlijk ook even goed nagedacht, want er ligt veel voor. En wij komen op de conclusie dat het raadsvoorstel wat voorligt, is al een voorstel om de zero-emissiezone, de instelling daarvan, te verplaatsen van 1 januari naar 1 juli. Daar heeft het college goede redenen voor gegeven waar we wel achter kunnen staan. Maar gezien de voorliggende amendementen zwakt dat het raadsvoorstel zo ver af, dat wij tegen het raadsvoorstel zullen stemmen, als die geamendeerd wordt.

Wel zullen wij voor het subamendement van het CDA stemmen, omdat dat voor ons dan nog wel iets redt. Dat maakt het dan wat milder. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk naar Beter voor Dordt. Mijnheer Wringer.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Tweede termijn. Beter voor Dordt streeft naar een leefbare binnenstad en een zo schoon mogelijke lucht in Dordrecht. Vandaar dat ons voorstel om de 550.000 euro te investeren in een logistieke cityhub aan de rand van de stad en niet te investeren in een onzinnige zero-emissiezone. Dit voorkomt veel vervoersbewegingen en alle Dordtse ondernemers kunnen gebruikmaken van een logistieke cityhub. Verder zullen we voor elk amendement stemmen dat het huidige voorstel wat verzacht. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank. Ben je voor ... Dat gaat lekker zo, jongens. Dank, mijnheer Wringer. Mevrouw Stolk, VSP.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dank. Een mooie dat partijen toch wat nader tot elkaar zijn gekomen. Ik zie dat toch liever dan dat we elkaar in de haren vliegen. Maar dat gezegd hebbende, voorzitter, wij zullen, net zoals Beter voor Dordt aangeeft, alles wat verzachtend is van dit raadsvoorstel, zullen we mee akkoord gaan. Maar wij zullen niet instemmen met het voorstel an sich. Alleen een andere redenering dat GroenLinks aangeeft, zitten wij ook op een ander vlak. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank, mevrouw Stolk. Dan kom ik bij de ChristenUnie/SGP, mevrouw Nieuwland.

Mevrouw Nieuwland-van den Bosse: De ene gaat het voorstel te ver, voor de ander is het niet genoeg. Wij zitten daar middenin, denk ik. Wij zullen wel voor het voorstel zijn en kunnen ook goed leven met het geamendeerde ... Met het gewijzigde voorstel van zowel de VVD als CDA. En we hopen ook dat Gewoon Dordt nog met een wijziging komt, zodat we die ook kunnen steunen.

De voorzitter: Dank u. Dan kijk ik naar het CDA. Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel. Tweede termijn. Blij met de geluiden die ik hoor. Ik geef alvast aan dat Jan het zo even doorstuurt en ook vraagt om het even te printen enzovoort. Wij wachten ook op het gewijzigde amendement van Gewoon Dordt. Die bestaat al. En we wachten op de definitieve tekst van de VVD. En dan kunnen we straks, met onszelf natuurlijk, meestemmen met Gewoon Dordt en ook met VVD. En wat hadden we verder nog? Van Partij voor de Dieren? Dat vinden we wat onrealistisch om dat nu zo op te leggen, dus dan stemmen we niet voor. En dat is het.

De voorzitter: Het woord is aan mijnheer Damen, Partij van de Arbeid.

De heer Damen: Voorzitter, ik kan aansluiten bij de woordvoering van de ChristenUnie/SGP.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de Partij voor de Dieren. Mijnheer Groenewege. Of nee, excuus, mijn fout. Mijnheer Venderbos.

De heer Venderbos-Lambinon: Maakt niet uit. We zijn een fractie. Voorzitter, wij sluiten ons aan bij de woordvoering van GroenLinks, behalve het punt van uitstel. Daar zijn we het niet mee eens.

De voorzitter: Dan kijk ik naar mijnheer Safranti van DENK.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik had in mijn eerste termijn al aangegeven wat ik over de amendementen en de motie vond. Het standpunt is hetzelfde. Daarbij sluit ik me aan op de woordvoering van VSP en Beter voor Dordt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank. Dan mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dank, voorzitter. We hebben inderdaad het amendement iets aangepast. In plaats van 2035, wat onze wens was geweest, maar goed, ik kan ook mijn kansen inschatten, hebben we de datum veranderd na 2030 voor de algemene ontheffing en om dan in 2028 opnieuw een besluit te nemen of eventueel die ontheffing wordt verlengd. Het is voor ons wel heel belangrijk dat de algemene ontheffing duidelijkheid geeft en niet van, in welke categorie val ik, enzovoort. En wij zijn er juist van overtuigd dat alle amendementen waar we over stemmen, dat wij hopen dat daarmee ingestemd wordt, omdat die juist het voorstel beter maken. Ik kom het amendement brengen.

De voorzitter: Dank u wel. Dat was precies wat we nog zochten. Mijnheer Gündogdu van Op Ons Eiland.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Zowel in 2021, maar nu ook, zal Op Ons Eiland tegen het voorstel van het college stemmen om zero-emissiezone in te stellen. En dat heeft een eenvoudige reden, voorzitter. Ik hou het kort. Wij denken namelijk dat een dergelijk zero-emissiezone absoluut niets, of substantieel niets, zal bijdragen aan de luchtkwaliteit, terwijl er om ons heen heel veel andere grote effecten zijn die de luchtkwaliteit verminderen. Maar in ieder geval zullen wij wel amendementen, dan wel moties, steunen, die dit voorstel enigszins de goede kant op kunnen laten wijken. Dus dat gaat u straks ook zien. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Voorzitter, wij kunnen ons vinden in het betoog net van mevrouw Koene. En ook de VVD-CDA-combo met de aanpassingen, kunnen wij nu ook voor stemmen. Dank.

De voorzitter: Dank, mijnheer Hartmeijer. Wij wachten nog op een gewijzigde tekst van CDA, het subamendement. Die zit ergens in een tijdzone klem. Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Geen aanvullingen voor het tweede termijn, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van Leeuwen is er niet meer. Dan ga ik naar mijnheer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Ik heb ook geen behoefte aan een tweede termijn, voorzitter. We kunnen door.

De voorzitter: Duidelijk. Dan kijk ik even of het college in reactie op de gewijzigde motie en amendementen nog behoefte heeft aan een tweede termijn.

De heer Van der Linden: Ik heb nog geen kennis kunnen nemen van de drie gewijzigde amendementen en dat lijkt me toch wel fijn. Ik denk dat, dat ook geldt voor een aantal raadsleden. En dat zou, denk ik, nog even moeten.

De voorzitter: Ik heb geen pauzemuziekje, maar ik kijk even ... Mevrouw Pichel kan ook goed zingen. Ik kijk even naar de ... Hoever zijn wij met het uploaden van de gewijzigde amendementen en moties? Alleen die van het CDA is er nog niet, maar ik kan nu alvast een geprinte versie van het gewijzigde amendement van de VVD aanreiken aan de wethouder. Als hij hem daarna weer teruggeeft.

Mevrouw Koene: Voorzitter, even een puntje van orde.

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Zullen we vijf minuten schorsen?

De voorzitter: Ik vind het best een goed idee. Daar gaan we weer. Vijf minuten schorsing. Kunnen we allemaal even lezen. Heb ik een nieuw setje? We staan weer aan. We gaan verder. De schorsing is voorbij. Ik hervat de vergadering en ik ... U heeft allemaal kennis kunnen nemen van de gewijzigde tekst. En ik kijk als eerst even naar de zijde van het college, dat de wethouder voor de tweede termijn nog kan reageren op dat wat gewijzigd is.

De heer Van der Linden: Dat ga ik doen. En er zijn drie gewijzigde amendementen. Het amendement van Gewoon Dordt is het meest, laten we zeggen, rechttoe rechtaan. Dat zegt van, voor de marktondernemers tot 2030. Dat is een heel duidelijke doelgroep, die kennen we. Die kunnen we ook tellen en dat is makkelijk te doen. Dus die is voor ons het eenvoudigst uit te voeren en die past ook bij het gesprek wat we de afgelopen drie vergaderingen hebben gehad. VVD is iets breder. Daar zit ... Ik word afgeleid, dat helpt nooit. De VVD heeft een iets bredere opzet. Ik kan niet helemaal overzien om hoeveel voertuigen het gaat en hoe belangrijk zij het vinden. Een gevulde koek? Graag. Dank u. Het spijt me zeer. Stukje eigen belang, voorzitter. Ik kan niet helemaal overzien om hoeveel voertuigen het gaat, maar ik snap de behoefte. Ik snap ook, dit past ook bij eerdere discussie in de commissies. Voorzitter, kunt u de orde handhaven?

De voorzitter: Hallo, zullen we het even centraal houden?

De heer Van der Linden: Zal ik even een klein stukje bijzin opnieuw doen? Ik snap de behoefte die er zou kunnen zijn om naast marktondernemers ook vooral de ondernemer die een busje heeft, en ook niet per definitie de kapitaalcracht heeft om dat al te snel te vervangen, om daar extra aandacht voor te hebben. Ik vind het fijn dat het gefixeerd is op een einddatum, want dat helpt. Dat geeft ook enige druk. Ik vraag wel vanuit mijn positie aandacht voor het gelijke speelveld dat we met het voorstel hebben willen bewaken en dat hiermee wel wat opgerekt wordt. Dat is ook een beetje aan uw oordeel dan. En daar hoort een ... Maar hij is wel uitvoerbaar, maar ik kan niet alle doelgroepen helemaal overzien. Hij is wel uitvoerbaar. Dan heb ik nog een subamendement van het CDA en dat voegt de marktondernemers expliciet toe aan het VVD-amendement in een bijzinnetje.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Voorzitter?

De voorzitter: Interruptie van mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Ik heb in de haast een woord laten staan wat eruit moet. Het woordje uiterlijk.

De heer Van der Linden: Misschien is het dan voor de correctie of voor de vorm heel goed dat u even letterlijk voorleest wat erin blijft.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dan blijft erin, dezelfde aanvraag krijgt voor maximaal twee van zijn of haar voertuigen per bedrijf deze ontheffing die op 1 juli 2023 afloopt.

De heer Van der Linden: Die is helder. Ik geef hier dezelfde appreciatie aan als aan het VVD-amendement. Samenvattend, Gewoon Dordt, heel goed uitvoerbaar. Past goed bij enkele andere steden. VVD, duidelijk breder van opzet. Ik heb u aangegeven wat ik daarbij de aandachtspunten vind en dat geldt ook voor het subamendement. Dank u wel.

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Mag ik een vraag stellen aan de wethouder?

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Stolk: Even voor alle duidelijkheid, wat nu als alle amendementen aangenomen worden en we toch tegen het voorstel gaan stemmen? Wat gebeurt er dan? Ik wil even een antwoord. Dan kan de voorzitter ... Maar ik wil toch even duidelijk hebben, wat gebeurt er dan? Gaat dan op 1 januari 2026 het voorstel in, zoals het in 2021 besloten is?

De voorzitter: Ik gebaarde alleen maar met u mee hoor. De wethouder.

De heer Van der Linden: Dank u wel. Duidelijke vraag. Het antwoord is, als u alle amendementen aanneemt, of maar een amendement aanneemt, maar daarna het voorstel niet aanneemt, dan is het voorstel zoals wij dat hebben gedaan niet aangenomen en heeft dat dus geen werking. Dat gaat niet uitgevoerd worden, dat voorstel. We hebben wel een opdracht van u gekregen. De opdracht, best college, voer in '26 een zero-emissiezone in. Daar zijn op dat moment twee manieren voor. De eerste manier is om het college een verkeersbesluit te laten nemen. Dat kan het college zelf doen. Daar hoort natuurlijk een bezwaartermijn bij, en die zal ook door deze en gene worden benut. En daar pas je mogelijk een verkeersbesluit op aan. En dan is er zo snel als mogelijk, in '26 waarschijnlijk, een zero-emissiezone. Ik zie wel dat u een voorstel, waar u zelf om gevraagd heeft, heeft afgestemd dan in die situatie. Dan gaat het college natuurlijk wel nadenken, is het nu passend om een voorstel te doen wat dan toch invoert? Daar moeten we ons op gaan beraden. En de strikte vraag, is er dan op 1 januari een zero-emissiezone? Het antwoord is nee. Maar ik heb wel een opdracht van u. Punt.

Mevrouw Stolk: Dus als we niet instemmen met het voorstel ...? Dan ga ik hem nog een keer toch even scherpstellen. Wil ik alleen een ja of nee. Gaat er dan op 1 januari ...? Stel, ik hoor net GroenLinks zeggen we stemmen ook tegen het voorstel. Als er maar een amendement aangenomen wordt ... We kunnen allemaal volgens mij tellen, en dat heb ik ook even gedaan. Gaat dan, als we met partijen tegen het geamendeerde voorstel stemmen en hij haalt het niet, op 1 januari '26 de zero-emissiezone in?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Van der Linden: In letterlijke zin, nee. Punt.

Mevrouw Stolk: Kunt u dan aangeven op welke termijn wel?

De heer Van der Linden: Dat is de vraag, want wij hebben opdracht van u en u mag van ons verwachten dat wij als college uitvoering geven aan een opdracht van de raad. De raad heeft in '21 een besluit genomen. Geachte college, bereid een voorstel voor om het in '26 uit te voeren. Daar is sowieso een verkeersbesluit voor nodig. Dat kunnen wij zelf nemen, maar dan nog zullen wij op een of andere manier uw toestemming vragen. Het is wel een heel ongemakkelijke situatie die we dan hebben. Want aan de ene kant keurt u dan dit voorstel af, dus op 1 januari is er dan geen zero-emissiezone en binnen tweeënhalve maand een verkeersbesluit nemen wil je ook niet. Maar we hebben wel een opdracht van u, bereid een voorstel voor of werk dit uit. Snapt u?

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De voorzitter: Als ik een voorstel mag doen ... Er is natuurlijk een juridische en een politieke werkelijkheid nadat het voorstel niet is aangenomen. Voordat we elkaar schaakmat gaan zetten over wat de situatie is als het voorstel niet wordt aangenomen, kan ik mij voorstellen dat we ons eerst eens even terug gaan trekken en gaan nadenken, wat betekent dit eigenlijk? En daarna vervolgens ook de raad gaan informeren over wat er daarna schriftelijk aan de hand is.

Want ik denk dat we met elkaar ook dan even de nieuwe werkelijkheid moeten aanschouwen. Ik zou vanavond niet echt op het scherpst van de snede met elkaar gaan overwegen, wat gebeurt er als we niet aannemen? Maar goed, ik ben maar uw bescheiden voorzitter.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik snap dat. Maar we zitten nu vanavond om een raadsbesluit te nemen wat ongelooflijk veel impact heeft op de marktkoopliden, maar ook voor onze ondernemers in de stad. We zitten met een historisch centrum. Ik wil echt als partij weten waar we aan toe zijn en welk besluit we vanavond nemen, want dat heeft nogal consequenties. En dat is niet om nu iemand schaakmat te zetten, maar open en transparant, eerlijk tegen elkaar zijn van, wat besluiten we vanavond? Welke beslissing nemen we?

De voorzitter: Maar als dat een brede behoefte is die leeft in deze gemeente om dit te weten, dan kan ik me voorstellen dat we wederom even schorsen. Dat het college zich even kan beraden op precies de juiste formulering in het antwoord op uw vraag.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, het lijkt me een goed plan om even te schorsen, want dan kunnen wij ook nog eventjes onderling met elkaar afstemmen.

De heer Safranti: Voorzitter?

De voorzitter: Ja, Mijnheer Safranti.

De heer Safranti: Mag ik nog een toevoeging doen? We hebben net een aantal scenario's benoemd, alleen wil ik nog een scenario meegeven. Wat als de amendementen niet aangenomen worden? Want we gingen ervan uit dat één van de vier aangenomen wordt, maar stel je voor dat ze allemaal niet aangenomen worden en we gaan tegenstemmen. Of u dat scenario ook even wil noemen.

De voorzitter: Ik kan niet zeven scenario's gaan neerleggen zo meteen. En op een gegeven moment moet u ook uw eigen consequenties van uw eigen stemuitslag, van uw eigen stemming onder ogen komen te zien. Maar ik stel voor dat het college zich nu even terugtrekt en beraadt en even heel goed kan aangeven, wat als? Wat gaat het college dan doen? Ik schors voor ... Mijnheer Van der Linden, hoelang?

De heer Van der Linden: Vijf minuten is voldoende.

De voorzitter: Vijf minuten is voldoende. Ik schors voor vijf minuten. We gaan weer beginnen. Ik heropen de vergadering. Er lag een vraag van mevrouw Stolk en het college heeft even gevraagd om een schorsing. En het woord is aan wethouder Van der Linden

De heer Van der Linden: En die gaat hetzelfde antwoord geven, maar nog met iets meer tekst. Het letterlijke antwoord op de vraag van mevrouw Stolk is, nee. Als u dit voorstel afstemt, al dan niet gewijzigd, want dat maakt niet uit, het voorstel moet over gestemd worden ...

Als u dit voorstel afwijst, of afstemt, dan is er op 1 januari geen zero-emissiezone. Punt. Dat is de eerste opmerking. Er ligt wel een opdracht. Die heeft u in '21 verstrekt, dus het college heeft een opdracht. U snapt ook, wij gaan niet zomaar elke maand een voorstel doen. Wil je het zo of wil je het zo of wil je het zo? Daar moeten wij ons dan op beraden. Die opdracht ligt er. Je kunt ons elke dag bellen en zeggen, wanneer ga je daar invulling aan geven? Daar moeten we echt over nadenken. Want als u dit voorstel afstemt, dan moeten we even nadenken wat dan een voorstel is dat kan rekenen op steun van uw raad. Dat is de realiteit. Dat betekent ook wat doorlooptijd, dus dat betekent dat ... Stel dat je er in december uit bent en je neemt dan wel een voorstel aan, dan nog zal er een verkeersbesluit moeten worden genomen en dat vergt enkele maanden doorlooptijd. Naarmate je later een besluit neemt, ga je ook later een zero-emissiezone kunnen invoeren. Tot zover.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, mag ik daar nog een vraag over stellen?

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Is het niet zo dat we teruggaan naar de opdracht van 1 januari, of 1 januari, ik weet niet meer precies, maar naar 2021? Dat is de opdracht. En als de raad, bij wijze van spreken, het geamendeerde voorstel afwijst, heeft u toch weer opnieuw uw werk te doen? En opnieuw te gaan ... Met een voorstel te komen?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Van der Linden: Ja, dat dat zeg ik ook. Wij houden die opdracht tot u zegt met zijn allen, laat maar zitten. En dat gaat u niet zeggen. Wij houden die opdracht. Alleen wij hebben ons wel te verhouden ... Het kan best zijn dat verschillende partijen om heel uiteenlopende redenen zo meteen, als dat zo is, tegen dit voorstel gaan stemmen. Wij moeten ook met een voorstel kunnen komen dat kans heeft op een besluit, hoe dat voorstel er ook uitziet. Daar moeten wij ons echt over beraden, want als u dit voorstel afstemt, weet ik nu niet uit mijn hoofd wat voor voorstel wel op steun kan rekenen. Tot zover.

De voorzitter: Ik ga hem toch nog iets scherper formuleren. Als u het afwijst, is er gewoon niks. En dan ligt er nog wel een opdracht en zal iedereen zich door de stofwolk moeten gaan beraden, wat nu? Maar sec, als u het vanavond afwijst, is er geen voorstel aangenomen. Punt. We gaan stemmen. Ik begin in de volgorde van de amendementen, met het meest verstrekkende amendement eerst. En dat is amendement A3 Stop met Zero Emissiezone Stadslogistiek van Beter voor Dordt en Forum voor Democratie. A3 is dat. Stop met Zero Emissiezone Stadslogistiek U kunt uw stem uitbrengen. Zeker, u mag een ... Excuus, als u een stemverklaring ... Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dank, voorzitter. Voorzitter, ik had het in mijn eerste termijn geloof ik al aangegeven, dat wij hiermee in zouden stemmen, omdat voor ons de hele zero-emissiezone niet hoeft en daar voorziet deze in.

De voorzitter: Duidelijk. Andere stemverklaringen? We gaan stemmen. Gaat uw gang. Er zijn 35 stemmen uitgebracht. Voor 12, tegen 23. Voor hebben gestemd, Beter voor Dordt, DENK, Forum voor Democratie, Gewoon Dordt, Op Ons Eiland, Fractie van der Spoel en de VSP. En daarmee is het amendement verworpen. Ik ga naar amendement A5 van VSP, DENK en Op Ons Eiland. Amendement Stel zero-emissiezone uit tot 2035. Wenst iemand daar een stemverklaring over af te geven? Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dezelfde als die ik net deed.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Principieel zijn wij tegen dit amendement, omdat het toch aangeeft dat er een zero-emissiezone moet komen. Maar omdat het toch te maken heeft met een uitstel en het voordeel gaat opleveren voor ondernemers en de stad, zullen wij dan toch voor dit voorstel stemmen.

De voorzitter: Dank mevrouw Pichel. Mijnheer Wringer.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Ik had een stemverklaring, maar die vervalt een beetje in het kader van wat we net allemaal besproken hebben. Maar ik wilde even zeggen, de elektrificatie van vervoer gaat zo snel, dat het waarschijnlijk in 2035 niet meer nodig is. Dank u wel.

De voorzitter: Dank. Andere stemverklaring nog? Dat is niet het geval. Dan mag u gaan stemmen. Het aantal stemmen dat is uitgebracht is 35. Voor hebben gestemd 13 leden, tegen 22. Voor hebben gestemd, Beter voor Dordt, DENK, Forum voor Democratie, Gewoon Dordt, Op Ons Eiland, de SP, Fractie van der Spoel en de VSP. En daarmee is het amendement verworpen. Dan kom ik bij het amendement van Gewoon Dordt. A2A, getiteld Nul emissie wat is haalbaar en realistisch? Wenst iemand er nog een stemverklaring voor af te geven? Ik kijk rond. Dat is niet het geval. U kunt uw stem uitbrengen. Voor hebben gestemd 25 leden. Tegen hebben gestemd 10 leden. Tegen hebben gestemd Forum voor Democratie, GroenLinks, Partij voor de Dieren en de Partij van de Arbeid. Het amendement is aangenomen en daarmee is het hoofdvoorstel voor nu gewijzigd met het amendement A2A. En dan kom ik op amendement A4 Ruimte voor de markt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Omdat A2A is ingenomen, kan ik deze laten vallen. Dus die wordt ingetrokken.

De voorzitter: En zo is het. Dan kom ik op subamendement A7A op het amendement van de VVD, A6A. Wenst iemand er nog een stemverklaring voor te geven? Mijnheer Venderbos?

De heer Venderbos-Lambinon: Dank, voorzitter. Voorzitter, het subamendement van het CDA zwakt het amendement van de VVD een heel klein beetje af. We stemmen ook een heel klein beetje voor dit amendement.

De voorzitter: Andere stemverklaringen nog?

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter?

De voorzitter: Wie? Gaat uw gang.

Mevrouw Van Engelen: Logischerwijs geldt dat ook voor ons.

De voorzitter: Mevrouw Van Engelen, heel goed. Kunnen we het subamendement op het amendement van de VVD in stemming brengen? Ik open de stemming. Dat is duidelijk. Voor hebben gestemd 31 leden. Tegen hebben gestemd 4 leden. Beter voor Dordt en Forum voor Democratie hebben tegengestemd. Daarmee ligt een gewijzigd amendement van de VVD ... Weet de VVD nog hoe het nieuwe amendement eruitziet? Ja? Hebben we allemaal door wat het gewijzigde amendement is? Dat heet Invoering die werkt voor stad en ondernemers. Ja, dat is het geval. Ik zie iedereen knikken. Ik wil toch een beetje dat besluitvorming begrijpelijk gebeurt. Dan gaan we hem in stemming brengen. Het gewijzigde amendement A6A van de Dordtse VVD, Invoering die werkt voor stad en ondernemers. Wie wil er een stemverklaring afgeven? Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, alles overziend hebbende, zullen wij tegen het voorstel stemmen, omdat het niet ver genoeg gaat om ...

De voorzitter: Tegen het amendement. Dit is het amendement van de VVD. Dat was een sneakpreview. Ik kijk nog even. Geen stemverklaringen? Dan breng ik in stemming het gewijzigde amendement van de VVD. U ziet in uw scherm staan A7A, maar daar hebben we net al over gestemd. Dat was het amendement op A6A en dat moet nu in stemming worden gebracht. Ik snap het zelf nog allemaal. Dit gaat niet goed. Er moet opnieuw gestemd worden. In stemming is nu amendement A6A, het geamendeerde amendement van de VVD, door het amendement van het CDA. Die komt nu in stemming. Het amendement van de VVD is met 26 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd Forum voor Democratie, GroenLinks en Partij voor de Dieren. En daarmee is dit amendement, het geamendeerde amendement van de VVD, aangenomen. En daarmee is het hoofdvorstel gewijzigd met 3 amendementen, waar in ieder geval aan de bestaande beslispunten door Gewoon Dordt is toegevoegd tot 2030 een algemene ontheffing te verlenen aan de marktondernemers met een reeds geldige marktvergunning, uitsluitend op de dagen dat zij een standplaats mogen innemen op de vrijdag- en/of zaterdagmarkt. In 2028 opnieuw een besluit te nemen of deze algemene ontheffing wordt verlengd. Dan daar de eerste bullet aan toegevoegd wordt van het CDA. Ondernemers, onder wie ook de marktondernemers, particulieren en andere eigenaren van voertuigen, krijgen op aanvraag een ontheffing voor voertuigen aangeschaft in 2022 of eerder via de gemeentelijke afwijkingsbevoegdheid. Dezelfde aanvrager krijgt voor maximaal twee van zijn of haar voertuigen per bedrijf deze ontheffing die op 1 juli 2030 afloopt.

Het geldt alleen voor voertuigen die aantoonbaar voor 2022 zijn aangeschaft. En de geldigheidsduur van deze ontheffing is voorwaardelijk aan het realiseren van noodzakelijke randvoorwaarden. Een, de laadinfrastructuur voor Dordtse ondernemers is georganiseerd. Twee, raadsvoorstel en concrete uitvoering van bundeling van logistiek verkeer in de binnenstad, die tot meerdere resultaten, meetbare resultaten, heeft geleid. Drie, handhaving van de emissievrije zone, die niet ten koste gaat van de andere taken van handhavers en het dekken van deze kosten daarop aansluit. Als bij de evaluatie in kwartaal 4 van 2029 blijkt dat niet aan deze drie randvoorwaarden voorwaarden is voldaan, dan wordt verlenging van de geldigheidsduur langer dan 1 juli 2030 van bovengenoemde ontheffing besproken in de raadsvergadering. Dordrecht hanteert geen ondergrens van de emissieklasse van een voertuig voor de ontheffing voor particulier bezit en Dordrecht hanteert geen ondergrens van de emissieklasse van een voertuig voor de dagontheffing. Dat zijn dan de nieuwe beslisvoorstellen. En ga ik het hoofdvoorstel in het door u enthousiast rijkelijk geamendeerde hoofdvoorstel in stemming brengen. Ik kijk wie er daar een stemverklaring voor wil afleggen.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Om te beginnen, mijnheer Venderbos.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter, dank. De Partij voor de Dieren stemt tegen het raadsvoorstel. Het was als zwak. Een vertraging van een maatregel die broodnodig is voor schone lucht en die in andere gemeenten al lang en breed is ingevoerd. Na aangenomen amendementen hebben we het raadsvoorstel nog verder verzwakt en wij stemmen ook tegen het raadsvoorstel.

De voorzitter: Mevrouw Van Engelen.

Mevrouw Van Engelen: Dank u wel, voorzitter. Wij zullen tegen dit voorstel stemmen. De afspraak uit 2021 staat nog steeds, dat in 2026 de opdracht uitgevoerd moet worden. En wat ons betreft mag de invoeringsdatum zo snel mogelijk, dus 1 januari is ook prima.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, we gaan tegen dit voorstel stemmen. De reden is omdat de amendementen die aangenomen zijn niet verstrekkend genoeg zijn. Hetzij voor de ondernemers, hetzij voor de marktkoopliden. En wij in 2021 ook tegen de zero-emissiezone hebben gestemd en we het niet genoeg verstrekkend vinden gaan om nu met dit voorstel in te stemmen. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Wringer.

Mijnheer Wringer: Dank, voorzitter. Beter voor Dordt sluit zich aan bij de VSP-stemverklaring

De voorzitter: Mijnheer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Vanuit Op Ons Eiland sluiten we aan bij de stemverklaring van VSP.

De voorzitter: Waren dat de stemverklaringen? Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Voorzitter, dank. Ondanks dat we in 2021 hebben tegengestemd, tegen het invoeren van de zero-emissiezone, zullen we wel voor het voorstel stemmen, omdat wij tevreden zijn met de amendementen die zijn aangenomen. En voor wat betreft ons eigen amendement, dat, dat veel meer duidelijkheid geeft. En weliswaar niet tot de datum die we graag hadden gewild, maar voorlopig zijn we wel vijf jaar verder dan.

De voorzitter: Ik breng in stemming het geamendeerde hoofdvorstel. 35 stemmen zijn uitgebracht. Voor hebben gestemd 15 leden. Tegen hebben gestemd 20 leden. Voor hebben gestemd, het CDA, ChristenUnie, SGP, Gewoon Dordt, Partij van de Arbeid, VVD. Daarmee is het geamendeerde hoofdvorstel verworpen. Dan ligt er nog een motie voor de Partij voor de Dieren. Maar ik denk dat, dat niet heel veel zin meer heeft. Mijnheer Groenewege. Mijnheer Venderbos.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter, er ligt nog steeds een opdracht van 2021. We willen deze motie nog steeds in stemming brengen.

De voorzitter: U moet even duidelijker spreken. We kunnen het allemaal niet horen.

De heer Venderbos-Lambinon: Sorry, ik heb soms wat last van mijn stem. Er ligt nog steeds een opdracht uit 2021 en daarom willen we deze motie nog steeds in stemming brengen.

De voorzitter: De motie Partij voor de Dieren en Op Ons Eiland, Marktkooplui willen ook laden, wordt in stemming gebracht. Wenst iemand er nog een stemverklaring voor af te geven? Dan is de stemming nu geopend. Even zien, 35 stemmen uitgebracht. Voor hebben gestemd 14 leden. Tegen hebben gestemd 21 leden. Voor hebben gestemd Beter voor Dordt, DENK, GroenLinks, Op Ons Eiland, Partij voor de Dieren en de SP en daarmee is de motie verworpen. Dan zijn we aangekomen bij agendapunt 32, denk ik.

Mevrouw Koene: Voorzitter?

De voorzitter: Mag ik eerst even mezelf ordenen? Een momentje. We zijn aangekomen bij agendapunt 11, Instemmen met Invoer bestuurlijke boete Afvalstofverordening.

Mevrouw Koene: Voorzitter?

De voorzitter: Maar ik zie een punt van orde van mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dat gaat nog over het vorige punt. Gezien het feit dat hier een heleboel vraagtekens boven de hoofden waren rond wat precies wel en niet besloten zou worden, lijkt het me wel handig dat er vanuit de gemeente goed gecommuniceerd wordt wat dit precies in gaat houden in de stad met betrekking tot het wel of niet invoeren van een zero-emissiezone.

De voorzitter: Ik denk dat we dat zeker gaan doen. Kijk nog even naar de portefeuillehouder.

De heer Van der Linden: Zeker. Er ligt een opdracht om in '26 een zero-emissiezone in te voeren. Hoe dan ook een keer, maar daar moet u wel een keer een besluit over nemen. Maar we nemen daar onze verantwoordelijkheid in.

11. Instemmen met Invoeren bestuurlijke boete Afvalstofverordening.

De voorzitter: Ik ga door naar agendapunt 11, Instemmen met Invoeren bestuurlijke boete Afvalstoffenverordening. Dit was een hamerstuk. Maar de fractie van de ChristenUnie/SGP en Op Ons Eiland hebben hier een amendement bij aangekondigd, waardoor het een bespreekstuk is geworden. Ik verzoek de indieners eerst het amendement toe te lichten en in te dienen, waarna iedere fractie, staat hier, in de gebruikelijke volgorde weer de gelegenheid krijgt om te reageren. Maar gezien de tijd kan ik me voorstellen dat niet alle fracties de behoefte hebben om hier ook weer op te reageren. Maar ik ga eerst naar Mijnheer De Heer kijken om het amendement toe te lichten.

De heer De Heer: Voorzitter, laat ik bij het indienen, dat doen we trouwens samen met Op Ons Eiland, meteen kraakhelder zijn. Want ik voel ergens de law and order van de VVD al in mijn nek hijgen. Maar dit is op geen enkele manier een amendement bedoeld om de aanpak van zwerfafval af te zwakken. Dit is echt bedoeld om te voorkomen dat we ongelukken maken met een goed bedoeld voorstel. Boetes zijn echt prima en soms ook gewoon nodig, zeker wanneer we merken dat ons huidige beleid niet volstaat. En aangezien een systeem dat uitgaat van belonen in plaats van straffen, zoals dftar, het niet heeft gehaald hier in de raad ... We moeten wat. Ik snap het, maar is dit dan redelijk? Wat de ChristenUnie/SGP betreft, gaan we zeker een bestuurlijke boete invoeren. Maar de verdubbelaar, zoals in dit voorstel, bij een tweede fout, die moet er wat ons betreft uit. Dat heeft het risico in zich dat mensen die al financieel kwetsbaar zijn, in een heel rap tempo nog veel dieper in de problemen komen. En dat vinden wij buiten proportie. Dus ja, bestuurlijke boete, maar wel met een redelijk plafond. Dank u wel.

De voorzitter: Dank, mijnheer De Heer. Ik kijk even of alle ... Als alle fracties het woord wensen te voeren, ga ik gewoon iedereen af, hoor. Maar ik kijk even rond of die behoefte er is. Welke fracties wensen het woord te voeren? Dat is heel overzichtelijk. De VVD. Mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Dank u, voorzitter. Voorzitter, iedereen, ongeacht de grote van je beurs, heeft de keuze om je afval correct aan te bieden of niet correct aan te bieden.

En als wij langs de deuren gaan, bijvoorbeeld in Krispijn, Crabbehof of De Staart, dan spreken we heel wat verschillende stadgenoten, waaronder veel mensen die geen dik gevulde portemonnee hebben, die afvaldumping in hun buurt spuugzat zijn en niet staan te springen om een harde aanpak. Als je eenmaal een forse boete hebt gehad, dan laat je het bij die verdubbeling van de boete wel uit je hoofd. Zeker als je een niet goed gevulde portemonnee hebt. De proportionaliteit moet je niet afmeten aan de portemonnee van de overtreder, maar aan de hand van de aard van de overtreding. Afvaldumping veroorzaakt forse milieuschade, een flinke deuk voor de leefbaarheid en het veiligheidsgevoel, rattenplagen en enorme irritatie in wijken. En daar past een forse boete bij, zeker voor veelplegers die bij herhaling worden betrapt op afvaldumping. En mensen die het echt niet kunnen betalen, mogen in de aanpak van het college, zo staat er ook duidelijk in als alternatief, bij wijze van taakstraf, zelf het afval opruimen. Er zijn in deze raad meerdere partijen die terecht het college vragen om kordater op te treden tegen het probleem van afvaldumping in onze stad. ChristenUnie/SGP kiest voor het tegenovergestelde. Mogen we als dit amendement onverhoopt wordt aangenomen de klagende bewoners doorverwijzen naar de ChristenUnie/SGP en de partijen die het amendement mogelijk gaan steunen? De Dordtse VVD is duidelijk. Naast alle preventieve acties van voorlichting, de informatie in alle talen bij het inschrijven in de gemeente ...

De heer De Heer: Voorzitter?

De heer Kuhlmann: Afvalcoaches die nog een keer komen uitleggen.

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann, u heeft een interruptie van mijnheer De Heer.

De heer De Heer: Ik zie, voorzitter, dat mijnheer Kuhlmann zijn power in zijn volzinnen weer terug heeft van begin van deze dag. En dat is prima. En ik denk ook dat zo'n gesprek als dit goed is. Er worden daarmee ook de politieke verschillen weer wat uitvergroet. VVD duikt, zoals verwacht, bovenop straffen en inkomsten werven. En wij proberen dan menselijke maat wat terug te brengen. Dat is prima. Maar tegelijkertijd vraag ik me dan ook af richting de VVD, is er dan ook iets van een bovengrens? Want we hebben het hier over een afvalprobleem in onze stad. Dat erkennen wij als ChristenUnie/SGP ook direct. Ik woon zelf in Nieuw-Krispijn, waar ik veel dagelijks tegen afval aanloop en waar ik me kapot aan erger, kan ik wel zeggen. Maar tegelijkertijd vraag ik me af, heeft de VVD dan ook iets van een bovengrens? Want we hebben nu over twee keer de fout in en dan zit je bijna tegen de 900 euro aan. Wat is dan de bovengrens? Mag het dan ook oplopen tot 1.500, 2.500 euro, 5.000? Waar ligt die grens?

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Net als met alle andere overtredingen, misdaad, andere dingen die ik vaak noem, is het zo dat voor elke keer dat je over de schreef gaat, dat je daarvoor ter verantwoording wordt geroepen. Als u zegt van, je moet op het moment dat je twee keer het afval hebt gedumpt en daarna heb je een free pass om het eindeloos blijven doen, want je hebt de maximumstraf al bereikt, lijkt ons niet een goed idee.

De heer De Heer: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer De Heer.

De heer De Heer: Dank u, voorzitter. Ik vraag me af of de VVD dan wel het voorstel goed heeft gelezen. Want elke keer in de toekomst, als je dan de fout ingaat, kan nog steeds die boete in eerste instantie worden opgelegd om het op te ruimen en vervolgens dan ook de bestuurlijke boete. Alleen de verdubbelaar waar wij moeite mee hebben, die willen we ervan af. Ik heb het idee dat mijnheer Kuhlmann, die nu een soort van free pass hier voorstelt ... Daardoor twijfel ik of hij het voorstel wel heeft gelezen.

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Ik reageer op het maximum waar mijnheer De Heer mee komt. Wat ons betreft is het heel logisch dat je veelplegers, mensen die dit vaker doen, dat je die harder aanpakt dan mensen die een keer in de fout gaan. En laat ik er maar meteen bij zeggen, dit telt op. We zijn duidelijk. Naast alle preventieve acties van voorlichting, informatie in alle talen bij het inschrijven in de gemeente, afvalcoaches die het nog een keer komen uitleggen en ga zo maar door, willen we hard optreden tegen mensen die uiteindelijk lak hebben aan al die zaken. Lak hebben aan het milieu, lak hebben aan de leefbaarheid in de wijk. Wij gaan vol voor Dordt. We staan aan de kant van de mensen die zich dagelijks druk en boos maken over afvaldumping in hun wijk.

De heer De Heer: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer De Heer, ik denk dat u al weet wat u wil weten van mijnheer Kuhlmann?

De heer De Heer: Ik heb nog wel een andere vraag, omdat ik in de eerste vraag geen antwoord kreeg over die bovengrens. Ik snap heel goed de frustratie bij de VVD. En die voel ik voor een belangrijk deel ook, maar tegelijkertijd dan wel de vraag aan mijnheer Kuhlmann of hij zich kan voorstellen dat er naast al die situaties waar we ons allemaal heel boos over kunnen maken, ook omstandigheden zijn waar mensen onbedoeld een fout kunnen maken. Dat er zelfs in vijf jaar tijd, zoals dit voorstel zegt, twee keer een fout gemaakt kan worden, waardoor iemand in een kwetsbare positie in een rap tempo nog veel kwetsbaarder kan worden. Kan mijnheer Kuhlmann zich daar iets bij voorstellen in dit geheel?

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Het wordt nu voorgesteld als een foutje. Het gaat hier niet om het verkeerd invullen van een formulier. Het gaat erom dat je, je eigen buurt aan het vervuilen bent door jouw rommel, jouw afval, op zo'n manier weg te gooien dat anderen daar last van hebben. En laten we er meteen ook eerlijk bij zeggen, de pakkans als je gepakt wordt ... Dan heb je het sowieso al erg bont gemaakt, want die pakkans is niet zo groot.

Als je het hebt over mensen die hier meerdere keren op worden gepakt, dan heb je het echt over hele ernstige gevallen waar we met zijn allen in de stad heel veel last van hebben, zeker de mensen die ook in dezelfde buurt wonen. En dan is het wat ons betreft heel terecht dat we dat hard aanpakken.

De voorzitter: Ik ga naar de fractie van ... Nu is het klaar. De fractie van GroenLinks. Mevrouw Van Engelen.

Mevrouw Van Engelen: Dank u wel, voorzitter. Met dit amendement kunnen wij het volledig eens zijn. Wij denken dat mijnheer De Heer van Christine/SGP het goed verwoord heeft in het amendement en goed speurwerk heeft gedaan. Deze opstapeling van boetes kan tot grote problemen leiden. We hebben het in de landelijke politiek allemaal kunnen zien met de verkeersboetes. Dat mensen echt in serieuze problemen kunnen komen en in de armoede terecht kunnen komen, zeker als ze al op het randje staan. Die armoede kost ons als maatschappij ook weer geld. Ik wil hier onze raad ook oproepen om wat verstandiger te zijn dan Den Haag en zeker hard in te grijpen, want het is een probleem. Hebben we het uitvoerig over gehad. En dan moeten we ingrijpen, dan mogen we streng zijn, maar wel binnen de mate, want we gaan mensen niet expres de afgrond in werken.

De voorzitter: Dank. Ik kijk naar de fractie van Beter voor Dordt. Mijnheer Katif.

De heer Katif: Dank u wel, voorzitter. Hoorde de discussie tussen SGP en VVD, voorzitter. Het amendement lijkt Beter voor Dordt op eerste gezicht heel redelijk. Wie is tegen proportionele boetes? Maar in de praktijk haalt dit amendement de stevigheid uit de aanpak van wat het college zou willen. Door de voorgestelde wijziging, voorzitter, vervalt de mogelijkheid om bij herhaalde overtredingen de boete te verhogen. Dat betekent dat iemand die keer op keer afval naast de container zet of in de openbare ruimte dumpt, elke keer dezelfde boete krijgt. Ongeacht hoeveel waarschuwingen of overtredingen daaraan vooraf zijn gegaan. Handhaving werkt, voorzitter, alleen als er een oplopende consequentie aan herhaling is of zit. Zonder die prikkel zullen juist notoire overtreeders, want daar hebben we het over, niet over mensen die een keer even dat doen, maar vaker. Inwoners die het bewust doen, niet leren van hun gedrag, voorzitter. De eerste fout wordt niet bestraft, zo valt te lezen, maar hardnekkige onwil. Daarnaast het argument dat dit vooral kwetsbare inwoners zou treffen, vind ik persoonlijk niet steekhoudend. De hoogte van de boete wordt binnen het wettelijke kader vastgesteld en handhaving wordt altijd proportioneel en menselijk toegepast. Wie een keer een fout maakt, kan uitleggen of bezwaar maken. Maar wie structureel vervuilt, kiest daar bewust voor. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank, mijnheer Katif. Mevrouw Koene? Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Dat is hetzelfde. Nee hoor, grapje. Voorzitter, ook deze raad weet dat wij heel erg tegen het dumpen van afval zijn en dat, dat ook bestraft moet worden. Tegelijkertijd denken we dat boetes niet altijd helpen om gedragsverandering in te stellen. En wat wij eerder zouden willen, is het diftar invoeren. En het grofvuil weer gratis maken voor de mensen die dat ... Wat zegt u? Wat dan? Nee, geen diftar.

Nascheiding. Het valt wel mee met laat. Maar wij zijn meer voor nascheiding. Ik heb niks gedronken, dat is gekke juist.

De voorzitter: Orde. Mevrouw Stolk, gaat u rustig verder.

Mevrouw Stolk: Maar een boete en nog een boete en nog een boete, om dat op te laten lopen, denken wij ook niet dat, dat gaat helpen. Want het gaat een heleboel rompslomp geven en met name administratief. En wat gebeurt er als die mensen niet kunnen betalen? Wat gebeurt er dan? Staat er dan een deurwaarder aan de deur? Noem maar even wat.

De heer Kuhlmann: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Ik hoorde mevrouw Stolk een hele terechte vraag, die volgens mij ook in het raadsvoorstel of in de brief van het college al goed aan de orde komt, namelijk op het moment dat je hem niet kan betalen. Dan is het niet een deurwaarder die daar komt, maar wordt er een afspraak gemaakt van, wat is het alternatief? Er wordt niemand in ... Het is een stevige stok achter de deur, maar het alternatief is als je hem niet kan betalen, dat er een taakstraf wordt bedacht. Dat je gaat helpen met het afval opruimen. Maar daar hebben we wel die stok achter de deur voor nodig om ... U vroeg zich af, wat gebeurt er als je hem niet betaalt? Dat is denk ik best aardig geregeld in dit idee, in de aanpak van het college.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ik zal daar dadelijk nog eens even met mijn collega's over in conclaaf gaan, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dat was hem? Dan kom ik bij mijnheer De Heer, ChristenUnie/SGP.

De heer De Heer: Voorzitter, zoals ik al zei, ook de ChristenUnie/SGP ergert zich kapot aan afval in onze stad. En het is ook onze wens om dit aan te pakken, maar nu niet voor elke prijs. Er zijn grenzen. En tot op heden brengen we 181 euro in rekening bij verkeerd aanbieden van afval, de opruimkosten. En daar komt in het voorstel 110 of 170 euro bovenop en dan loopt het al snel op richting de 350 euro voor een fout. Daar kunnen we mee leven. Een stevige prikkel om mensen 2 keer na te laten denken. Maar dan vervolgens stelt het college voor die bestuurlijke boete met 100 procent te verhogen bij een tweede fout binnen 5 jaar. De eerste keer tik je 350 euro af, de tweede keer 520 euro. 2 keer in de fout kon oplopen tot bijna 900 euro. En dat gaat ons te ver. Veel lieden in de raadzaal weten met mij dat er veel kwetsbaarheid schuilgaat achter Dordtse voordeuren. En heus, het is straks echt niet opeens zo dat bij elk gezin waar de schulden al tegen het plafond zitten, ook nog een ex-vriend rondloopt die met regelmaat het afval op straat smijt en de rest van het gezin opzadelt met onbetaalbare boetes.

Maar toch, we moeten als raad wel rekening houden met meer scenario's dan die van ons eigen huisje, boompje beestje. Wanneer mensen met geld domme dingen doen, kunnen ze een rekening dragen. Wanneer mensen zonder geld domme dingen doen, is de schade verhoudingsgewijs vaak groter. En jazeker, dit voorstel, zoals net eigenlijk al werd gezet, biedt overal een oplossing voor. Want je kunt altijd nog afval gaan prikken. Ook al kunnen we ons voorstellen dat er voldoende omstandigheden zijn waarin dat niet haalbaar is. Trouwens, hoeveel weken moet je prikken voor 900 euro? Misschien kan de wethouder dat ook nog uitleggen. Voorzitter, nogmaals, ja, er mag ruimte zijn voor een strenger beleid. Dat moedigt dit amendement ook nog altijd aan. Het is daarmee ook geen ultralinks deugamendement, maar wel een met meer menselijke maat. Dank u wel.

De voorzitter: Dank, mijnheer De Heer van de fractie van de ChristenUnie/SGP.

De heer Kuhlmann: Voorzitter?

De voorzitter: Ik zie een interruptie van mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Dank u, voorzitter. Ik hoor mijnheer De Heer zeggen van, goed degene die ... De veelplegers, mensen die ... De pakkans is laag, maar dan toch het zo bont maken dat ze zo vaak afval dumpen dat ze twee keer worden gepakt, dan loopt die rekensom op, als je die beide boetes bij elkaar optelt, naar bijna 900 euro. Op het moment dat iemand aan het bumperkleven is, dan is de boete 900 euro. Ik vraag aan u, wat vindt u erger? Iemand die in het verkeer een keertje aan het bumperkleven is of degene die het zo bont maakt, dat die meerdere keren afval dumpst? Zo vaak, dat je met de beperkte pakkans die er is in onze stad, twee keer wordt gepakt. Dat soort veelplegers. Vindt u dat die mensen een veel mildere behandeling verdienen dan iemand die een keer bumperkleeft?

De voorzitter: Mijnheer De Heer.

De heer De Heer: Voorzitter, ik vind het echt een heel moeilijk vergelijk. Wat dat betreft kan ik er ook niet zo heel veel mee. Ik weet niet eens of het zelfs appels met peren vergelijken is. We hebben het hier in ieder geval over een nieuwe situatie. Het is al überhaupt moeilijk vergelijken, omdat het een ongelofelijk onveilige verkeerssituatie creëert en dit gewoon een heel onprettige situatie in de wijk van afval. En tegelijkertijd hebben we het hier nu over iets waar we zelf als gemeente Dordrecht ook invloed op hebben, op die bestuurlijke boete. En daarmee dan ook op de hoogte daarvan. Dit gaat ook nog echt puur over onze eigen invloedssfeer en onze eigen invloed daarop. Wat dat betreft, kan ik niet zo gek veel met het vergelijken.

De voorzitter: Gaat u verder, mijnheer De Heer. U was klaar?

De heer De Heer: Ik was klaar.

De voorzitter: U was door de spreektijd. Dank u wel. Ik ga naar het CDA. Mevrouw Van Vugt. Niet mevrouw Van Vugt, het is mijnheer Klerk.

De heer Klerk: Dank u wel. Dat wordt even wennen, voorzitter. Maar voorzitter, als het aan de CDA ligt, was dit voorstel gewoon gehamerd. En ik zal ook kort uiteenzetten waarom. Omdat afvaloverlast een van de zaken is die de leefbaarheid in de wijken het meest onder druk zet, vindt het CDA dat dit probleem ook stevig moet worden aangepakt. De oplossing is simpel en bovendien goedkoop. Met hetzelfde gemak gooi je het in de afvalbak. Het voorstel rept over een onderzoek, waarbij wordt gekeken of personen die de boete niet kunnen betalen, een maatschappelijke tegenprestatie zouden moeten kunnen leveren. Dat zou een maatregel zijn waarvan de stad ook echt beter wordt en die dit amendement helemaal overbodig maakt. Kortom, geen steun voor dit amendement.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Damen, gaat u gang?

De heer Damen: Voorzitter, ik wil nadrukkelijk wel het amendement steunen. Dat wordt een gewoonte als ik amendementen van mijn overbuurman steel. Mensen die zich twee keer laten pakken hebben eerder, naar mijn idee, een GGZ-probleem dan dat het gewoon grote boeven zijn. En die hebben eerder hulp nodig dan een verdubbelaar. Het zijn met name mensen met een minimuminkomen. Zijn het gigantische bedragen die dan gevraagd worden. En we brengen mensen op die manier verschrikkelijk in de problemen. Ik vraag me trouwens af als we een verdubbelaar zouden invoeren voor foutparkeren, in hoeverre de VVD dat idee zou steunen.

De voorzitter: Dank, Mijnheer Damen. Alvast dank, denk ik ook, voor de steun? Dan ga ik naar mijnheer Venderbos van de Partij voor de Dieren.

De heer Venderbos-Lambinon: Dank, voorzitter. Ook de Partij voor de Dieren ziet regelmatig dat afval en grofvuil naast ondergrondse containers geplaatst worden. Opruiming van deze illegale stort kost de Dordtse gemeenschap heel veel geld. Wij hanteren het principe, de vervuiler betaalt. De Partij voor de Dieren is er dan ook groot voorstander van dat boetes uitgedeeld worden. Er moet een einde komen aan deze illegale plaatsing van allerlei soorten afval. Terecht dat hier boetes voor worden uitgedeeld en dat afvaldumpers die opnieuw de fout in gaan, er iets stelliger aan herinnerd worden dat dit niet de bedoeling is. Wij wijzen ook nog op de persoonlijke verantwoordelijkheid van de afvaldumpers. En om deze reden is de Partij voor de Dieren tegen het amendement van de ChristenUnie/SGP.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Safranti van de fractie van DENK.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Het enige wat ik kan aangeven is dat we dit amendement gaan steunen.

De voorzitter: Dank. Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Voorzitter, ik weet het oprecht niet. Want aan de ene kant is het belangrijk dat je ervoor zorgt dat mensen zich zodanig gedragen dat ze geen afval dumpen. En dat ook de gemeente er rekening mee houdt dat het zodanig geregeld is dat, dat ook voorkomen wordt.

Aan de andere kant, als je dit wel doet, bewust, mag daar ook wel tegen opgetreden worden. Maar ik ben wel heel erg nieuwsgierig wat de wethouder voor reactie heeft op het amendement. En dan ga ik er nog eens even over nadenken.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Toen ik dit amendement las waarbij mijnheer De Heer het initiatief heeft genomen ... Ik dacht, hij begrijpt wat voor consequenties het kan hebben als je disproportioneel gaat bekeuren. Voorzitter, wat mijnheer Van Damen aangeeft, het kan zomaar dat er mensen zijn in deze samenleving, en die zijn er, die onbewust fouten maken. Je mag ze boeten. Dat mag, maar let wel dat je, doordat je ze met verdubbelaar gaat boeten, ze nog verder in problemen komen. Wat ons betreft halen we die verdubbelaar eruit. Maar boete, zeker. Dank u wel.

De voorzitter: Dank, mijnheer Gündogdu. Mijnheer Hartmeijer van de SP.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. Wij steunen dit abonnement. Volgens ons zou een beperkte verhoging bij herhaling echt voldoende zijn voor een afschrikkende of corrigerende werking, dus is meteen doorschakelen naar honderd procent wel erg veel. De pakkans verhogen is in onze ogen een veel betere manier om mensen af te schrikken, want het staat buiten kijf dat ook wij ons enorm ergeren aan afvaldumpingen en dat daar best een forse boete voor mag worden uitgedeeld. En over het voorstel zelf, er staat dat de opbrengsten een budget kunnen vormen voor handhaving. Dat is zo, maar dat moet wel altijd extra zijn. Je kunt niet begroten op een verwacht aantal geïnde boetes, want dan krijg je rare situaties waarin handhaving op pad wordt gestuurd om omwille van de begroting nog even een aantal boetes ergens te vinden en dat lijkt me niet wenselijk en brengt personeel wellicht ook in een lastige situatie. De vraag aan het college hoe we deze paragraaf dan precies moeten lezen en ook wat het woord herhaaldelijk dan betekent in dit verband. Is dat al bij de tweede keer of pas bij de vierde of vijfde keer? Dank.

De voorzitter: Dank, mijnheer Hartmeijer. Het woord is aan mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank, voorzitter. Om te beginnen zijn wij het eens met de woordvoering van mevrouw Stolk van de VSP, dat het beboeten niet zal leiden tot gedragsverandering. Daarentegen lijken we nog steeds te leven in een wereld waar mensen blijkbaar toch regels nodig hebben om het gedrag te beïnvloeden, omdat er nog niet voldoende bewust gedrag is en daarom geen steun voor dit amendement.

De voorzitter: Bedankt, mevrouw Pichel. Mijnheer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. Tijdens de woordvoering van mijnheer De Heer heb ik continu mee zitten knikken. Ik zou er bijna 29 oktober ChristenUnie voor gaan stemmen, maar met de nadruk op bijna. Ik ben het volledig eens met die woordvoering van, het is vaak geen onwil van mensen om te betalen, maar gewoon het niet kunnen betalen.

En dat zie je bij de verkeersboetes. 120.000 huishoudens hebben een verdriedubbeling met hun verkeersboetes en ik denk dat we dat als stad vooral niet moeten willen. Dus volledige steun voor dit amendement.

De voorzitter: Duidelijk. Dank. Dan geef ik voor de eerste termijn het woord aan de wethouder. Wethouder Merx.

De heer Merx: Dank u wel, voorzitter. Als ik de discussie zo hoor, dan vind ik het echt wel jammer dat dit niet in een commissievergadering aan de orde is gekomen. En waarom? Omdat het voorstel kennelijk niet goed wordt begrepen, of misschien hebben we niet goed geschreven of wat dan ook. Maar er gaan hier bedragen over tafel waar als ik in de wijken ben denk van, daar smullen ze van. De mensen die er echter elke dag van balen dat er rotzooi op straat wordt gegooid. In ieder geval dat de mensen wel de moeite nemen om hun afval naar de afvalcontainer te brengen, maar niet erin te gooien. En ik kom niet dagelijks, maar wekelijks, in deze wijken. Een aantal van u woont er. En als ik met deze mensen spreek, dan vinden zij deze bedragen nog vrij laag. En deze mensen hebben er echt wel een geloof in dat hoe hoger de boete is, hoe beter het werkt. Daar zijn wij niet van. Ik denk niet dat als wij de boete maar op 1.000 euro zetten, of weet ik veel wat, dat het dan echt heel veel meer gaat helpen. Maar we zien nu wel de effecten al van het beleid wat we hebben ingevoerd sinds kort om de rekening van het opruimen bij de overtreder neer te leggen. Wij zien nu ook de reacties van de overtreders op die rekening. Want eerst ging er een boete, een strafbeschikking, naar CJIB en daar zagen wij niks meer van. Wij hoorden ook niet wat de bezwaren waren en wat de problemen waren enzovoort. Wat we wel weten is dat als iemand niet betaalt, en die boete is ook 110 euro, die strafbeschikking, dat is dus geen bestuurlijke boete ... Als die niet betaald wordt, dan wordt die 150 euro. En als de tweede keer niet betaald wordt, na de tweede herinnering niet betaald wordt, wordt die 300 euro. 150 wordt dan verdubbeld naar 300 euro voor een overtreding. En het CJIB is meedogenloos. Die legt beslag op je uitkering of wat dan ook. Daar zijn voorbeelden van dat mensen echt de vernieling in draaien. Mevrouw Van Engelen had het hier net al over. En dat is niet wat wij willen. Wat wij willen is dat wij een schone stad hebben. Dat de mensen drie keer na gaan denken voordat ze hun afvalzakken niet in de container gooien, maar daarnaast zetten. Dat ze denken, moet ik misschien maar beter niet doen, want en dan kom ik tot de rekening. Dan moet ik betalen voor het ophalen, maar ik krijg ook nog een keer een boete en die boete is de eerste keer 110 euro. Als je, je afval uit de auto gooit, of je McDonald's zomaar ergens neergooit, dan is die 170. Dat is wat anders dan het verkeerd aanbieden van je huishoudelijk afval, maar dat is 110 euro. Denk je dan, who cares? Ik heb 181 euro en 110 betaald, ik doe het volgend jaar weer of de week erop weer. Dan treedt die verdubbelaar in werking. Maar dat is niet op het bedrag, die 181 euro, want dat blijft 181 euro. Opruimkosten zijn opruimkosten. Die worden de tweede keer niet meer. Dan wordt het weer die 181 euro plus 220. Dan kom ik bij elkaar op 692 euro als je het twee keer hebt gedaan. Ik kom dan niet aan 900 euro. Doe je het een derde keer, een vierde keer, een vijfde keer, een zesde keer, een zevende keer, dan blijft het bedrag 220 euro. Het gaat niet van 220 naar 440 of naar 880 of ga zo maar door. Het blijft 220 euro. Ik hoorde volgens mij daar wat twijfel over hoe dat precies zat. Het blijft 220 euro. Is nog steeds een fors bedrag.

En wat is het voordeel van de manier waarop wij het nu aanpakken? Dat is dat als wij bezwaarschriften krijgen, want nu krijgen we het wel op ons bordje, kunnen wij zien, wat is er aan de hand? Tot nu toe, en ik krijg die bezwaren persoonlijk langs, hoor ik, ik snap er niks van. Ik heb die zak in die container gegooid. Iemand moet hem eruit gehaald hebben. Ik weet niet wat uw ervaring is met afvalcontainers. Het lijkt mij vrij onmogelijk. Of, maar dat kan niet, want ik woon een kilometer verder. Dat zou best wel eens kunnen, want we weten dat de mensen met de auto een stukje gaan rijden om het bij een ander neer te zetten. Wij krijgen allerlei redenen. Maar komt er iemand die zegt, sorry, u heeft gelijk. Ik heb het niet juist aangeboden, om wat voor reden dan ook. Maar ik heb nu een rekening. Ik kan het niet betalen. Kunnen we daar afspraken over maken? En dan zeg ik, daar gaan we afspraken over maken. Dat zijn we aan het onderzoeken, hoe we dat precies kunnen doen. Een afbetalingsregeling kan altijd. En we willen niet de mensen in de problemen helpen. We willen alleen zorgen en voorkomen dat ze het nog een keer doen. En dan gaan we ook kijken van, als je het niet kan betalen, ook dat tientje in de maand niet kan missen bij wijze van spreken gedurende een aantal maanden, kunnen we dan andere dingen doen? Kun je dan nuttige werkzaamheden voor de maatschappij verrichten? En daarmee ... En zeker als het gaat ... En daarmee ben ik het absoluut niet eens met mijnheer Van Damen, voorzitter. Damen, sorry. Niet al deze mensen hebben een GGZ-hulp nodig. Ook niet omdat ze een minimuminkomen hebben. Want die vergelijking maakt u. Maar ik zie u al reageren.

De heer Damen: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Damen met een interruptie.

De heer Damen: Ik heb niet gezegd dat mensen die twee keer vuil bij de afvalcontainer neerzetten een GGZ-probleem hebben, maar mensen die zich twee keer laten pakken. De pakkans ... Dat is nadrukkelijk een verschil. Als je zo stom bent dat je, je twee keer laat pakken, dan ben je niet goed bij je hoofd.

De heer Merx: Op zich ben ik het daarmee eens. Ik denk al, voorzitter, als je de eerste keer daarnaast zet, dan ben niet goed bij je hoofd, want je belast jouw wijk op een enorme manier. Als het al je eigen wijk is. Je belast het milieu vreselijk en de leefbaarheid gaat gierend achteruit.

De voorzitter: Mijnheer Damen.

De heer Damen: Ik zeg niet dat het sociaal is als je, je vuilnis verkeerd neerzet. Maar het kan gebeuren dat je, je pasje vergeten bent. Dat je onderweg bent naar het kinderdagverblijf en je kind echt moet ophalen en dat je dan met je stomme hoofd zegt van, ik zet hem er wel naast. U spreekt heel zwaar over zo'n overtreding, maar het overkomt heel veel mensen dat ze in zo'n situatie belanden.

De heer Merx: Goed, voorzitter. Daar zit een duidelijk verschil tussen mijnheer Damen en deze wethouder. Er is geen excuus, ook niet als je, je kind moet ophalen, om je afvalzak dan maar naast de container neer te zetten.

En niet misschien eerst je kind op te halen, die zak even in de auto te laten staan, terug naar huis te rijden, kind af te zetten, afvalpasje te pakken en opnieuw die zak aan te bieden op de juiste manier. Daar verschillen u en ik dan van mening over. Ik vind dat niet netjes. Zo hoort het niet en zo moeten we het ook niet doen. En ik vind ook niet dat we uit moeten dragen in deze raad dat we dat onder die omstandigheden wel, op welke manier dan ook, acceptabel vinden. Maar goed, dat is mijn overtuiging.

De heer Damen: Voorzitter, dat heb ik ook niet gezegd.

De voorzitter: Maar mensen, zullen we een beetje kansrijke interrupties met elkaar hebben? Want het is al 21.30 uur en u vindt allemaal dat er gehandhaafd moet worden op afval. U bent het allemaal allang eens met de bestuurlijke boete. Het gaat alleen over de draagkracht. Zullen we daar een beetje op focussen? De wethouder.

De heer Merx: Als er mensen naar ons toe komen en die zeggen, luister, ik kan het niet betalen. Ben stom geweest, ik heb fout gemaakt, wat voor reden dan ook. Prima, dan gaan we met elkaar op zoek naar een manier. En dat is niet de manier van loonbeslag en dat soort zaken. Dat is naar een manier om te kijken of we met elkaar overeen kunnen stemmen om die boete te betalen. We hebben uiteraard dit niet alleen maar zelf bedacht, maar in alle steden die wij hebben nagegaan, die op deze manier handhaven op afval, doen dat op precies dezelfde manier. Daar geldt ook, die 110 euro wordt bij recidive 220 euro. Bij de eerste boete gaan we ook duidelijk communiceren van, let op, u bent een keer tegen de lamp aangelopen. Dat kost een hoop geld, maar bij de tweede keer gaat het meer kosten, namelijk zoveel. Mensen zijn dan echt wel gewaarschuwd dat je het niet doet. Is het disproportioneel? Ik denk niet, want de disproportionaliteit moet je niet afmeten aan de hoogte van de boete, maar vooral aan de ernst van de overtreding. En daar hebben we al genoeg over gezegd. Dat gaat over milieu, het gaat over leefbaarheid, het gaat over verloedering en dat soort zaken. '...' (04:22:57) heb ik het net over gehad. En mensen hebben altijd een keuze. Gooi ik het erin of zet ik het ernaast? En die keuze kunnen alleen maar mensen zelf maken. De consequenties moeten ze dan ook, wat mij betreft, dragen. Tot slot, voorzitter ... Ik zie dat het beeld zwart is. Nog een nog een cliffhanger waar we mee aan de slag zijn. Ons vermoeden is dat best wel wat overtreders wonen in kamertjes, in panden waar kamers worden verhuurd. Mogelijk heeft dat te maken ook met het feit dat die lui geen pasje hebben en het niet op een andere manier kunnen aanbieden. Het heeft niet zo heel veel zin om een dik boetebedrag te sturen naar een of ander dorp of stad in een land ver weg. Wat we gaan onderzoeken, of wat we aan het onderzoeken zijn in het kader van de Wet goed verhuurderschap, of wij de verhuurder kunnen gaan aanspreken en dat we de verhuurder gaan aanpakken. En wat ik wil onderzoeken is dat op het moment dat hij de leefbaarheid in zijn wijk, meestal is het hij, of zij soms, aantast door zijn huurders niet op een juiste manier te instrueren, dat deze persoon misschien wel met zijn vergunning speelt. Naast boetes en allerlei andere dingen. Voorzitter, tot slot, u zal begrijpen dat het college dit amendement afraadt.

De voorzitter: Mijnheer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Ik had nog een vraag aan de wethouder gesteld hoe het zit met die budgetvorming van de geïnde boetes. Dat, dat toch niet een stukje van de begroting kan zijn. Of heb ik het verkeerd?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Merx: Voorzitter, de heer Hartmeijer heeft helemaal gelijk. Mijn droom is het dat we straks een paar, tussen aanhalingstekens, werkeloze handhavers hebben op het gebied van afval. Dan hebben we nog genoeg andere werkzaamheden te doen. Werkeloos worden ze niet. Maar dat het probleem is opgelost. Het gaat niet om het vullen van de begroting, het gaat om het oplossen van het probleem.

De heer De Heer: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer De Heer.

De heer De Heer: Toch nog een vraag aan de wethouder, omdat het mij niet helemaal duidelijk is hoe dat zit met die boete die dan wel of niet blijft staan. Want als iemand de boete niet kan betalen, zegt de wethouder ook, dan komen met een voorstel. Het klinkt heel warm. Warmer dan in ieder geval hoe ik het voorstel lees. Van, dan gaan we met elkaar in gesprek over een oplossing. Tegelijkertijd kan ik me ook voorstellen, en ik denk de wethouder ook, dat er best wel omstandigheden zijn, wanneer mensen een heel teruggetrokken bestaan lijden of mentaal kwetsbaar zijn of ziekten allerlei, dat het gewoon niet lukt. En dan lees ik in het voorstel dat de boete wel blijft staan en daarmee het probleem ook. Graag een reflectie van de wethouder op dat punt.

De heer Merx: Voorzitter, we zullen altijd op zoek gaan naar een manier waarop we een goede oplossing kunnen vinden. Blijft boven water staan dat iemand iets gedaan heeft wat niet mag. Maar is het iemand die echt helemaal van het padje is enzovoort en niet toerekeningsvatbaar of wat dan ook, dan houdt het ergens ook wel een keer op. Maar dan moeten we iets anders gaan bedenken hoe deze meneer of mevrouw gaan helpen met het van zijn afval op een fatsoenlijke manier afkomen. Maar in principe willen we gewoon met elkaar verkennen, en met de overtreder, hoe gaan wij dit oplossen met elkaar? En als ik dan heel even helemaal out of the box denk ... Als het gaat over de mensen, zoals u het noemt, kwetsbare mensen. Geïsoleerd, geen contact ... En misschien droom ik dan hardop ... Maar hoe mooi zou het zijn als deze mensen dan toch met enige dwang zeggen, dan ga ik wel meehelpen afval opruimen met de wijkambassadeurs of met Wijk voor Wijk. En misschien wel zeggen van, dat is zo leuk. Ik kom weer eens in contact met andere mensen. En op die manier ook weer een beetje uit het sociaal isolement komen. Maar goed, dat is wishful thinking.

De voorzitter: Dank, wethouder. En dank ook voor uw reactie op de eerste termijn. Kunnen we overgaan tot stemming? Want volgens mij is het helemaal duidelijk waar het over gaat.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik wil even twee minuten schorsen. Een minuut ook goed.

De voorzitter: Twee minuten schorsen. Om 21.37 uur open ik de vergadering weer. Ik heropen de vergadering en ik nodig de leden weer uit naar hun plekken te gaan. Mijnheer De Heer, mevrouw Stolk. En we waren klaar voor de stemming. Ik kijk even naar mevrouw Stolk, want zij heeft om een schorsing gevraagd.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, als ik daar nog even een toelichting op mag geven? Heel kort. Ik heb even overlegd met onze mijnheer de Vries die dagelijks in de straten te vinden is en in de wijken. En die zegt dat het totaal niet helpt om boetes te stapelen, omdat er ook mensen zijn die naar zo'n afvalcontainer lopen, het pasje erop leggen en dat het, het dan niet doet. Maar die soms moeilijk ter been zijn en die nemen dat zakje dan niet mee terug, maar laten het staan. En dat soort mensen gaan we dan beboeten. Boete is goed, aanpakken is goed, maar niet dubbelen.

De voorzitter: We gaan stemmen. Ik heb een amendement van de ChristenUnie/SGP en Op Ons Eiland. Wenst iemand er nog een stemverklaring over af te geven?

De heer Van der Spoel: Ja.

De voorzitter: Ik kijk naar de Fractie van der Spoel. Gaat uw gang.

De heer Van der Spoel: Ik heb de woordvoering van de wethouder gehoord en ik ben niet zo snel, maar dit keer ben ik wel overtuigd door zijn verhaal. En daarom ga ik tegen het amendement stemmen. Motie, sorry.

De voorzitter: We hebben eerst een amendement en dan een hoofdvorstel. Mijnheer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, dank u wel. Wij gaan als Beter voor Dordt tegen het amendement stemmen, maar wij hopen natuurlijk op de clementie van Zijne Majesteit de wethouder. Grapje. Dat er verstandig omgegaan wordt met de proportionaliteit als het gaat om beboeten van mensen die dat in een bepaalde situatie niet helemaal kunnen. Ik heb het een en ander gehoord, dus ik vertrouw daarop.

De voorzitter: De wethouder neemt, de wethouder geeft. Soeverein als de zee. Andere stemverklaringen nog?

De heer Hartmeijer: Ja.

De voorzitter: Mijnheer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Voorzitter, de wethouder heeft mij ook wel overtuigd. En daarbij de opmerking dat hij aangeeft dat het niet altijd het individu is, maar ook weleens de verhuurder waar veel arbeidsmigranten zitten. Die zijn ook weleens in de fout, maar dat is ook benoemd door de wethouder.

De voorzitter: Dank. Dat waren de stemverklaringen? We gaan stemmen. Het amendement Bestuurlijke boetes binnen proportie van ChristenUnie/SGP en Op Ons Eiland. U kunt uw stem uitbrengen. Amendement A8.

Het aantal uitgebrachte stemmen is 35. Voor hebben gestemd 17. Tegen hebben gestemd 18. Voor hebben gestemd ChristenUnie/SGP, DENK, GroenLinks, Op Ons Eiland, VSP en de Partij van de Arbeid. Het amendement is nipt verworpen. Dan gaan we stemmen over het hoofdvorstel. Eens even kijken. Mag ik even kijken? Sorry. Instemmen met het Invoeren bestuurlijke boetes Afvalstoffenverordening, voorstel 11. Zijn er stemverklaringen? Ja, mijnheer De Heer.

De heer De Heer: Voorzitter, misschien niet heel verrassend. Maar omdat het amendement niet is aangenomen, zullen we ook tegen het voorstel stemmen.

De voorzitter: Andere stemverklaring nog?

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter, wij sluiten ons daarbij aan. GroenLinks sluit zich daarbij aan.

De voorzitter: Mevrouw van Engelen. Mijn heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Dat geldt ook voor ons, voorzitter.

De voorzitter: Dan gaan we stemmen.

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Nog even een stemverklaring. Wij zullen tegen het voorstel gaan stemmen, omdat wij voor nascheiding zijn en we zijn voor het gratis grofvuil. Dus we zullen tegen dit voorstel stemmen.

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Voorzitter, dit voorstel gaat niet over de manier van afvalinzameling, maar de aanpak van mensen die afval dumpen in onze stad. Dat vinden we heel belangrijk. Wij horen die problemen en daarom zullen we vol overtuiging voor dit voorstel stemmen.

De voorzitter: We gaan stemmen. Tenminste, u gaat stemmen. Ik niet. Het aantal uitgebrachte stemmen is 35. Voor hebben gestemd 18. Tegengestemd hebben 17. Tegen stemt ChristenUnie/SGP, DENK, GroenLinks, Op Ons Eiland, Partij van de Arbeid en de VSP. Het voorstel is aangenomen. Dan kom ik bij agendapunt ... Als dit is uitslagen worden tot de verkiezingen, dan wordt dat wat.

32. Raadsinformatiebrief over Werkzaamheden Subsidie Instandhouding Monumenten Stadhuisplein 1

De voorzitter: Ik ga naar agendapunt 32, Raadsinformatiebrief over Werkzaamheden Subsidie Instandhouding Monumenten Stadhuisplein 1. Er zijn over dit onderwerp twee moties. Een over de kleur van de leeuwen en een over het binnenklimaat.

Graag geef ik eerst het woord aan de indieners van de moties om deze kort toe te lichten en te dienen, waarbij iedere fractie hier weer op kan reageren. De moties zijn afkomstig van Beter voor Dordt en de ChristenUnie/SGP. Mijnheer Wringer, mag ik u het woord geven om uw motie kort toe te lichten en in te dienen?

De heer Wringer: Ja, dat mag, voorzitter. Eindelijk een belangrijk onderwerp op deze raadsvergadering. Het is niet het grootste probleem wat deze motie aanpakt, maar we hebben signalen ontvangen dat de leeuwen hiervoor wel erg saai en grijs zijn. Terwijl we van onze oudere Dordtenaren, en dan heb ik het over tachtigplus, die zich nog kunnen herinneren dat ze vroeger goudkleurig waren en veel beter tot hun recht kwamen ... Nu er toch groot onderhoud wordt gepleegd dachten we, mooi moment om gelijk even een motie in te dienen om ze dan ook maar weer een goudkleurig kleurtje te geven dat beter past bij de letters van het stadhuis. Die zijn goudkleurig, het wapen is goudkleurig en zelfs de cijfers op de klok zijn goudkleurig. En daar wil ik het even bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. En dan levert u de motie in met een gouden randje? Dan geef ik het woord aan mijnheer Struijk.

De heer Struijk: Dank u wel, voorzitter. In de vergadering van het presidium op 16 september is gesproken over het klimaat in ons stadhuis. We waren het daar unaniem over eens dat zowel de warmte- als koude bestrijding aangepakt moet worden. In de RIB over Werkzaamheden Subsidie Instandhouding Monumenten, agendapunt 32, lees ik op pagina twee, in de lijn met het duurzaamheidsbeleid worden geen aanvullende koelinstallaties geplaatst. Voorzitter, het lijkt ons ondenkbaar dat we in de zomer zonder die installaties een werkbare temperatuur in de raadzaal en de fractiekamers krijgen. Vandaar onze motie, waarin we nadrukkelijk vragen om een structurele oplossing van dit probleem. Uiteraard binnen de voorwaarden van duurzaamheidsbeleid monumentenzorg en beschermd stadsgezicht.

De voorzitter: Zullen we eens afspreken met elkaar dat we even een lekker beetje uptempo eerste termijn geven? Dat u lekker stevig uw mening geeft over beide moties in twee zinnen. Zullen we eens kijken of dat lukt? De VVD. Daar gaan we. Mevrouw Boom.

Mevrouw Boom-Vos: Ik heb hier drie zinnen staan. Voorzitter, alles is relatief. Dat is zo in het leven en dat geldt ook voor deze raad. Wij snappen dat de ChristenUnie/SGP het klimaat in alle publieke gebouwen belangrijk vindt. Maar van de week hebben wij weer gemerkt dat een van onze hoofdprioriteiten, onze stad veilig en leefbaar maken, nog steeds heel erg urgent is. En daarom zullen wij alleen het advies van de wethouder aanhouden. Gelijk stemmen en overgaan tot onze hoofdprioriteiten.

De voorzitter: En de gouden leeuwen?

Mevrouw Boom-Vos: Ook daar willen we even het advies van de wethouder afwachten. Want wij hebben net nog even snel overlegd. We vinden goud wel mooi, maar als het een negatieve connotatie heeft vanuit de nazitijd, dan vinden wij dat niet wenselijk.

Althans dat is wat wij in de wandelgangen hebben gehoord. Dat wil ik eerst even van de wethouder afwachten.

De voorzitter: GroenLinks. Mijnheer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Dank u wel, voorzitter. Het feit dat we nu over de verkoeling van dit monumentale gebouwen praten, laat zien dat de klimaatproblematiek echt impact heeft. Het stadhuis is hier niet uniek in. Heel veel woningen hebben met dit probleem te maken en dat zal de komende jaren alleen maar erger worden. Het zou goed zijn dit vraagstuk ook te betrekken als we binnenkort over het warmteprogramma gaan praten, want eigenlijk hoort daar verkoeling bij. Dat neemt niet weg dat het goed is om ook naar een duurzame oplossing voor dit gebouw te kijken. We hebben de indruk dat het college daar al over nadenkt en wachten eerst de reactie van het college af op dat punt. Dan over het goudkleurig maken van de leeuwen. Het is ons niet direct duidelijk welk maatschappelijk vraagstuk daarmee dichterbij een oplossing wordt gebracht. In een tijd van financiële krapte is het naar de burgers niet goed om een signaal te geven dat de gemeente de indruk wekt haar eigen domicilie extra glans te willen geven. Mocht de raad in meerderheid besluiten om toch gouden bergen, ik bedoel gouden leeuwen, te beloven, zorg dan in elk geval voor milieuvriendelijke PFAS-vrije verf. Dank u wel.

De voorzitter: Beter voor Dordt. Mijnheer Wringer.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. We hebben net 550.000 euro bespaard op de zero-emissiezone. Daar kan een pot verf wel vanaf, denk ik. Maar ten eerste, de mensen van wie ik hoorde dat ze goud waren, zijn tachtigplus. Geen idee wanneer ze goud waren, daar blijf ik heel ver van af. Over de klimaatinstellingen. We hebben begrepen dat het een onderzoek is. Een onderzoek kunnen we altijd achterstaan, maar we willen wel graag een go/no-go-moment afhankelijk van de resultaten van het onderzoeken voor eventueel klimaatinstallaties in dit pand. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank, mijnheer Wringer. Ik kijk naar mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Dat deed u niet. U keek de andere kant. Dat is een grapje. Voorzitter. even over de leeuwen. Het doet ons altijd goed als onze vrienden van Beter Voor Dordt opkomen voor de 80-plussers. Maar het is zo wat u vandaag zegt, wat kost een potje verf? En als die leeuwen goud zijn of worden, prima. Geen enkel probleem. Dan hebben we het andere amendement. Help even. Het klimaat. Wij hebben er niet zoveel last van en is dat echt iets waar we het nu met zijn allen over moeten gaan hebben? Ik weet het niet. Ik laat het even in het midden.

De voorzitter: Dank. Ik keek trouwens ook even naar de publieke tribune, want er schoof een hele bekende van mij aan. Ik ga naar de ChristenUnie/SGP. Mijnheer Struijk.

De heer Struijk: Dank u wel, voorzitter. Wat de leeuwen betreft, ik zal beleefdheidshalve beginnen met de motie van mijn collega. Wij vinden eigenlijk grijze leeuwen wel mooi passen bij de grijze stenen en de meestal grijze lichten in Dordrecht. Wat ons betreft mag het zo blijven. Ik heb gezien dat ze net geverfd zijn, prima.

Over het klimaat wil ik ook kort zijn, want ik vind ook niet dat het nodig is om hier de temperatuur op te laten lopen door een verhit debat. Ik denk wel dat wij hebben kunnen constateren in het verleden, met name de raadsvergadering voor het reces, dat het hier heel erg warm kan worden in de fractiekamers. Misschien dat de VSP hier geen fractiekamer heeft, maar daar is het ook echt 's zomers heel erg warm. Vandaar mijn verzoek en het presidium was er het unaniem mee eens. Dank u.

De voorzitter: Dank, mijnheer Struijk. Het CDA. Mijnheer Van Dam Timmers

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Wij proberen de workload een beetje te verdelen. En hoewel de CDA-fractievoorzitter het probleem dat de ChristenUnie/SGP schetst wel herkent, voelen we, in de huidige tijd van bezuinigingen en het aanhalen van de broekriem, toch nog niet heel veel voor de voorgestelde motie, omdat we toch ook maar een beperkt aantal dagen in die omstandigheden hier vergaderen. En dat weegt voor ons op dit moment niet op tegen de andere prioriteiten die we ook in onze stad hebben. Wat betreft de motie van de BvD, asjemenou, zou ik daar toch op willen zeggen. Een soort Gouden Loeki-motie. Dat vinden we qua idee op zich wel interessant. Maar wat jammer is, is dat het niet van tevoren even afgestemd is met Monumentenzorg. Met even van, wat is precies de historische context? En zonder die historische context vinden wij het wel lastig om hier voor te zijn. Want als er dan ... Ik hoorde net ook een soort nazisympathieën en al dat soort historische connotaties, dan worden we er allemaal weer wat minder gelukkig van. Wij zouden dat eerst uitgezocht willen hebben voordat je tot iets dergelijks zou besluiten. Dank.

De voorzitter: Dank. Dan ga ik naar mijnheer Damen. Die gaat vast voor gouden leeuwen.

De heer Damen: Eerder roden, zou ik zeggen. Maar ik sluit mij aan bij mijn buurman. We hebben een uitgebreid onderzoek gehad naar de Dordtse kleuren. Er zullen vast mensen zijn die daar verstandigere opmerkingen over kunnen maken dan wij met zijn allen. Mijn voorkeur gaat uit dan naar een nader onderzoek. Maar voorlopig, laten we het zuinig aan doen als ze net geschilderd zijn. Laat het even zo. Wat betreft het binnenklimaat, mij laat het koud. Maar dat geldt niet voor iedereen. Ik heb van meerdere mensen klachten gehoord. Dat het, het vergaderen belemmerde of het goed nadenken belemmerde. En dan denk ik dat we daar wat aan moeten doen en dat we daar onderzoek naar moeten doen hoe we dat goed kunnen uitvoeren.

De voorzitter: Bedankt mijnheer Damen. De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u wel, voorzitter. Het voorstel van Beter voor Dordt deed ons een beetje denken aan de Amerikaanse president die ook lijkt te denken dat als je maar genoeg gouden tierelantijntjes aan van alles en nog wat qua interieurs en exterieurs toevoegt, dat het dan ook stijlvol wordt. Daar zijn we zelf helaas niet van overtuigd. Dat wordt een tegenstem. Dan het voorstel van de ChristenUnie/SGP. Even opscheppen. Wij hebben als Partij voor de Dieren echt het mooiste uitzicht vanuit onze fractiekamer op de Voorstraathaven, op het Stadhuisplein, maar we hebben ook het aller slechtste klimaat.

Vier ramen vol in de zon in de zomer en het wordt echt een stoomoven daar. Het is echt niet te doen. En een paar eeuwen geleden was dat waarschijnlijk prima. Ik krijg de vraag, kunnen ze open? Ja, ze kunnen open, maar dan is het daar al 35 graden binnen en dan zit je daar. Maar goed, een paar eeuwen geleden was dat prima, maar met het klimaat van 2025 is het toch wat minder. En ik voel me ook verantwoordelijk voor een aantal vrijwilligers die we hebben in de fractie, die ook gewoon in dat klimaat hun werk moeten kunnen doen, en dat nu een aantal weken tot maanden per jaar niet kunnen. Steun voor het voorstel van de ChristenUnie/SGP. Wat ons wel opviel is dat het voorstel van de ChristenUnie/SGP inzet op koelinstallaties. Maar ik wil het college ook echt oproepen om te kijken naar oplossingen die geen energie kosten, zoals zonwering, misschien aan de binnenkant van het glas in verband met Monumentenzorg, folie op de ramen of betere isolatie. En ik ontvang daarop graag een reactie van het college. Dank u.

De voorzitter: Dank. Mijnheer Safranti van de fractie DENK.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik volg uw advies. Ik hou het bij twee regels. Steun voor beide moties.

De voorzitter: Dank. Mevrouw Koene van Gewoon Dordt.

Mevrouw Koene: Dank, voorzitter. Wij dienen die motie mede in. Volgens mij is het wel duidelijk wat wij ervan vinden. Ik heb een wat lange historie hier. Niet alleen politiek, maar ook met iets anders wat ik hier doe in het stadhuis. En er is al van alles geprobeerd, maar dat heeft allemaal niet tot een oplossing geleid waardoor je in een werkbare situatie komt. Want het is niet alleen hier de raadzaal en de fractiekamers, maar het is ook de trouwzaal. En als wij dit gebouw als representatief willen gebruiken zal dat op een andere manier moeten dan nu.

De voorzitter: Dank, mevrouw Koene. Mijnheer Gündogdu van Op Ons gouden Eiland.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dat is hem. Voorzitter, klimaatbeheersing in het gebouw in het stadhuis. Voor alsnog ziet het ernaar uit dat we de komende decennia hier gaan vergaderen. Goede klimaatbeheersing, zowel in de winter als in de zomer, is hartstikke nodig. Tweede motie over de leeuwen. Als we eens firma Nijhoff, die nu aan het schilderen is, netjes vragen om de leeuwen te gaan schilderen op hun eigen kosten, dan ben ik er principieel niet tegen.

De voorzitter: Dank. Mijnheer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. Ik stop gewoon met praten. Het voorstel van de ChristenUnie/SGP. We hebben het hier inderdaad over gehad in het presidium en gezien het gebruik van het stadhuis, niet alleen door de raad, maar ook door andere partijen, zul je naar de toekomst toe toch een structurele oplossing moeten hebben. Prima. Steun. En over het andere voorstel, prima idee om de leeuwen wat meer kleur te geven. Mij is niks bekend over verwijzing van gouden leeuwen naar foute regimes. Dat was even nieuw voor mij. Als iemand daar wat helderheid over kan geven, graag.

De voorzitter: Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Voorzitter, motie over de gouden leeuw. Ontzettend leuk idee. Ik wacht de reactie van de wethouder even af. Dan ChristenUnie/SGP over klimaat en stadhuis. Het eerste dictum, lees ik daar iets? Ik vraag me ook af, hebben we hier echt een klimaatprobleem of hebben we gewoon te maken met een monumentaal pand en kiezen ervoor om hier te zitten en moeten we de gevolgen daarvan aanvaarden? Ik laat het daar even bij, voorzitter.

De voorzitter: Dank. Mijnheer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. En u gaf net aan dat er een goede bekende op de tribune kwam zitten. Is fijn dat die kan zien dat we met zulke belangrijke onderwerpen bezig zijn. Wat betreft de leeuw, de gemeenteraad is er om kaders te stellen, niet om kleurstalen te keuren. Ik stem tegen deze motie. En wat betreft voorkom oververhitte debatten, in maart neem ik afscheid als raadslid. En aan het einde van een periode hoor je dan wel eens zeggen dat je niet over je graf moet regeren. Maar als het hier nog een zomer zo heet is, dan liggen we eerder in dat graf dan dat we erover regeren. Daarom steun voor deze motie. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De wethouder. We beginnen met de wethouder Klimaat en Vastgoed.

Mevrouw De Jonge: En hij zou het weer doen. Motie over de klimaatinstallatie. Verhitte debatten laat ik liever aan u over. Op de inhoud dan, die het qua temperatuur in het gebouw is. Maar het werd al aangegeven, we hebben hier te maken met een gebouw uit 1383 wat al 650 jaar wordt gebruikt, op allerlei manier is aangepast, maar daardoor ook zijn beperkingen kent. En er is al enige jaren geleden, op basis van een onderzoek, een verwarmings-, ventilatie- en koelinstallatie aangelegd die passend is bij het gebouw. En dat blijft continu een uitdaging. We hebben net de afgelopen maand weer een keer alle verwarmingsinstallaties opnieuw nagekeken. Hopelijk merkt u het, of gaat u het merken, als het weer wat kouder wordt komende tijd. Blijven we op letten. Maar het college is ook niet doof voor signalen die wij, met name ook van u als gebruiker van dit gebouw, krijgen. Wij hebben al een opdracht uitgezet bij het onderzoeksbureau wat gespecialiseerd is in monumenten om nog eens een keer goed te kijken van, wat kunnen we nu nog aanvullend doen in dit gebouw? En dat kan misschien nog installatietechnisch zijn, maar ook zoals werd aangegeven door Partij voor de Dieren, zonwering, de isolatie nog eens goed een keer nalopen en vooral kijken, wat kunnen we doen om de binnentemperatuur lager te krijgen? In die zin, de motie kunnen we omarmen. Het is wat we aan het doen zijn. En de terugkoppeling, er ligt een vraag vanuit presidium. Die wordt ook netjes beantwoord.

De heer Struijk: Voorzitter? Deze kant.

De voorzitter: Mijnheer Struijk.

De heer Struijk: Als ik het goed begrijp, wethouder, wordt op dit moment gedaan wat wij in de motie vragen. Dan lijkt mij verder het indienen en ook een bespreking overbodig en dat zal sommigen als muziek in de oren klinken.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Struijk: Noteer hem maar als toezegging.

Mevrouw De Jonge: Dat klopt inderdaad, voorzitter. We zijn hiermee bezig en we doen het ook samen met erfgoed en met duurzaamheid. Met de drie-eenheid kijken we ook echt naar dit gebouw om toch te kijken waar we iets tegemoet kunnen komen in ook de koeling.

De voorzitter: Dank. Mijnheer Struijk, wat gaat u doen met de motie?

De heer Struijk: Even dertig seconden geduld, voorzitter. We hebben met zijn drieën ingediend.

De voorzitter: Dan komen we zo terug. Ik geef het woord aan de wethouder. Bling, gouden leeuwen.

De heer Van der Linden: Dat is toch mooi, dat ik nog een stukje portefeuille-uitbreiding krijg. Bling. Over smaak valt trouwens te twisten, heb ik gehoord. Deze motie is heel enthousiast ingediend en we hebben er echt serieus naar gekeken. Ook in samenwerking met de zeer deskundige schilder die we nu aan het werk hebben. Maar ook gekeken naar de beeldbank waar afbeeldingen vanuit 150 jaar beschikbaar zijn en we hebben gekeken naar de bouwhistorie. Dit zijn gietijzeren leeuwen. Vroeger maakte je vaak brons, dat was heel prijzig, of steen. Dat was sowieso grijs, maar soms ook wat gelig van kleur. Gietijzer is niet geschikt om onbehandeld te laten en daarom zijn ze destijds geschilderd in een steenkleur. Dat is sindsdien, voor zover we hebben kunnen nagaan in alle beelden die we hebben, altijd een vorm van grijs geweest. Zit er wel wat tintverschil in. En ze zijn ook heel vaak met hoogglans uitgevoerd. En er zijn ook een aantal foto's uit de oorlogstijd, want daar werd even aan gerefereerd, waar je ook Duitse militairen op ziet, waar ze heel erg glanzen. Je kan in zwart-witfoto's niet goed zien of het grijs was of iets anders. Maar voor zover ons bekend is er nooit goudkleur gebruikt op de leeuwen. Dan kleurhistorie. We hebben een traditie in onze stad, waarin we een aantal Dordtse kleuren proberen te gebruiken die ook passend zijn bij de hele sfeer van de stad, maar vaak ook op de panden. In de kleurenwaaier die er is, is ook de kleur torenoud opgenomen. Dat is een kleur die wordt hier en daar gebruikt. Niet op hele grote vlakken, maar die wordt weleens gebruikt. Maar dat is wel een prijzige afwerking en bovendien moet je torenoud ook ... Dat is best gevoelig voor veroudering. Moet je vaak herhalen. En ook wel gevoelig voor vandalisme misschien. Dan zijn er nog de kosten, want de schilderbeurt die nu aan de gang is, is vrijwel afgerond als het gaat om de leeuwen. Inmiddels is ook de hoogglans weer aangebracht. Misschien dat de overweging om de motie in te dienen werd ingegeven door het feit dat initieel ze nogal dof waren, maar nu glanzen ze weer als vanouds.

Al met al leidt dit bij ons tot de conclusie dat, wil je historisch verantwoord tot een keus komen, je het niet moet doen. Dank u wel.

De voorzitter: Bedankt, wethouder. Ik kijk als eerste naar de indiener van de motie.

De heer Struijk: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Wringer.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Gezien het antwoord, en wat ik niet helemaal geloof, want ik vertrouw op mijn tachtigjarige medebewoners in de stad die zeggen dat hij goud was ... Daarnaast zijn alle foto's zwart-wit, dus dat is lastig te zien. Maar we zullen hierbij de motie intrekken.

De voorzitter: Dat is duidelijk en daarbij zijn ...

De heer Struijk: Voorzitter?

De voorzitter: Ik kijk nog ... Wat jammer, want het is eigenlijk een prachtige titel van die motie. Een Dordtse trotse Leeuw is geen grijze muis! Dat zijn nog eens echte titels. Ik kijk nog naar mijnheer Struijk.

De heer Struijk: Voorzitter, ik zal het niet op de warmte schuiven, maar ik ben bij het indienen van de motie abusievelijk de mede-indieners DENK Dordrecht en Gewoon Dordt vergeten. Met zijn drieën gaan we deze motie ook intrekken.

De voorzitter: Dank u wel. En daarbij is ook deze motie ingetrokken. En was het een geagendeerde raadsinformatiebrief, dus hoeft er ook verder niet meer gestemd te worden.

35. M1 Motie Vreemd aan de orde van de dag 'Noem het beestje bij de naam'

De voorzitter: Kom ik bij agendapunt 35, motie Vreemd aan de orde van de dag 'Noem het beestje bij de naam'. Mijnheer Groenewege. Mag ik u het woord geven?

De heer Groenewege: Dank u wel, voorzitter. Als je de grondwet van Rusland leest, dan krijg je de indruk dat Rusland een fantastisch land is. Je zou zo je biezen pakken en in Rusland gaan wonen. En als je het dierwelzijnsbeleid van Dordrecht leest, dan zou je haast gaan denken dat Dordrecht een enigszins diervriendelijke gemeente is die bijvoorbeeld inzet op, ik citeer, "Het versterken van het besef dat vrij levende dieren nu eenmaal deel uitmaken van onze leefomgeving." Einde citaat. Maar helaas, voorzitter, de werkelijkheid valt niet alleen in Rusland tegen. Ook in Dordrecht, waar dit zogenaamde diervriendelijke college ratten en duiven nog steeds ongedierte blijft noemen. Honderden Dordtenaren die tamme ratten of duiven als huisdier hebben, hebben volgens dit college kennelijk ongedierte in huis, maar we hopen maar dat ze zich dat niet al te persoonlijk aantrekken. Waarom blijft het college de term ongedierte gebruiken? Volgens het college omdat de term dierplaag nog niet is ingeburgerd in de samenleving.

Een volstrekt origineel argument dat je in de dierenwelzijnsnota uiteraard niet terugvindt. En hoe raakt de term dierplagen ooit ingeburgerd als zelfs de gemeente zelf weigert die term te gebruiken? Geen idee. Maar gelukkig hoopt het college wel dat die term ooit ingeburgerd raakt. Daar hebben we wat aan. Voorzitter, dit college denkt kennelijk dat Dordtenaren niet wijs genoeg zijn om de term dierplagen te begrijpen. De Partij voor de Dieren doet dat niet. En sterker nog, wij denken dat de term dierplagen de lading veel beter dekt dan de term ongedierte. De hele raad stemde voor de dierenwelzijnsnota. En als we het besef willen stimuleren dat dieren nu eenmaal onderdeel uitmaken van onze leefomgeving, zoals in die dierenwelzijnsnota staat, dan moeten we ratten en duiven geen ongedierte blijven noemen. Zo simpel is het. Vandaar onze motie Noem het beestje bij de naam. Dank u.

De voorzitter: De motie heeft een heel eenvoudig overzichtelijk dictum, de term dierplagen actief en consequent gebruiken in plaats van de term ongedierte en bestaande uitingen hierop aan te passen. Hier hoeven we geen complete ronde voor te doen. Welke fracties wensen hierover het woord te voeren? De VVD.

De heer Den Heijer: Dank, voorzitter. We zijn de Partij voor de Dieren dankbaar dat ze dit onderwerp agenderen. Laten we wel eerlijk zijn. Ik denk dat Dordtenaren grotere zorgen hebben. Niet alleen in sommige wijken, maar ook bijvoorbeeld in het Wantijpark lopen de ratten en de muizen over je schoenen. Afval trekt ze aan en daar ligt ook het echte probleem volgens onze fractie. En wat onze fractie betreft besteden we liever aandacht aan het aanpakken van ongedierte en afvaloverlast, dan aan het hernoemen ervan. Denk bijvoorbeeld aan het repressief, aan meteen beboeten bij heterdaad dumping, smart rattenvallen en de hogere boetes waar we het ook afgelopen agendapunten over hadden. En als we inwoners willen bereiken, dan doen we dat in begrijpelijke taal en ongedierte is voor iedereen duidelijk. Precies ook wat de wethouder zei op basis van het advies van ervaringsdeskundigen uit de wijken. Kortom, laten we het houden bij gewone taal, echte oplossingen. Eerst de ratten en dan de bordjes.

De heer Groenewege: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank. Een vraag. Denkt de VVD dat Dordtenaren te dom zijn om de term dierplagen te begrijpen?

De voorzitter: De VVD. Mijnheer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Wat moet je daarmee, met zo'n vraag? Laat ik vooropstellen, ons zult u nooit, maar ook nooit, iemand dom of vervelend of dat soort vervelende tekst horen noemen. Dat zult u van mij in ieder geval nooit horen. Ik vind het ook vervelend dat u dat zo aan mij vraagt. Als we in de redeneerlijn, de puriteinse leerlijn van de Partij voor de Dieren, doorgaan, dan zou je bomen houtopstanden moeten noemen, dan zou je stoepen verhardingsoppervlakten moeten noemen en bankjes stadsmeubilair. Dat doen we in onze interne beleidsstukken, maar godzijdank niet in bordjes richting onze inwoners in de straat. En laten we het daar alsjeblieft bij houden.

De heer Groenewege: Voorzitter, als ik mag?

De voorzitter: Mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u. Ik heb het idee dat de VVD een aantal dingen gelijk probeert te trekken, die niet gelijk zijn. Want of we bankjes zitmeubilair noemen of bankjes, er is geen Dordtenaar die daar een andere mening over krijgt, over bankjes. Maar bij ratten en duiven geldt dat helaas niet. Als we die dieren ongedierte noemen, ook als gemeente, dan bevestigen we het beeld dat die dieren hier niet thuishoren. Dat die minderwaardig zijn, dat daar iets mis mee is. Het probleem is helemaal niet die diersoort, het probleem is de populatie. Ook in de wijken die u noemt en de gevallen die de VVD aangeeft. Is de VVD dat met de Partij voor de Dieren eens? En ziet de VVD niet dat het bij dit onderwerp, bij dieren, wat een delicate balans is ... We hebben een doelstelling als gemeente om een bepaalde levensovertuiging ook aan de Dordtensen te laten zien. Dat die er nu eenmaal bij horen, die dieren. Ook in onze leefomgeving. Ziet de VVD niet het nut van het gebruik van die term?

De voorzitter: Mijnheer Groenewege, u herhaalt helemaal weer uw onderbouwing van het verhaal.

De heer Groenewege: Dank voor die constatering.

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer. Kort.

De heer Heijer: Het is voor de Dordtse VVD heel lastig in te schatten of de rat het woord ongedierte als stigmatiserend ervaart. De Dordtse VVD-fractie doet dat niet.

De voorzitter: GroenLinks. Mevrouw Van Engelen.

Mevrouw Van Engelen: Dank u wel, voorzitter. Wij vinden het wel goed idee. We hebben de term dierenplaag immers met elkaar afgesproken. Al vinden wij, en daarom heb ik toch een woordvoering, het wel een verspilling van materiaal om alle net geplaatste bordjes waar nu ongedierte op staat weg te gooien en helemaal te vernieuwen. Wij zien liever dat op nieuwe bordjes de juiste term wordt gebruikt en dat de bordjes met ongedierte blijven hangen, maar dat die misschien met een PFAS-vrije sticker gecorrigeerd worden. En als er een andere mogelijkheid is om deze bordjes aan te passen van ongedierte naar dierenplaag, dan horen wij dat heel graag van de wethouder.

De voorzitter: Dank u. Beter voor Dordt. Mijnheer Schalken,

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, heel kort. Eerder heeft de Partij voor de Dieren vragen tijdens het vragenhalfuurtje gesteld over dit onderwerp. En daar heeft volgens mij de wethouder een heel goed en keurig antwoord op gegeven met ook een goede motivatie. En wat ons betreft is dat voldoende. En misschien daarbij ook de aanvulling die mevrouw Van Engelen aangeeft van GroenLinks, laten we ook geen verspilling bevorderen.

De heer Den Heijer: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer had een interruptie?

De heer Den Heijer: Ik ken Beter voor Dordt echt als een als een nuchtere partij. Nu hebben we dit onderwerp, het staat geagendeerd. Dan is het voorstel van GroenLinks, ga dan die borden opnieuw bestickeren of een soort aparte uitlegletter erbij. Is dat dan wat mijnheer Schalken bedoelt of heb ik dat heb ik dat misschien gemist?

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Misschien dat ik het verkeerd heb uitgelegd of niet voldoende heb uitgelegd. Wij hebben geen behoefte aan deze motie. Ook omdat het mooi zou zijn wanneer organisch op een gegeven moment die bordjes mettertijd veranderen. Volgens mij ook in lijn met wat de wethouder tijdens zijn vragenhalfuurtje, bij de beantwoording van de vraag, had aangegeven. Dat in de loop van de tijd ook de term wellicht zou worden aangepast als het ingeburgerd is.

De voorzitter: Dank, mijnheer Schalken. Ik ga naar de VSP. Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ook de VSP heeft geen behoefte aan deze motie. We zullen hem ook niet steunen.

De voorzitter: Dank u wel. ChristenUnie/SGP.

De heer Struijk: Voorzitter, dank u wel. Wat ons betreft, het geld wat dit zou kosten kan beter besteed worden aan gedragsverandering van mensen die nog steeds overvloedig aan het voeren zijn, waardoor deze plaagdieren zich nog steeds manifesteren. Niet steunen. Dank u.

De voorzitter: Het CDA.

De heer Klerk: Dank u wel, voorzitter. U weet wellicht dat het CDA niet veel opheeft met overbodige moties en deze motie is er wat ons betreft ook zo een. Ik zal het in meer dan een woord proberen uit te leggen. De uitvoering van deze motie verbetert de situatie van dieren niet. De uitvoering van deze motie vermindert de overlast in de stad niet. De uitvoering van de motie kost kostbare ambtelijke capaciteit en daarom geen steun van het CDA.

De voorzitter: De Partij van de Arbeid. Mijnheer Damen.

De heer Damen: Voorzitter, ik sluit mij aan, en dat wordt een gewoonte, bij de woorden van de ChristenUnie/SGP.

De voorzitter: De Partij voor de Dieren nog in de herhaling.

De heer Groenewege: Niet in herhaling. Ik heb daarop niks aan te vullen. Wel een opmerking. Wat mij opvalt in deze raad is dat er veel partijen zijn die aan leedconcurrentie doen. En in een situatie waarin je aan leedconcurrentie doet, waarin je zegt, maar die persoon heeft het toch zwaarder dan de dieren waar u het als Partij voor de Dieren over heeft? In die situatie delven dieren altijd het onderspit en is er altijd een belangrijker issue voor heel veel partijen. En wij vinden dit nu eenmaal belangrijk. Wij zetten dit op de agenda en we vinden leedconcurrentie nooit een geldig argument. Dank u wel.

De voorzitter: En zo is het. Daar heeft u helemaal gelijk in. De heer Safranti van de fractie DENK.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, als fractie DENK Dordrecht begrijpen we de intentie achter deze motie. Ik had een hele woordvoering klaargemaakt, maar gezien de reacties van andere partijen wil ik me beperken tot de laatste alinea. Laten we ons niet verliezen in de discussies over woordkeuze, maar vasthouden aan de essentie, het beschermen van onze leefomgeving en het welzijn van zowel mens als dier. Wat ons betreft voldoet het huidige bord aan de doelstelling. De term ongedierte mag dan als hard overkomen, maar hij wordt in de context van volksgezondheid en openbare orde algemeen begrepen en geaccepteerd. Daarom zullen wij deze motie niet steunen.

De voorzitter: Mevrouw Koene van de fractie Gewoon Dordt.

Mevrouw Koene: Dank, voorzitter. Wij sluiten ons voor honderd procent aan bij de woordvoering van mijnheer Klerk.

De voorzitter: Mijnheer Gündogdu van Op Ons Eiland.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Ik lees zo op het internet wat ongedierte is. Ze veroorzaken overlast door schade aan te richten aan eigendommen, voorraden of gewas, omdat ze ziektes verspreiden, bijvoorbeeld ongedierte. Voorzitter, de intentie van het college is ongedierte, zoals men of wij dat over het algemeen wel kennen ... En het idee daarachter is, dat zijn dieren die, zoals ik zojuist noemde, wel in het milieu horen, maar in hogere mate of te veel dat, dat niet goed is. Eigenlijk is dat ook een boodschap naar al die mensen die voederen van, doe dat alsjeblieft niet. Als we dat willen bewerkstelligen, dan zou ik in de lijn van wat mevrouw Koene altijd als pleidooi geeft, klare taal, duidelijke taal. Een idee richting Partij voor de Dieren. Wat als we zeggen van, let op, als je voedert dan komen hier krokodillen naartoe of trekt u krokodillen of slangen ... Dan heeft het ook nog een afschrikwekkend idee. En in plaats van knaagdieren of wat dan ook. Dit wilde ik even gezegd hebben. We zullen tegen deze motie stemmen.

De voorzitter: De SP. Mijnheer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. Wat ongedierte is of niet, dat ligt aan de context. In het ene geval is een rat of een vlieg gewoon een rat of een vlieg, bijvoorbeeld als je een rat als huisdier je houdt. Dat komt voor. Maar in een ander geval is het ongedierte. Dat ligt aan de situatie. Een bordje waarin gepleit wordt geen eten in het openbaar achter te laten, omdat het ongedierte aantrekt, kan helemaal juist zijn op het moment dat de dieren op een of andere manier overlast veroorzaken. Dank.

De voorzitter: Dank u, mijnheer Hartmeijer. Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Voorzitter, dan doe ik even mee. Het is toch al laat. Ik denk dat het heel onaardig is als we het ineens hebben over de populatiegrootte, dat we het dan ineens een plaag moeten noemen. Ik bedoel, er zijn volgens mij ook ontzettend veel mensen op aarde. Enorme overbevolking. En dan gaan we dat ook maar gewoon een plaag noemen. Zullen we dat doen? Trekken we het gelijk.

De voorzitter: Dat was hem? Mijnheer van der Spoel.

De heer Van der Spoel: De Dordtse Fractie van der Spoel stemt tegen.

De voorzitter: De wethouder. En dit is een serieuze motie met een serieuze motivatie.

De heer Merx: Voorzitter, tien minuten. Dat zag ik net staan. Zonder gekheid, ik waardeer echt de Partij voor de Dieren vanwege de consistentie. Ik heb het net ook al gezegd over hoe zij politiek bedrijven. Het is geen enkele verbazing dat de Partij voor de Dieren vandaag deze motie indient. En dan zit ik nu hardop te bedenken wat ik nog meer moet zeggen, want ik heb in het vragenhalfuurtje verteld dat we op een bepaalde manier geparticipeerd hebben om te vragen, wat slaat nu aan? Wat heeft effect? Of moeten we plaagdieren gebruiken of ongedierte? Daar kwam uit, ongedierte. En het gaat uiteindelijk om het effect. Dat is wat we willen bereiken, namelijk dat de dieren niet overvoed worden. Ik kan er niet meer aan toevoegen. Ik laat het oordeel aan de raad en ik zie wel wat eruit komt.

De voorzitter: Dank u wel. Zullen we overgaan tot stemming? We gaan stemmen. Niet alleen duiven en ratten lijden onder de term ongedierte, ook mollen zijn toch echt wel een aanwinst voor je tuin. Verrijking van de fauna. Het uitgebrachte aantal stemmen is 35. Voor hebben gestemd 9. Tegen 26. Voor hebben gestemd Forum voor Democratie, GroenLinks, Partij voor de Dieren. En daarmee is de motie verworpen.

36. M2 Motie Vreemd aan de orde van de dag 'Realisatie van een Filomena-vestiging in de Drechtsteden'

De voorzitter: En dan kom ik bij het laatste agendapunt. Dat is motie Vreemd aan de orde van de dag 'Realisatie van een Filomena-vestiging in de Drechtsteden'. Die is in ieder geval ondertekend door, hou je vast, GroenLinks, Partij van de Arbeid, CDA, ChristenUnie/SGP, de Dordtse VVD, Partij voor de Dieren, SP, VSP, Beter voor Dordt, Forum voor Democratie, DENK, Op Ons Eiland, Fractie van der Spoel en Fractie van Leeuwen. Kan ik het woord ... Hij heeft hem wel medeondertekend staat hier.

Wie, namens de indieners, kan ik het woord geven om de motie toe te lichten? Dat is mevrouw Kruger. Gaat uw gang. Kruger.

Mevrouw Kruger: Voorzitter, dank u wel. Inderdaad, Kruger. Gewoon zoals je het schrijft, heel simpel, en ook uitspreekt. Voorzitter, femicide, waar deze motie over gaat, is vrouwenmoord. Alleen al omdat ze vrouw zijn. Een groeiend probleem, ook in Nederland. En we lopen achter bij andere landen, zoals Spanje en Italië, om dit probleem aan te pakken. De cijfers zijn schrijnend, de gevolgen levensgroot. Voorzitter, we hebben al jaren meldcodes, huisverboden, enkelbanden, slachtofferhulp, daderaanpak, maar het is versnipperd. Het krijgt geen prioriteit op de agenda. Het is beter om met een meer integrale aanpak te komen, waarbij alle betrokken instanties met elkaar gaan samenwerken. Femicide, voorzitter, stopt niet vanzelf. We moeten erkennen, aanpakken, samenwerken. Lokaal en landelijk. Deze motie Vreemd aan de orde van dag, gaat over een verzoek om stichting Filomena te realiseren in de Drechtsteden en is in navolging van het politiek café van afgelopen 8 oktober. Daar is gesproken over een initiatiefnota die ingediend was door GroenLinks-PvdA-Kamerlid Songül Mutluer, ik hoop dat ik het goed uitspreek, om femicide, de moord op vrouwen vanwege hun gender, stevig aan te pakken. In Nederland worden jaarlijks gemiddeld 43 vrouwen vermoord. Vaak door een ex-partner. En volgens de nota worden waarschuwingssignalen, zoals stalking, psychisch geweld en dwingende controle, te vaak gemist door politie en hulpinstanties, terwijl femicide de meest voorspelbare vorm van moord wordt genoemd. En aan de hand van deze nota gingen de landelijke partijen met elkaar in gesprek, waarbij men uitsprak dit probleem met elkaar aan te pakken. Na de ronde met de landelijke partijen en politie, kregen de lokale partijen, Veilig Thuis en Filomena de tijd om met elkaar van gedachten te wisselen hoe vrouwenmoord aan te gaan pakken. De avond sloot geweldig af met vragen uit de zaal en een woord van wethouder Chris van Benschop en burgemeester Nanning Mol, die beiden de urgentie van aanpak van vrouwenmoord onderstreepten en aan de slag willen om de aanpak te verbeteren. Derhalve, voorzitter, deze motie om de noodzaak van het aanpakken te onderstrepen. Voorzitter, we begonnen deze middag met het noemen van een naar geweldsincident en we sluiten af met een motie over de aanpak van verstrekend geweld met de dood als gevolg. Maar wel met de hoop voor de toekomst, omdat ik met trots kan zeggen dat deze motie, en ik raak er geëmotioneerd door, door bijna de hele raad is ondertekend en hiermee de handen ineenslaan om femicide, vrouwenmoord, een betere aanpak te laten geven. Dank u wel.

De voorzitter: Dank, mevrouw Kruger. Dat was volgens mij een prachtige toelichting op wat ongetwijfeld het belangrijkste onderwerp op de agenda van vanavond is. Volgens mij schaart iedereen zich achter deze toelichting en kan ik me ... Mevrouw Koene

Mevrouw Koene: Dank, voorzitter. Ik schuil me ook achter de toelichting. Daar gaat het niet om. Maar zoals jullie hebben gezien staat Gewoon Dordt er niet bij. En of mij dat kwalijk genomen wordt of niet, dat maakt me helemaal niet zoveel uit. Wij zijn echt in de veronderstelling dat de wethouder die hiervan is, daar gewoon op acteert. En ik ga er ook van uit dat een wethouder degene is die met een idee komt, we missen nu iets. Er gaat nu iets niet goed en ik stel voor dat we dit of dit gaan doen.

In die zin ben ik niet tegen maatregelen, extra maatregelen, extra beleid enzovoort. Maar is het alleen maar om mee te doen omdat iedereen meedoet? Daar pas ik voor.

De voorzitter: Zal ik eerst het woord geven aan de wethouder? Is dat een idee? De wethouder. De portefeuillehouder. Wethouder Wim, mijnheer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, het college gaat deze motie heel graag uitvoeren. Laat ik dat meteen zeggen. Er is vorige week woensdag een hele mooie, goede bijeenkomst geweest over de aanpak van geweld tegen vrouwen en femicide. Goed qua opkomst, goed qua inhoud. Maar ook goed dat er nu een vervolg aan gegeven wordt door deze gemeenteraad om daar actie op te ondernemen en nader in te vullen. Zo heet dat dan ook, omarmen deze motie. En Filomena biedt intensieve casusregie, zo heet dat, bij zeer ernstig en complex huiselijk geweld en kindermishandeling. En dat is een aanpak die we op dit moment in onze regio ook nog niet kennen, die is nog niet beschikbaar. We kennen hem wel, hij is nog niet beschikbaar. Wij denken echt dat, dat kansen biedt voor Dordrecht en in onze regio. Het onderzoek gaan we graag doen. We willen dat graag breed trekken. Kijken hoe we Filomena kunnen positioneren ten opzichte van de bestaande ketenpartners. Hoe past dat goed in het totaalbeeld? Ik wil ook in kaart brengen het aantal gevallen van zeer ernstig huiselijk geweld en femicide in onze regio. Dat we ook weten waar we het over hebben als we hierover gaan beslissen. En om te kijken hoe we die intensieve casusregie en specialistische expertise goed kunnen inpassen daarin. Natuurlijk heeft dat ook financiële impact en moeten we ook kijken wat dat kost, een eigen vestiging, en hoe we dat al allemaal kunnen inkopen. Dat totaal willen we graag in kaart brengen. Daar hebben we wel ietsje meer tijd voor nodig, en dat zal ik even toelichten, dan de motie vraagt. Want die vraagt in februari '26 te komen. We zijn ook bezig met de actualisatie van onze regionale visie geweld in afhankelijkheidsrelaties. Dat hangt hiermee samen. Daar willen we het graag bij inpassen. En we zijn ook bezig met een zoektocht naar de nieuwe aanbieder voor de vrouwenopvang. En dat wordt ook ergens richting mei volgend jaar meer duidelijk. En graag in dat totaalbeeld wil ik in mei er bij u op terugkomen, met al die aspecten, zoals ik net zei.

De voorzitter: Dat is een gesuggereerd amendement op de motie.

De heer Van der Kruijff: Een lichte uitbreiding.

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Voorzitter, allereerst dank aan de wethouder voor deze prachtige woorden ten aanzien van de motie. Want ik denk dat het duidelijk is dat deze motie juist is gemaakt om het belang met elkaar te laten zien aan de buitenwereld. Dat we met zijn allen een aanpak willen. Want juist, al jaren is er van alles verzonnen en gebeurt er van alles, maar het heeft nooit tot echt afdoende resultaten geleid. Vandaar, dank voor deze woorden. En die maand februari, als u zegt van, dat is echt onhaalbaar ... We zouden eigenlijk een uur moeten schorsen met elkaar om te kijken hoe iedereen het vindt.

Maar als ik zo rondkijk denk ik dat niemand er een probleem mee heeft als we zeggen van, wat stelt u voor wat daar dan zou moeten komen te staan? Mei? Volgens mij ... Ik zie iedereen ja knikken. Dat mag mei worden.

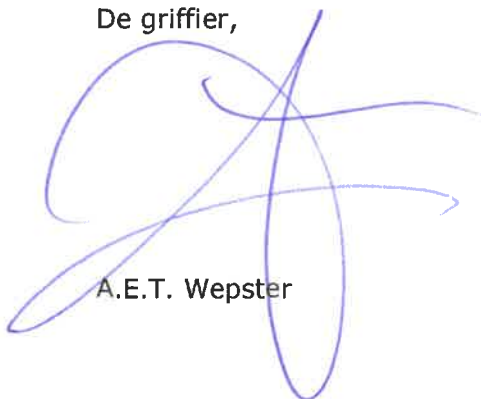
De voorzitter: Hierbij nemen we de wijziging mee. Februari wordt mei. Punt. En aangezien het toch om een krachtig maatschappelijk signaal gaat, wilt u de motie in stemming brengen? Dan gaan we nu stemmen. Met dien verstande dat het tweede dictum veranderd is in uiterlijk in mei 2026 te informeren. De motie is unaniem aangenomen. Dan hebben wij een lange vergadering achter de rug met uitgebreide besluitvorming. Maar u heeft wel volledig uw waarde als raad laten kennen met uitgebreide amendering van een aantal voorstellen. En volgens mij toch wel een hele goede vergadering gehad. Maar voordat wij tot sluiting overgaan, is mij gevraagd nog het woord te geven aan mijnheer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, dank u wel. Voordat we de vergadering afsluiten. fijn dat dat toch nog even kan. Want vanuit de werkgeversdelegatie willen mevrouw Stolk, mijnheer Den Heijer en ik vandaag stilstaan bij, laten we het noemen een mijlpaal. De overheid staat stil bij een jubileum bij onder andere 12,5 jaar of 25 jaar. Maar vandaag willen wij aandacht vragen voor het feit dat onze griffier, Anneloes Wepster, deze maand 10 jaar onze griffier is. En zo bedacht ik net ook, volgens mij is zij daarmee ook de langstzittende griffier van onze Dordtse raad. En wij willen haar daar van harte mee feliciteren en namens de raad een mooie bos bloemen aanbieden.

De voorzitter: En onder dankzegging aan de volledige griffie, de bodes en alle verversing die vanavond is verzorgd, sluit ik hierbij de vergadering van de gemeenteraad.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 11 november 2025.

De griffier,

A.E.T. Wepster

De voorzitter,

N. Mol

